

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

29 november 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1997**

BELEIDSBRIEF

**Een vernieuwend economisch beleid voor Vlaanderen
Beleidsprioriteiten 1997**

BELEIDSBRIEF

**Landbouw, Tuinbouw en Visserij
Beleidsprioriteiten 1997**

BELEIDSBRIEF

**Wetenschaps- en Technologiebeleid in Vlaanderen
Beleidsprioriteiten 1997**

BELEIDSBRIEF

**Toerisme en Landbouwpromotie in Vlaanderen
Beleidsprioriteiten 1997**

BELEIDSBRIEF

**Tewerkstelling
Beleidsprioriteiten 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Jacques Laverge
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Robert Voorhamme.

Vaste leden : de heren Herman Candries, Paul Deprez, Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

de heren Carlos Lisabeth, Jef Sleenckx, Robert Voorhamme ;

de heren Emiel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervaarders :

de heren Leo Cannaerts, Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heren Louis Bril, André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Fred Dielens, Jacky Maes ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

15 (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 7 : Amendementen
- Nr. 8-A : Verslag namens de Commissie voor Binnelandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 8-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 8-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 8-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 8-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid
- Nr. 8-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 8-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer
- Nr. 8-H : Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken
- Nr. 8-I : Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

445 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

447 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

448 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

466 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

467 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie ook :

12 (1996-1997)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1996-1997)

- Nr. 1 : Toelichtingen + Addendum + Bijlagen

16 (1996-1997)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

17 (1996-1997)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
DEEL I : WAT BETREFT DE BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA	
1. ECONOMIE, KMO, EN ENERGIE	
1.1. TOELICHTINGEN	
1.1.1. Inleidende uiteenzetting door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media	6
1.1.2. Toelichting bij de begroting 1997 voor economie	
1.1.2.1. Decreetsbepalingen	7
1.1.2.2. Begrotingstabel	8
1.2. VRAGEN EN BEDENKINGEN VAN DE LEDEN	9
1.3. ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	
1.3.1. Antwoord van de minister	12
1.3.2. Replieken van de leden	26
2. LANDBOUW, TUINBOUW EN VISSERIJ	
2.1. Toelichting door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media	28
2.2. Vragen en bedenkingen van de leden met antwoord van de minister	29
3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN	
3.1. Decreetsbepalingen	33
3.2. Begrotingstabel	34
BIJLAGE : Overzicht van de peterschapsprojecten	35
DEEL II : WAT BETREFT DE BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE	
1. WETENSCHAPS-EN TECHNOLOGIEBELEID IN VLAANDEREN : ECONOMISCHE FINALITEIT VAN DE BELEIDSBRIEF WETENSCHAPS-EN TECHNOLOGIEBELEID IN VLAANDEREN	
1.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT	
1.1.1. De budgettaire vertolking van de in de Beleidsbrief vooropgestelde doelstellingen	40
1.1.2. Decreetsbepalingen	41
1.1.3. Begrotingstabel	41
1.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN	
1.2.1. Algemene bedenkingen	42
1.2.2. Innovatie en permanente vorming, een geïntegreerde aanpak, aktes rond wetenschapspopularisering, clusterbeleid, internationale samenwerking binnen de nieuwe informatiemaatschappij en wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit	43

1.3.	ANTWOORD VAN DE MINISTER-PRESIDENT EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	
1.3.1.	Onderzoek en Ontwikkelingsprogramm's in de lucht- en ruimtevaartsector, medewerking van Vlaanderen aan andere Europese onderzoeksprogramma's, innovatie-, licentie- en clusterbeleid, betere afstemming onderwijs, IWT, bedrijfsleven en wetenschappelijk onderzoek, permanente vorming	47
1.3.2.	Controle op de besteding van de middelen	50
1.3.3.	Reglementering wetenschappelijk onderzoek in strategische groeisectoren, Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie, wetenschappelijke onderzoekscentra, beleidsinstrumenten wetenschappelijk onderzoek en statuut wetenschappelijke vorsers	50
1.3.4.	Technopolis en andere aktes rond wetenschapspopularisering	51
1.3.5.	Top-downprogramma's	51
1.3.6.	Informatie- en dienstenmaatschappij, multimedia, Medialab	52
1.3.7.	Humane Wetenschappen	52
1.4.	ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN	
1.4.1.	Decreetsbepalingen	52
1.4.2.	Begrotingstabel	53
2.	TOERISME	
2.1.	INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT	
2.1.1.	Toerisme	53
2.1.2.	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen (KMDA)	56
2.1.3.	Investerings in kust- en riviertoerisme	56
2.1.4.	Toelichting bij de begroting 1997	57
2.2.	VRAGEN EN BEDENKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER-PRESIDENT	
2.2.1.	Toerisme als bron van inkomen en tewerkstelling	58
2.2.2.	Kampeerdecreet	59
2.2.3.	Binnenlands toerisme - sociaal toerisme, kusttoerisme en plattelands-toerisme	61
2.2.4.	Riviertoerisme	62
2.2.5.	Dienst Toerisme Vlaanderen - Audit door Ernst & Young en promotiebeleid	63
2.2.6.	Statuut van de reisbureaus	65
2.2.7.	Jeugdtoerisme	66
2.2.8.	Wetenschappelijke onderbouw van het toeristisch beleid	66
2.3.	INDICATIEVE STEMMINGEN	66
3.	LANDBOUWPROMOTIE	67

DEEL III : WAT BETREFT DE BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING

1.	Toelichting door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling bij de Beleidsbrief Tewerkstelling. Beleidsprioriteiten 1997	
1.1.	De werkloosheid als structureel probleem	68
1.2.	Het tewerkstellingsbeleid : versterkte aandacht voor lagergeschoolde langdurig werklozen	

1.2.1.	Kansen voor Tewerkstelling	68
1.2.2.	Tewerkstellingsprogramma's	68
1.2.3.	De sociale economie	68
1.2.4.	Experiment Outplacement	68
1.2.5.	Arbeidsherverdeling	68
1.2.6.	Arbeidsmarktonderzoek	68
1.3.	VDAB en de intermediaire actoren	69
1.3.1.	Doelmatigheid (een) troef (?)	69
1.3.2.	Beheerscontract : een beleidsinstrument, geen pure cijferdans	69
1.3.3.	Decentralisering, een volgend hoofdstuk	69
1.3.4.	Sectoralisering	69
1.3.5.	Opleiding op de werkvloer	70
1.3.6.	Trajecten en samenwerking met derden	70
1.4.	Europese programma's	70
1.5.	Epiloog : actiejaar "werken met laaggeschoolden werkt"	70
2.	Toelichting door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling bij de begroting 1997	
2.1.	Decreetsbepalingen	70
2.2.	Begrotingstabel	72
2.3.	Initiatieven vanuit VESOC-middelen	73
2.4.	Begroting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), instelling van de categorie B zoals bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut	75
3.	VRAGEN EN BEDENKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER THEO KELCHTERMANS	
3.1.	Algemene bedenkingen	76
3.2.	Het tewerkstellingsbeleid : versterkte aandacht voor laaggeschoolde langdurige werklozen	
3.2.1.	Kansen voor tewerkstelling	
3.2.1.1.	De Tewerkstellingsprogramma's - van tewerkstelling naar werkervaring	77
3.2.1.2.	De sociale economie	
a.	Invoegbedrijven	79
b.	Sociale werkplaatsen	79
c.	De lokale dienstverlening	79
3.2.1.3.	Experiment Outplacement	79
3.2.1.4.	Arbeidsherverdeling	80
3.2.1.5.	Arbeidsmarktonderzoek	80
3.2.2.	VDAB en de intermediaire actoren	
3.2.2.1.	VDAB	81
3.2.2.2.	De intermediaire actoren op de arbeidsmarkt	82
3.2.3.	De Europese programma's	
3.2.3.1.	ESF 3	82
3.2.3.2.	Europees Sociaal Fonds doelstelling 4	83
4.	ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMING	
4.1.	Decreetsbepalingen	83
4.2.	Begrotingstabel	83

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heeft de haar toegewezen decreetsbepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 en de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 behandeld op 6, 7, 14, 18, 19, 22 en 25 november 1996. In samenhang werden eveneens de volgende Beleidsbrieven besproken : Een vernieuwend economisch beleid voor Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1997, (Stuk 447 (1996-1997) - Nr. 1), Beleidsbrief Landbouw, Tuinbouw en Visserij. Beleidsprioriteiten 1997 (Stuk 448 (1996-1997) - Nr. 1), ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, de Beleidsbrief Wetenschaps- en Technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1997 (Stuk 466 (1996-1997) - Nr. 1 en de Beleidsbrief Toerisme en Landbouwpromotie in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1997 (Stuk 467 (1996-1997) - Nr. 1, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie en de Beleidsbrief Tewerkstelling. Beleidsprioriteiten 1997, (Stuk 445 (1996-1997) - Nr. 1) ingediend door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling.

Het verslag is opgesplitst in drie delen :

Deel I : Bevoegdheden van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

- Economie, KMO, en Energie
- Landbouw, Tuinbouw en Economie

Deel II : Bevoegdheden van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

- Wetenschaps- en Technologiebeleid in Vlaanderen
- Toerisme
- Landbouwpromotie

Deel III : Bevoegdheden van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

- Tewerkstelling

DEEL I : WAT BETREFT DE BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA

1. ECONOMIE, KMO, EN ENERGIE

1.1. Toelichtingen

1.1.1. Inleidende uiteenzetting door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De voorbije jaren was er een sterk economisch pessimisme in Vlaanderen. Dit heeft te maken met de algemene teruggang van de conjunctuur in Europa in het algemeen, wat verklaart dat er de jongste jaren meer aandacht gegaan is naar rationalisering dan naar expansie. Ook kwamen er bij de investeringsmaatschappijen minder voorstellen om nieuwe ondernemingen op te starten. Dit leidde tot een economisch pessimisme dat echter niet wordt bevestigd door de werkelijke prestaties van de Vlaamse economie.

Naast de conjuncturele ontwikkeling is er de structurele ontwikkeling van de Vlaamse economie, waarbij de werkgelegenheid in de privésector ernstig is toegenomen. Uit de cijfers van het Statistisch Jaarboek over de Vlaamse arbeidsmarkt, blijkt ook dat in Vlaanderen gedurende de laatste 6 jaar een netto-jobcreatie gebeurde van meer dan 100.000 jobs. In het eerste kwartaal van 1996 werd trouwens ook een stijging met 10% vastgesteld van de investeringen in Vlaanderen.

Vlaanderen is echter geen eiland, maar beweegt zich in een internationale economie waarvan conjuncturele schommelingen ook in onze economie voelbaar zijn. Hierdoor zijn soms herstructureringen en doorbraakstrategieën nodig, die onze economie performanter moeten maken op de internationale markten.

Een belangrijke structurele vaststelling is het verschuiven van de tewerkstelling van de industrie naar de dienstensector, mede door het groeiend succes van de techniek van outsourcing.

Kleine bedrijven en KMO's leveren op deze wijze belangrijke diensten aan de industrie, die een aantal diensten aan hen uitbestedt. De verminderde tewerkstelling in de industrie mag dus niet worden uitgelegd als crisis in deze sector. Het is de industrie die de motor blijft achter deze dienstverlenende bedrijven.

De nadruk die wordt gelegd op de endogene groei, betekent niet dat internationale investeringen worden afgewezen. Het is echter zo dat de concurrentie rond het aantrekken van internationale investeringen - mede door het succes van de Oost-Europese en de Aziatische markten - enorm is toegenomen, en dat Vlaanderen zijn aantrekkelijkheid voor deze investeringen moet bewijzen door het versterken van zijn eigen mogelijkheden. Hierbij worden vooral de dienstensector, de logistiek en de toeleveringsbedrijven bedoeld. De buitenlandse investeringen in de productiesector zijn de laatste jaren immers sterk teruggelopen, al blijven industrieën als chemie- en automobielsector het voorbeeldig doen.

In dit kader moet er meer aandacht komen voor startende bedrijven met succeskansen op de Vlaamse en internationale markten, en die de mogelijkheid hebben om door te groeien naar een werkgelegenheid tussen de 50 en 100 werknemers. Dit vergt echter een grotere mobilisatie van risicokapitaal, wat moet worden bevorderd door het decreet op het risicokapitaal dat tijdens de volgende maanden zal worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

Belangrijk hierbij is ook het bevorderen van de samenwerking tussen universiteiten en bedrijven. Door toegepast wetenschappelijk onderzoek kan de realisatie van kennisproducten worden bevorderd. Vandaar ook het belang dat de Vlaamse regering hecht aan het wetenschappelijk onderzoek en het innovatiedecreet dat minister-president Van den Brande voorbereidt.

Ook de internationalisering moet worden benadrukt. Via het Fonds-Azië dat de minister-president in de begroting heeft opgenomen, moet de aanwezigheid van de Vlaamse bedrijven op de groeiende Aziatische markten worden verstevigd.

De kostenhandicap van onze Vlaamse bedrijven is bekend. Het beperken van de kosten is een belangrijk doel, vooral voor het beveiligen van de concurrentiepositie met onze buurlanden. Voor de concurrentie met de goedkopere Aziatische markten, moet echter vooral op kennis, technologie en innovatieve productontwikkeling, waarin Vlaanderen een belangrijk concurrentievoordeel heeft, worden gemikt.

Het bevorderen van de groeikracht van de eigen bedrijven is dus een zeer belangrijk aspect om de economie te doen groeien en de werkloosheid te bestrijden. Hierbij zijn er geen goede of slechte sectoren aan te wijzen. De Vlaamse regering moet

via de genoemde maatregelen een algemeen economisch klimaat scheppen waarin de bedrijven maximaal kunnen presteren. Elke performante sector moet hierbij gestimuleerd worden, zowel in de industrie als in de dienstensector. Dit geldt bovendien zowel voor KMO's als voor grote bedrijven. Het is immers niet aan de overheid om aan te duiden welke ondernemingen of sectoren in aanmerking komen voor extra impulsen.

1.1.2. Toelichting bij de begroting 1997 voor economie

1.1.2.1. Decreetsbepalingen

– Artikel 10, par. 4

Overdracht van het niet aangewende saldo van de voorziene cofinancieringsmiddelen voor de plattelandsontwikkelingsgebieden naar 1997. Door het laattijdig op kruissnelheid komen van de managements- en toezichtcomités zullen de projecten slechts met vertraging kunnen worden opgestart. Door de verschuiving van een groot aantal projecten van 1996 naar 1997 worden eveneens de voorziene cofinancieringsmiddelen mee overgeheveld.

– Artikel 13

Decretale grondslag om subsidies te kunnen verstrekken lastens een aantal kredieten van de programma's "Algemeen economisch beleid", "Energie en Natuurlijke Rijkdommen" en "Landbouw".

– Artikel 28

Conform artikel 1, par. 3 van het programmadecreet 1994 bepaalt de Vlaamse regering voor ieder begrotingsjaar de maximale omloop van de uitstaande verbintenissen in het kader van de waarborgverlening aan sociale economie-projecten. De gewaarborgde leningen en participaties mogen een totaal bedrag van 100.000.000 frank niet overschrijden.

– Artikel 51

De dotaties aan het Limburgfonds, het Landbouw-investeringsfonds en de expansiefondsen worden voor maximum 90 percent vrijgesteld van het voorafgaand visum van het Rekenhof.

– Artikel 72

Met betrekking tot het Limburgfonds en de expansiefondsen mag de Vlaamse minister bevoegd voor het economisch beleid, mits akkoord van de begrotingsminister, uitgaven verrichten ten belope van maximum 20 miljoen frank die kaderen in het sociaal, regionaal of economisch beleid van de Vlaamse regering.

- Artikel 105 (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds)
- Artikel 106 (Grindfondsen)
- Artikel 107 (FEERR-Middelgrote en Grote Ondernemingen)
- Artikel 108 (FEERR-Kleine Ondernemingen)
- Artikel 109 (Limburgfondsen). Deze artikelen geven de kerncijfers weer van de begroting van de pararegionalen die onder de bevoegdheid ressorteren van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie en Landbouw.

Voor de expansiefondsen is nieuw in deze artikelen dat de Vlaamse minister bevoegd voor het economisch beleid, mits akkoord van de begrotingsminister, ertoe gemachtigd wordt de vastlegging voor de tewerkstellingssteun te beperken tot een percentage waarbij op basis van historische gegevens een inschatting wordt gemaakt van de werkelijk te verwachten uit te betalen tewerkstellingsreturn.

De Vlaamse minister bevoegd voor het economisch beleid wordt er tevens toe gemachtigd lasten het Expansiefonds voor Kleine Ondernemingen trimestrieel voorschotten toe te kennen aan het Vlaams Waarborgfonds voor de dekking van de exploitatieverliezen van 1997. Op die manier zal vermeden worden dat aanzienlijke interestvergoedingen moeten worden betaald.

1.1.2.2. Begrotingstabel

Programma 51.10 “Algemeen economisch beleid”

Het algemeen economisch beleid totaliseert een bedrag van 1.579,5 miljoen frank. De GIMV is een belangrijk instrument voor het voeren van dit Vlaams economisch beleid. Een gedeeltelijke beursintroductie van de GIMV via de verkoop van 15% van de aandelen die het Vlaamse Gewest in haar bezit heeft, moet de GIMV marktperformanter maken. Door deze beursnotering vervallen de traditionele controlemiddelen zoals het Rekenhof en de regeringscommissaris bij de GIMV, en zal het toezicht gebeuren door de Commissie voor Bank-

en Financieuzen en de Bankcommissie. Het is niet de bedoeling om de GIMV te privatiseren. Het aandeel van het Vlaamse Gewest blijft immers behouden op ongeveer 70%, waardoor de derde functie van de GIMV wordt behouden. BA 8501 “Financiering van Gimvindus in uitvoering van de overeenkomst van 21 december 1994”, voorziet een niet gesplitst krediet van 675 miljoen frank. De opbrengst van de beursgang van de GIMV wordt op economisch vlak aangewend voor eenmalige investeringen. Dit betekent in concreto 1.000 miljoen frank voor het Fonds voor commerciële centra, en 500 miljoen frank extra voor het Impulsprogramma voor de uitrusting van industrieterreinen.

In BA 4101 “subsidies aan de SERV”, worden 146,7 miljoen vastgelegd. In BA 4107 wordt 100 miljoen frank voorzien als “dotatie aan het fonds film in Vlaanderen”. Verder werden 28 miljoen frank voorzien voor allerhande werkingskosten en 10 miljoen frank waarborg voor de sociale economie.

De regionaal-economische ontwikkeling wordt bevorderd vanuit de GOM's en de streekplatformen. BA 4104 “subsidies aan de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen” voorziet een bedrag van 244,8 miljoen frank. Streekplatformen zijn geen nieuwe bestuurslaag, maar selecteren één of twee projecten die zij voor eventuele verdere ondersteuning voorleggen aan de Vlaamse regering, binnen het Vlaams referentiekader voor het regionaal economisch beleid. Voor het Limburgfonds werd in BA 9911 “vastleggingsmachtiging Limburgfonds” 375 miljoen frank uitgetrokken.

Programma 51.20 “economisch ondersteuningsbeleid”

De Vlaamse regering hecht veel belang aan deze expansiesteun als economische hefboom voor het aantrekken van buitenlandse investeringen, het stimuleren van eigen initiatieven en eigen investeringen, en het verhogen van de tewerkstelling. Het ondersteuningsbeleid voorziet in het totaal een bedrag van 8.543,8 miljoen frank.

BA 5201 “uitgaven in het kader van de arbeidskostenvermindering en economische ondersteuningsmaatregelen ter uitvoering van het Vlaams werkgelegenheidsplan”, voorziet een bedrag van 1.400 miljoen frank.

In het kader van de kostenverlagende maatregelen wordt gewerkt aan een alternatief voor Marivlam, waarbij een kostenverlaging is voorzien in de vorm van een forfaitaire vermindering van de onroeren-

de voorheffing per werknemer, voor bedrijven die de werkgelegenheid op peil houden of laten toenemen. Dit plan is echter nog niet in een definitief stadium.

BA 9911 "Vastleggingsmachtiging fonds voor economische expansie en regionale reconversie - middelgrote en grote ondernemingen", voorziet 3.525,3 miljoen frank, verdeeld over een aantal sectoren. Het bevat 2.675,3 miljoen frank investeringssteun in toepassing van de wet van 30.12.1970 en het decreet van 15.12.1993. Er is eveneens 300 miljoen frank beschikbaar voor de uitrusting van industrieterreinen. Deze 300 miljoen frank wordt eenmalig aangevuld met 500 miljoen frank die voor de uitrusting van industrieterreinen ter beschikking komt via de beursgang van de GIMV. Verder is er 500 miljoen frank voorzien voor het regionaal beleid, met inbegrip van de cofinanciering van economische deelprojecten van de Europese programma's, en 50 miljoen frank voor het economisch overheidsinitiatief.

BA 9912 "Vastleggingsmachtiging fonds voor economische expansie en regionale reconversie - kleine ondernemingen", voorziet 3.618,5 miljoen frank, eveneens verdeeld over verschillende sectoren.

Op het gebied van de investeringssteun legt Vlaanderen ook meer en meer de nadruk op de ondersteuning van immateriële investeringen, waarbij opleidingen ook door de overheid kunnen worden gefinancierd. Voor de subsidiëring van peterschapsprojecten is 80 miljoen frank is voorzien. Er zal tegen eind 1996 ook uitvoering worden gegeven aan het decreet Schuermans betreffende de adviespremies, waarvoor 40 miljoen frank is vastgelegd. Anderzijds wordt voor de toepassing van de expansiewetgeving in toepassing van de wet van 4.8.1978 een bedrag van 2.937,5 miljoen frank voorzien.

Vertrekkende van de vaststelling dat heel wat afgestudeerde universitaire werk zoeken in grote multinationale ondernemingen, wil de overheid het eigen ondernemerschap meer promoten. Vandaar initiatieven als kiemondernemingen, om jonge mensen vertrouwd te maken met het ondernemerschap. Het decreet risicokapitaal kan immers pas renderen als er voldoende projecten worden opgestart, dus als de markt zelf voldoende initiatief ontplooit. Voor de werking van de regionale preventiecellen werd 30 miljoen frank voorzien. Over het binnenvaartplan wordt nog onderhandeld met de Europese gemeenschap. Voor de sloopregeling van de binnenvaart werd in deze begroting reeds een bedrag vastgelegd van 186,3 miljoen frank.

Steden en gemeenten met een regionale uitstraling, kunnen, eventueel in samenwerking met de privé-sector, projecten ontwikkelen om hun winkelcentra aantrekkelijker te maken. Zij kunnen hiervoor een beroep doen op het Fonds voor versterking van de binnenstedelijke commerciële centra, waarvoor een bedrag van 1.000 miljoen frank werd voorzien uit de beursgang van de GIMV. Dit fonds is aanspreekbaar onder de vorm van subsidies of renteloze leningen voor bepaalde investeringen. Een stuurgroep van ambtenaren en deskundigen zal een selectie maken uit de voorgelegde projecten.

1.2. Vragen en bedenkingen van de leden

De heer André Denys is van oordeel dat het beleid doelloos is, bij gebrek aan een strategische visie. Bovendien wordt het economisch beleid van de Vlaamse regering doorkruist door heel wat tegenstellingen. Hij stelt vast dat er een ideologische tegenstelling is tussen de SP en de CVP, met een verschillende visie op de te stimuleren elementen in het economisch proces. Bovendien wordt er door minister Van Rompuy en minister-president Van den Brande een verschillend economisch beleid gevoerd, en beschikt de Vlaamse regering niet over voldoende financiële middelen om een krachtig economisch beleid te voeren. Deze middelen blijven immers grotendeels gecentraliseerd bij de federale regering.

De heer André Denys is het niet eens met de keuze van de middelen die worden aangewend binnen het economisch beleid. Expansiesteun en subsidies, instrumenten van de jaren zeventig, hebben hun effectiviteit verloren. Naar het voorbeeld van Nederland pleit hij voor een fiscaal instrumentarium met onder andere een lastenverlaging voor de vennootschappen. De beursgang van de GIMV is geen echte privatisering. Net als bij de Kempische Steenkoolmijnen, Boelwerf Vlaanderen en Pieters De Gelder, zullen overheidsmiddelen blijven weglekken, omdat de aanwending ervan onvoldoende wordt gecontroleerd.

Het regionaal beleid krijgt van de heer André Denys onvoldoende wegens de verwarring en versnippering van het beleid tussen de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen, de Streekplatformen en de Intercommunales. Het geld wordt geïnvesteerd in studies in plaats van in bedrijven.

De heer André Denys is blij met het stimuleren van jonge ondernemers, maar onder de vleugels van de federale regering ontbreekt het de Vlaamse

regering aan effectieve middelen om dit te realiseren. Zo moet de sociale zekerheid worden losgelaten en vervangen door een andere zekerheid ; de economische zekerheid. Deze kan er enkel komen via lastenverlagingen voor de bedrijven en het sleutelen aan de sociale zekerheid. De economische groei die hieruit resulteert zal automatisch het probleem van de werkloosheid oplossen.

Voor de heer Paul Deprez is de beleidsbrief een goed werkstuk. Het is een goed uitgangspunt dat de economie niet door de overheid maar door de basis wordt gemaakt. Daarom is het bevorderen van het wetenschappelijk onderzoek en het ondernemerschap een ideale economische voedingsbodem. Enkel het vertrouwen van de consument werkt remmend. Dit is echter een internationale factor die moeilijk te beheersen valt. Het hanteren van de fiscaliteit als extra hefboom zou dit beleid nog efficiënter maken, net als een ruimere beursgang voor de GIMV, zij het met behoud van de overheidscontrole.

Het nieuwe ondernemerschap is voor de heer Paul Deprez een goede zet. Het aanpassen van de successierechten in functie van het aantal werknemers dat een onderneming in dienst heeft, is echter een minder goede oplossing. Ondernemers moeten immers worden beschermd, ongeacht het aantal werknemers dat zij in dienst hebben. Plato en peterschappen voor bedrijven zijn goede initiatieven, al blijft de financiering ervan wat mistig. Dit geldt trouwens ook voor de mini-ondernemingen of kiem-ondernemingen voor studenten. Is de financiering via subsidies van preventiecellen tegen het mislukken van ondernemers - uiteindelijk privé-instellingen - wel een goede zaak ? Wat als de subsidie stopt ? Wat met de controle op de deskundigheid, de prioriteitselectie en de doelafbakening ?

De heer Paul Deprez maakt zich de bedenking of de samenwerking tussen de overheid en de gemeenten vlot zal verlopen bij het ontwikkelen van commerciële centra voor steden en gemeenten. Het betreurt ook dat ondernemend Vlaanderen in zijn expansienood wordt geremd door een gebrek aan concrete wetgeving. De lokale besturen - vooral in West-Vlaanderen - wensen snel over de nodige rechtszekerheid te beschikken.

Voor de heer Jos Stassen is dit een slechte begroting. De Vlaamse regering streeft via een verstrenging van de meesternorm en de Servnorm naar een nulbegroting, maar laat hierdoor tot 1999 voor 14 miljard frank beleidsruimte onbenut, die kan worden gebruikt ten voordele van de tewerkstelling, de

economische groei en de bevordering van het welzijn, zonder dat de meesternorm of de Maastrichtnorm in het gedrang komen. Ook de verwarring tussen het endogene beleid van minister Van Rompuy en het exogene beleid van minister-president Van den Brande werkt, samen met de spanningen tussen de coalitiepartners, storend voor de economie. Bovendien stoort het naïeve geloof in de bevoordeling van de bedrijven ten gunste van de vermeende bevordering van de tewerkstelling en economische groei, terwijl er tegenover deze steun geen verantwoordelijkheden worden geplaatst. De integratie van economie, ruimtelijke ordening en milieu blijft te lang op zich wachten. De onvrede hierover bij de bedrijven is begrijpelijk.

Tot slot wijst de heer Jos Stassen op het gevaar van investeringen in megalomane projecten voor de bestaande winkelcentra van bijvoorbeeld Genk en Sint-Niklaas, en op de gebrekkige normen waarmee de streekplatformen hun projecten moeten selecteren. Hij stelt bovendien dat de Vlaamse Participatiemaatschappij niet kan worden opgericht tot de mist rond Boel en Gimvindus is opgeklaard.

De heer Herman Candries looft de beleidsbrief en de begroting economie. Industrie en immateriële diensten werden scherp geanalyseerd. Op de internationale markten is innovatie zeer belangrijk. Vandaar het pleidooi voor een multidisciplinaire, eerder dan een sectorale benadering van de bedrijven. Daarom zou het nuttig zijn dat de streekplatformen streven naar het bevorderen en begeleiden van initiatieven, eerder dan het selecteren van slechts enkele projecten. Het verbinden van streekplatformen in een netwerk zou eveneens nuttig zijn. In het kader van de innovatie is ook de interactie tussen vorming en bedrijven, waarvoor 700 miljoen frank is voorzien, een goede beslissing. Een thematische ordening ervan, en het gericht werken op blinde vlekken of op falende elementen in de economie, kan de effectiviteit ervan nog verhogen.

Het analyseren van langetermijntrends, het verzamelen van precies statistisch materiaal, het bewust aanwezig zijn van het Vlaamse Gewest op de buitenlandse markten, kan volgens de heer Herman Candries de groei van de Vlaamse economie in de toekomst nog versterken.

De heer Jacques Laverge geeft de beleidsbrief en de begroting een onvoldoende. De omgevingsfactoren fiscaliteit en sociale zekerheid worden onvoldoende beheerst, en de bevolking heeft geen vertrouwen in de economie. Hierdoor daalt de consumptie, stijgen de spaarquota en worden investeringen uitgesteld. De streekplatformen worden

gewurgd door de GOM's, het aantrekken van risico-kapitaal via een slechts gedeeltelijk geprivatiseerde GIMV zal falen. Het halfslachtige statuut van de bijberoepen weegt bovendien te sterk op de levenskansen van de zelfstandige beroepen.

De heer Carlos Lisabeth gaat ervan uit dat de economie en de technische kennis in volle verandering zijn. Hierdoor is een strategisch vernieuwingsbeleid nodig. De GIMV beursgang is in dit kader zeker een nuttig element, al is een verdere privatisering niet aangewezen, zeker niet als begrotingslapmiddel. De GIMV moet bovendien, als motor van de economie, zijn middelen zelfstandig kunnen aanwenden. Hij wijst erop dat het preventief bedrijfsbeleid een te trage evolutie kent, en dat de streekplatformen kritisch zullen worden geanalyseerd op hun bijdrage aan de economische ontwikkeling.

De heer Frans Wymeersch vreest dat de fiscale en parafiscale sleutels die in handen zijn van het federale parlement en dus van de Waalse coalities, het economisch beleid van Vlaanderen zullen doorkruisen. De fiscale en parafiscale sleutels kunnen immers niet worden aangewend om de economische groei te stimuleren. De GIMV is megalomaan en ondoorzichtig. KMO's blijven in de kou staan en bovendien staat nergens vermeld dat de GIMV het tewerkstellingscriterium in aanmerking moet nemen. Het economisch beleid bedient zich van verouderde instrumenten zoals de GOM's, GIMV en streekplatformen, waardoor het aan slagkracht inboet. Het aanbrengen van sectorale correcties is echter nuttig.

De heer Chris Vandebroeke vindt het voorliggende economisch beleid noch vernieuwd, noch vernieuwend ; het wekt slechts enkele illusies. Men zou iets doen aan de tewerkstelling en de werkloosheid, men zou het economisch verloop promoten, maar de realiteit wordt onvoldoende geanalyseerd. De eerstvolgende instroom van werkzoekenden op de arbeidsmarkt is niet eens onderzocht. Hoeveel werkzoekenden zullen zich aanbieden met welke diploma's ? De open economie vormde de basis van onze huidige welvaart. In dit systeem kunnen we onze concurrentiepositie enkel handhaven via een lastenverlaging. Het stimuleren van specifieke projecten is nuttig, maar de streekplatformen zijn slechts theoretische gymnastiek, zonder concrete resultaten, omdat de kansen van elk project worden afgeremd door het gebrek aan vertrouwen, de teruggelopen consumptie en de aarzelende investeringen. De beschikbare kredieten zijn bovendien te zeer gefragmenteerd om er een coherent economisch beleid mee te voeren.

De heer Eddy Schuermans dringt aan op meer duidelijkheid omtrent de garantieverleningen van het Vlaams Waarborgfonds voor investeringskredieten en omtrent de pensioenfondsen voor de KMO's. Het inwinnen van extern advies voor het introduceren van vernieuwingen wordt onvoldoende ondersteund.

De heer Robert Voorhamme analyseert de voorliggende beleidsbrief met gemengde gevoelens. Enerzijds getuigen beide documenten van gezond verstand, anderzijds ontbreekt een globale strategische visie als algemeen richtsnoer om het economisch beleid in zijn vele facetten te kunnen sturen. De beleidsbrief "een vernieuwend economisch beleid in Vlaanderen" stelt op pagina 10 : "Het moet duidelijk zijn dat de overheid bij de keuze van de sectoren en activiteiten niet sturend kan optreden. De ondernemers en managers zijn doorgaans het best geplaatst om de groeiopportunities van hun ondernemingen te identificeren omdat zij beter zicht hebben op de strategische vaardigheden die nodig zijn om met succes te groeien. (...) Het versterken van de groei kracht komt er bijgevolg op neer de vernieuwing van de bestaande bedrijven aan te moedigen en nieuw ondernemerschap te stimuleren." Tegenover deze visie stelt de heer Robert Voorhamme dat een strategisch beleid doelen moet afbakenen, troeven moet uitspelen en zwakheden moet remediëren. Daarnaast kunnen de bedrijven natuurlijk zelf hun activiteiten ontwikkelen, maar dat gebeurt binnen het door de overheid uitgezette strategische kader, zoals bijvoorbeeld in Nederland, Japan en Singapore. De overheid kan dan op zijn beleid worden getaxeerd en de middelen voor bijvoorbeeld milieu, ruimtelijke ordening, tewerkstelling en streekbeleid kunnen logischer worden aangewend. Bovendien wekt een strategische lange-termijnvisie vertrouwen in de economie, waardoor het verbruik en de investeringen kunnen hernemen.

Het kiezen voor sectoren, zo stelt de heer Robert Voorhamme, is een volgersmentaliteit. De overheid moet leiden en creëren, en moet daarom niet kiezen voor bestaande sectoren maar voor activiteiten, op basis van een grondige analyse van de markt. Eenmaal deze marktsituatie is uitgetekend, kan de overheid met het bestaande budget veel meer invloed uitoefenen op het economisch verloop.

Minister Eric Van Rompuy verwijst voor een marktanalyse naar bladzijde 6 van de beleidsbrief,

met onder meer de verminderde investeringsaan-trekkelijkheid van Vlaanderen, het gebrek aan ruimte, de toegevoegde waarde van distributiecentra en het belang van de endogene groei en de spin-off bedrijven van de universiteiten.

De heer Eddy Schuermans onderschrijft de visie van de beleidsbrief, met aandacht voor de individuele pijnpunten van de bedrijven als basis voor een vernieuwingsbeleid.

De heer André Denys meent dat de overheid een algemeen nuttig kader moet creëren waarbinnen de economie optimaal kan verlopen. De overheid mag hierbij zelf geen keuze maken voor om het even welke sector of activiteit. Het is de markt zelf die zal selecteren wat de meest succesrijke en toekomstgerichte bedrijven zullen zijn. Via fiscale maatregelen kan de concurrentiepositie van onze bedrijven echter aanmerkelijk worden verbeterd.

De heer Jean-Marie Bogaert vindt het niet langer aanvaardbaar dat binnen eenzelfde regering de ministers een verschillende visie poneren op het te voeren economisch beleid.

De heer Robert Voorhamme heeft nog een aantal specifieke vragen voor minister Van Rompuy. Hoe wordt het ondernemerschap van universiteiten precies gefinancierd? Vormen de immateriële investeringen geen bevoegdheidsverschuiving naar het wetenschapsbeleid van minister-president Van den Brande? Moeten de preventiecellen als een privé-initiatief worden beschouwd? Is er voor het opleiden van werknemers in het kader van de expansiesteun een relatie met de bijkomende middelen van minister-president Van den Brande voor het opleiden van werknemers binnen de bedrijven? Welke opties neemt de overheid bij de uitvoering van het Impulsprogramma voor de uitrusting van industrieterreinen?

1.3. Antwoord van de minister en replieken van de leden

1.3.1. Antwoord van de minister

– Strategische visie op het economisch beleid

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief werden niet alleen vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over specifieke begrotingsposten en beleidsinitiatieven maar kwam ook de strategische visie op het economisch beleid ter discussie. Tot de grote verrassing van de minister gingen sommigen

zelfs zo ver te suggereren dat er geen visie op het economisch beleid zou zijn. De minister stelt dat hij in zijn antwoord eerst en vooral wil ingaan op de opmerkingen en vragen over de strategische visie van de Vlaamse regering op het economisch beleid. Vervolgens zal de minister antwoord geven op de talrijke vragen om toelichting bij specifieke begrotingsposten en beleidsinitiatieven.

Voor alle duidelijkheid wenst de minister nog te stellen dat de Vlaamse regering op zijn voorstel wel degelijk een nieuwe visie op het economische beleid geformuleerd heeft. Deze visie werd door de Vlaamse regering goedgekeurd en werd ook herhaaldelijk bevestigd. Dit gebeurde in de Vlaamse regering naar aanleiding van :

- de bespreking van de beleidsnota bij het begin van de legislatuur ;
- de besprekingen ter voorbereiding van ontmoetingen met de textielsector en de meubelsector ;
- de besprekingen ter voorbereiding van het VESOC ;
- de Septemberverklaringen en de bespreking van de beleidsbrief "*Een vernieuwend economisch beleid voor Vlaanderen*" die werd voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

In deze beleidsbrief heeft de minister ten behoeve van de commissie - en trouwens ook nog op uitdrukkelijk verzoek van de voorzitter van de commissie - de strategische visie nog verder uitgediept en toegelicht.

Om te beoordelen of de beleidsbrief wel degelijk een strategische visie bevat moet men zich, volgens de minister, vier vragen stellen.

- Worden er duidelijke doelstellingen voor het economisch beleid geformuleerd ?
- Wordt er een keuze gemaakt op het gebied van de beleidsinstrumenten die zullen gebruikt worden ?
- Zijn die instrumenten coherent met de gestelde doelstellingen ?
- Staan de middelen ter beschikking om de instrumenten op een doeltreffende manier aan te wenden ?

De minister aarzelt niet om te stellen dat men op basis van de beleidsbrief een overtuigend ja kan

antwoorden op deze vier vragen. Er is vandaag dan ook een vernieuwend economisch beleid in Vlaanderen.

De minister kan in het antwoord echter niet de ganse visie van de beleidsbrief hernemen, maar wil toch op een aantal elementen ingaan omdat hij de indruk heeft dat de draagwijdte van de strategische visie niet ten volle begrepen is.

De beleidsbrief stelt dat de doelstelling van het economisch beleid het herstellen van de groei-kracht van de Vlaamse economie is. Men beseft onvoldoende dat de keuze voor groei een fundamentele keuze is. Iedereen zal zich herinneren dat in het economisch beleid de laatste tien jaar alleen maar over concurrentiekracht gesproken werd. De Vlaamse regering kiest nu bewust voor groei-kracht en ziet concurrentiekracht alleen maar als een instrument om de groei-kracht te realiseren.

Er is een zeer goede reden om voor groei te kiezen. Wanneer men de klemtoon legt op groei-kracht, voert men een ernstig en verantwoord beleid voor de werkgelegenheid. Het is immers voldoende aangetoond dat economische groei tot werkgelegenheid leidt, zeker als er maatregelen genomen worden om de economische groei meer arbeidsintensief te maken. Door de klemtoon uitsluitend op concurrentiekracht te leggen, heeft het beleid te vaak de indruk gegeven dat men alleen bezig was met afbouw en rationalisering. Bovendien dreigt een debat over concurrentiekracht snel te vervallen in een debat over loonkosten. De Vlaamse regering heeft nu willen stellen dat wij vooral nieuwe ondernemingen, nieuwe activiteiten en vernieuwing van bestaande activiteiten nodig hebben om tot groei te komen. Het Vlaamse beleid kiest er dan ook resoluut voor om via economische vernieuwing tot groei te komen. De economische vernieuwing is op haar beurt gesteund op een toename van de kennis.

In dit verband wenst de minister nog eens te beklemtonen dat er geen tegenstrijdigheid is tussen exogene en endogene groei. In de beleidsbrief wordt nergens gezegd dat buitenlandse investeringen niet noodzakelijk zouden zijn. Integendeel, er wordt zelfs aangegeven welke de strategische kenmerken van de toekomstige buitenlandse investeringen zullen zijn. In de beleidsbrief wordt enkel geargumenteed, dat wij er ons in Vlaanderen in het verleden gemakkelijk hebben kunnen vanaf maken door op buitenlands ondernemerschap te steunen voor onze groei. In de toekomst zullen wij ook zelf de handen uit de mouwen moeten steken om tot groei te komen. Stellen, zoals hier door

enkelen gedaan werd dat ik tegen exogene groei zou zijn en alleen maar voor endogene groei pleit, of stellen dat er een beleidsverschil zou zijn met de minister-president, is dan ook intellectueel oneerlijk.

Er is ook gezegd dat wij met onze groei-doelstelling niet ambitieus genoeg zijn omdat er in de beleidsbrief gezegd wordt dat de groeicijfers van de jaren 60 niet gemakkelijk terug zullen worden behaald. Het is misschien goed om er nog eens aan te herinneren dat de groeicijfers van de jaren zestig voor ontwikkelde economieën zoals wij die in Europa kennen, historisch gezien zeer exceptioneel zijn. Een vergelijking met de Aziatische economieën is onterecht omdat zij van een lager welvaartsniveau vertrekken. Er is in de betreffende vakliteratuur uitvoerig aangetoond dat de groeicijfers dalen naargelang het welvaartspeil stijgt. Tenslotte moeten wij ten volle beseffen dat de economische groei van Vlaanderen afhankelijk is van de Europese groei. Ook dat is voldoende geanalyseerd door economen. Slechts als de Europese economie terug zal beginnen groeien, en dit kan spoedig verwacht worden, zal ook de Vlaamse economie weer hogere groei realiseren. Het is hier dat het concept groei-kracht zo cruciaal is, daarmee wil ik immers aangeven dat Vlaanderen de kracht moet hebben om minstens zo snel, en liefst een beetje sneller dan Europa te groeien. Zo zullen wij een echte bijdrage geleverd hebben tot de werkgelegenheid en de welvaart in Vlaanderen. We moeten ook beseffen dat zelfs relatief kleine groeistijgingen wanneer die enkele jaren kunnen volgehouden worden, zeer grote economische effecten hebben op het Bruto Regionaal Product.

Ook bij de beleidsinstrumenten werd een fundamentele keuze gemaakt. De Vlaamse regering wil groei realiseren door vernieuwing te stimuleren over een breed front. Wij beseffen nu beter dan vroeger dat er in vrijwel alle sectoren en activiteiten ondernemingen werken die door hun commerciële of technologische creativiteit groei kunnen realiseren. Het heeft dan ook geen enkele zin meer om nog eindeloos te discussiëren over zogenaamde traditionele en nieuwe sectoren of over sectoren met en zonder toekomst. De textielsector is al tientallen malen door economen afgeschreven. Niettemin vinden wij in die sector steeds opnieuw ondernemingen die nieuwe groei-initiatieven ontwikkelen. Ik noem de textielsector hier alleen maar als voorbeeld. Er zijn talrijke andere sectoren te noemen waar men hetzelfde fenomeen kan vinden. Het Vlaamse beleid is door de keuze voor een algemeen beleid gericht op de bevordering van vernieuwing en ondernemerschap in ondernemin-

gen in alle sectoren. Deze beleidskeuze is in overeenstemming met de beleidsoriëntaties die door Europa aanbevolen worden.

De minister verklaart dan ook zeer verrast te zijn dat hier de stelling verdedigd werd dat de Vlaamse regering een keuze zou moeten maken voor enkele activiteiten. En dat wij onze beleidsinstrumenten selectief moesten toepassen op die gekozen activiteiten. Er werd zelfs gesuggereerd dat Vlaanderen slechts een visie kan hebben als die keuze voor een beperkt aantal activiteiten gemaakt werd. De Vlaamse regering is van mening dat dit een verkeerde en zelfs een verouderde aanpak is.

Het voorstel dat gemaakt werd om een keuze uit activiteiten te maken, heeft over de jaren heen verschillende namen gekregen. In de jaren zestig en zeventig noemde men dit soort beleid indicatieve planning. Later werd gesproken over sturend industrieel beleid of sectoraal beleid. Recent vindt men vooral in de Engelstalige literatuur de term *targeting* terug. De namen zijn veranderd maar inhoudelijk gaat het nog steeds over hetzelfde, een grote greep van de overheid op de planning van de economie. Dit wordt nog het duidelijkst weergegeven door Nederlandse economen die zelfs de term *Verstaatlichung* invoerden. Ik was dan ook zeer verrast dat fracties die het meestal hebben over de efficiënte werking van de markt nu plots enige sympathie konden opbrengen voor een planningsrol van de overheid.

Om de planningsrol van de overheid te verdedigen, werd ondermeer naar de bekende Amerikaanse professor Michael Porter verwezen en werd ook het voorbeeld van Singapore genoemd. Vooral de verwijzing naar Singapore leek mij ver gezocht omdat de democratie in Singapore toch op een andere manier functioneert dan wat wij hier in Vlaanderen aanvaardbaar vinden. Maar ook de verwijzing naar Porter (lange tijd bekend als een notoir republikein) was nogal ver gezocht. In dat verband beveelt de minister allen een herlezing van het boek van Porter aan vooral de paragrafen die hij wijdt aan *Targeting*. Porter waarschuwt daar trouwens dat *targeting* zelden succesvol is en zeker niet succesvol kan zijn in een economie waar belangengroepen grote invloed hebben. Hij stelt ook dat de meeste landen *targeting* hebben opgegeven in dit verband wil ik hem graag citeren :

"Japanese policy has already made this shift at a time when many observers still use it as an example of how direct targeting is succesful."

De minister merkt op dat hij zeker nog tientallen auteurs zou kunnen citeren maar daartoe nu niet in de mogelijkheid is. Wel wenst de minister nog even te verwijzen naar Nederland. Het is niet omdat Nederland de slogan Nederland Distributieland hanteert dat er ook door de overheid aan *targeting* of aan indicatieve planning gedaan wordt. Het gaat hier trouwens ook om een initiatief dat in belangrijke mate door de privé-sector als promotie instrument gebruikt wordt. De minister heeft er voor alle zekerheid de Nederlandse beleidsdocumenten en de commentaren daarop in de vakliteratuur nog eens op na gekeken en vindt nergens aanwijzingen als zouden zij *targeting* op economisch vlak willen voeren

Vervolgens citeert de minister enkele citaten. De Nederlandse econoom Paul Merkelbach schreef dit jaar in het Maandschrift *Economie* over het weden op *National Champions*.

"Indien sectoren of ondernemingen hierdoor met de neus in de verkeerde richting komen te staan, dan kan van deze sectoren of ondernemingen niet worden verwacht dat zij de consequenties van een dergelijke, economisch onjuiste, keuze alleen dragen. In deze situatie zal men de ondernemersrisico's willen afschuiven op de beleidsmakende overheid. Hier treedt een neiging op tot socialisatie van de verliezen, tot uitholling van de gedecentraliseerde verantwoordelijkheid en dus tot Verstaatlichung."

En in het zelfde document een beetje verder :

"De beoordeling van de wenselijkheden en mogelijkheden van een industrieel structuurbeleid gebaseerd op een oriëntatie naar concrete sectoren of activiteiten kan zoals uit het voorgaande moge blijken niet anders dan negatief zijn. Dit negatieve oordeel wordt ondersteund door het gebrek aan succes van pogingen in die richting."

De Minister van Economische Zaken Dr. G.J. Wijers stelde het tenslotte zo :

"Baseer het beleid niet op rond keuzes gebouwde conserverende grenzen, maar creëer uitdagende omgevingen waarin de markt kiest en daarmee aanpassingen realiseert."

Er werd gesteld in het debat dat de economische en financiële analyse ons kon helpen om tot een keuze van activiteiten, sectoren en bedrijfstakken te komen. De minister verklaart groot vertrouwen te hebben in economen maar economische analyses zijn niet feilloos. Wel wenst de minister even te verwijzen naar de voorspellingen die door sommi-

ge economen gedaan werden over de mogelijkheden die wij nog zouden hebben in de scheepvaart en in het staal. De overheid heeft daarin dan veel geld gestoken en het heeft niet mogen baten. Niet omdat de activiteit slecht is want in Nederland is het een succesvolle sector maar wel omdat niet geïnvesteerd werd in drastische vernieuwingen. Een zevental jaar geleden werd door Amerikaanse economen gesteld dat de overheid moest investeren in Hoge Definitie TV, zogezegd de bedrijfstak van de toekomst.

Vandaag weten wij dat de oorspronkelijke visie op HDTV standaarden door de digitale revolutie totaal achterhaald is. Een vijftal jaar geleden geloofde niemand in de toekomst van Internet, nu is Internet zo belangrijk dat de hele PC industrie ter discussie staat. Deze voorbeelden zijn geen kritiek op de economen maar moeten wel aantonen dat economische voorspellingen steeds vol onzekerheden zitten. Om die onzekerheid te dragen zijn er ondernemers nodig.

De overheid moet geen onzekerheid dragen, moet geen ondernemer zijn en moet niet speculeren op de economische toekomst van onze regio. Als velen onlangs niet konden aanvaarden dat de federale regering speculatieve posities innam met de overheidsschuld, waarom zouden wij dan wel aanvaarden dat de Vlaamse regering speculeert op de activiteiten die in de toekomst groei zullen brengen.

De stelling als zou de keuze van activiteiten motiverend kunnen werken en het economisch pessimisme kunnen doen keren, werd hier verdedigd. De minister meent dat deze stelling niet juist is. Hoe zullen werknemers en ondernemers zich voelen wanneer zij van de overheid moeten horen dat de activiteit of sector waar zij in zitten niet meer belangrijk is voor de Vlaamse economie. Zullen zij dan nog op zoek gaan om nieuwe groeipaden te vinden? Terwijl wij elk groeipad nodig hebben om werkgelegenheid te creëren. De minister zou even willen verwijzen naar situaties die zich voordoen in grote industriële groepen. Daar is vastgesteld dat telkens wanneer de groepsleiding uitspraken doet over de kernactiviteiten van de groep en daarmee aangeeft dat zij de andere activiteiten wil afstoten dit zeer demotiverend werkt voor de werknemers in de niet-kern-activiteiten. Wie een recente illustratie hiervan wil moet eens naar Union Minière luisteren. Dit bedrijf heeft net moeten horen van de heer Mestrallet dat zij er eigenlijk niet meer bij horen. Hoe men kan stellen dat een overheidsbeleid dat bepaalde activiteiten bevoordeelt motiverend kan zijn voor de ganse economie is mij dan ook een volkomen raadsel.

Er is hier gezegd dat het toch wel verwonderlijk is dat er wel een *targeting* is voor buitenlandse investeringen maar niet voor het economisch beleid. Dat is een vergelijking van appels en citroenen. Het is evident dat een organisatie zoals het DIV om effectief te werken bij het aantrekken van buitenlands ondernemerschap klemtonen moet leggen. Klemtonen die trouwens ook in de beleidsbrief economie genoemd werden. Die klemtonen transponeren van een deelactiviteit op de ganse economie doet onrecht aan de complexiteit van de groeodynamiek van de ganse Vlaamse economie. Bovendien interpreteert men de klemtonen die bij het aantrekken van buitenlandse investeringen gelegd worden misschien wel verkeerd. Door DIV wordt zeker niet gezegd dat men bepaalde investeringen zal uitsluiten.

Kortom de Vlaamse regering meent dat de strategische visie die zij heeft geformuleerd om de economische groeikracht te versterken en om op die manier een echte oplossing te vinden voor de werkgelegenheid een goede keuze is die bovendien in overeenstemming is met wat in andere landen op dit moment gebeurt. Terug een keuze maken voor een indicatieve overheidsplanning of voor *targeting* zou een terugkeer inhouden naar een beleid dat in de jaren zeventig en tachtig gevoerd werd en waarvan wij vandaag nog vaak het puin moeten ruimen. Ik zie trouwens niet in hoe wij in Vlaanderen, dat een zeer gediversifieerde economie heeft, ooit een consensus zouden kunnen bereiken over welke activiteiten en sectoren wij moeten uitpikken. Steeds zal er druk zijn van de activiteiten en sectoren die niet uitverkoren werden om toch nog aan de bak te komen. Het resultaat zal zijn dat er weer zoals in het verleden tientallen plannen en fondsen moeten komen waarvan misschien enkele een beperkt succes zullen kennen terwijl het grootste aantal problemen zal opleveren voor onze opvolgers die in de volgende decennia het puin van de mislukkingen zullen moeten opruimen.

Betekent dat dan dat de Vlaamse regering weigert enige keuzes te maken. Integendeel, wij hebben gekozen voor groei en werkgelegenheid door vernieuwing en ondernemerschap. Daarom hebben wij er ook voor gezorgd dat wij in al onze beleidsinstrumenten (ondermeer de expansiesteun en de opleiding) voorkeur gegeven aan bedrijven die inspanningen doen om te vernieuwen. En dat wij initiatieven nemen om nieuw ondernemerschap op te starten. De Vlaamse regering gebruikt zijn middelen dan ook doelgericht, zonder te vervallen in de fouten die in het verleden met een industrieel beleid gemaakt werden.

Vervolgens wil de minister het nu hebben over een aantal specifieke vragen naar begrotingsposten en beleidsinitiatieven. Met het goedkeuren van de commissie wenst de minister het niet meer te hebben over de algemene visie op de GIMV want daarvoor heeft de minister reeds bij de bijzondere bespreking in deze commissie op 19 september 1996 over de overname van PGS door het Duitse AgrEvo en de beursgang van de GIMV reeds veel kunnen toelichten. Wel wenst de minister thans dieper in te gaan op de technische vragen rond deze beursgang.

– **Vermeende tegenstellingen tussen de coalitiepartners**

In de Vlaamse regering bestaat een consensus om het ondernemerschap aan te moedigen via een fiscale maatregel. Dit werd aldus tot uitdrukking gebracht in de septemberverklaring.

‘De regering blijft bij haar voornemen om via fiscale maatregelen het ondernemingsklimaat in Vlaanderen en het scheppen van banen te bevorderen.’

– **Samenwerking tussen de Vlaamse en de federale regering**

De Vlaamse regering wenst een marktconform economisch beleid te voeren. De werkingsinstrumenten waarover zij beschikt om haar economisch beleid gestalte te geven zijn beperkt, voornamelijk subsidies, m.a.w. een niet marktconform instrument.

De federale regering is bevoegd voor de financiële en fiscale wetgeving. Ook daar is momenteel beweging vast te stellen. De federale regering neemt eveneens een aantal initiatieven ter bevordering van het risicodragend kapitaal. De belangrijkste is wellicht de oprichting van privaks, fondsen die beleggen in aandelen van niet-beursgenoteerde ondernemingen. De federale regering werkt ook aan voorstellen om de vrees van de ondernemers tegenover vreemde aandeelhouders weg te nemen. Er zou hiervoor een nieuw type van nv worden opgericht waarbij de autonomie van het management centraal staat.

Het is dus correct dat de belangrijkste beleidsinstrumenten voor het uittekenen van een economisch beleid nog een federale bevoegdheid zijn, maar het is overtrokken van te stellen dat de federale overheid volledig andere beleidslijnen volgt dan de Vlaamse regering.

– **Het regionaal beleid**

Er zal op korte termijn een schrijven worden gericht aan alle streekplatformen om de bestaande onduidelijkheid over hun rol en hun taken weg te werken.

Hun strategische en mobiliserende taak vormt een onmisbaar complement t.a.v. de andere belangrijke actoren in het streekbeleid, waaronder de GOM's en de intercommunales.

De in de streekplatformen bereikte consensus over een strategie moet tot uitvoering worden gebracht via een aantal duurzame hefboomprojecten.

Het is niet de bedoeling dat de streekplatformen zelf de projecten uitvoeren. Zij moeten worden geïmplementeerd door de hiertoe bevoegde instanties en overheden. Wel dient het streekplatform een kwaliteitsbewaking en sturing van de in uitvoering zijnde of uitgevoerde projecten ter harte te nemen.

Voor deze taken is het streekplatform het geëigende instrument daar de diverse partners binnen een streekplatform het dichtst staan bij wat leeft en werkt in de streek.

Een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van alle functioneel betrokken administraties en kabinetten zal keuze moeten maken uit de ingediende projecten. De betrokkenheid van alle betrokken administraties moet de implementatie van strategische projecten vergemakkelijken.

– **Nieuw ondernemerschap**

De minister is er rotsvast van overtuigd dat een belangrijke gedeelte van de groei en tewerkstelling in de toekomst moet komen van nieuwe ondernemingen. Het is dan ook de taak van de overheid om het starten van ondernemingen te bevorderen. Maar het zou van enig simplisme en naïviteit getuigen als men denkt dat de Vlaamse minister van Economie op een korte tijdspanne een ganse mentaliteitswijziging tot stand kan brengen.

Er is rond dit thema reeds een heleboel wetenschappelijk onderzoek verricht. De beleidsaanbevelingen zijn niet eenduidig, gewoonweg omdat dit probleem zo complex is.

De minister gaat dan ook akkoord met de heer André Denys en de vaststelling dat er een nieuwe mentaliteit nodig is. Maar het feit dat een mentaliteitsverandering nodig is, duidt erop dat dit veran-

deringsproces een afzienbare tijd in beslag zal nemen.

Men zal hem evenwel niet kunnen verwijten dat hij niet getracht heeft deze mentaliteitswijziging op gang te brengen.

De herindustrialisering in de Verenigde Staten is zeker niet het gevolg van een direct overheidsop-treden. De Amerikaanse overheid komt niet tussen in de loonvorming. Er zijn de voorbije jaren ook geen specifieke belastingsverlagingen geweest.

Wel is er door de concurrentie op de wereldmarkten (vooral van Japan) een druk ontstaan om de productiviteitsachterstand die de Amerikanen hadden opgelopen, weg te werken. Als gevolg hiervan is de re-engineering of herindustrialisatie op gang gekomen.

In de VS en het VK heerst er een heel andere mentaliteit over ondernemen. Het duidelijkst komt dit tot uiting in de afhandeling van falingen. In deze landen wordt een faling niet aanzien als iets oneerbaars dat men zijn hele leven meesleurt. Sterker, daar wordt het min of meer normaal gevonden dat iemand vooraleer een succesvol ondernemer te zijn, eerst één of twee keren mislukte. Ondernemen is in essentie een leerproces van vallen en opstaan, van mislukken en terug beginnen.

Naast die verschillen in mentaliteit, spelen ook de verschillende maatschappelijke structuren een rol. Een afgestudeerde heeft aan het begin van zijn professionele carrière de keuze tussen in werknemersverband te gaan werken of een eigen onderneming te leiden. Daarbij zal hij het rendement van die keuze afwegen t.o.v. het risico. In Vlaanderen kozen in het verleden de meeste afgestudeerden voor een loopbaan bij een grote onderneming eerder dan hun eigen onderneming op te starten. Blijkbaar weegt het mogelijk rendement van een eigen onderneming op te starten niet op tegen het risico dat men daarbij loopt.

Dit heeft o.a. te maken met het fiscaal systeem dat initiatiefnemers niet mag ontmoedigen, met het sociale zekerheidssysteem dat ook voldoende opvang moet verzekeren voor ondernemers,...

Het is natuurlijk zo dat in de VS en VK ook de mogelijkheden tot ondernemen groter zijn en ook meer aangemoedigd wordt. Hier is een belangrijke taak weggelegd voor de overheid. Zo is het risicokapitaal voor startende ondernemingen in de VS en het VK ruimer voorhanden. De grote institutionele investeerders beleggen een gedeelte van hun

middelen in nieuwe ondernemingen. Er zijn zelfs speciale fondsen die zich specialiseren in dit segment van de markt, en men mag ook niet de business angels vergeten (dit zijn privé-personen die beleggen in ondernemingen).

Specifiek voor het VK geldt bovendien dat er belangrijke fiscale maatregelen, en ook subsidies bestaan voor starters, om de eerste moeilijke jaren te overbruggen.

Een aantal van genoemde overheidsstimulansen zal ik implementeren op Vlaams niveau (garantie-regeling risicokapitaal, adviespremies voor starters).

– **Peterschapsprojecten**

Een inventaris van de lopende peterschapsprojecten wordt ter beschikking gesteld (**zie bijlage 1**)

In iedere provincie werden er peterschapsprojecten opgestart.

Wanneer de verschillende peterschapsprojecten in chronologische volgorde worden geplaatst, wordt vastgesteld dat de eerste initiatieven werden opgestart in Limburg en Turnhout, twee door de EU erkende ontwikkelingsgebieden. Deze initiatieven kregen dan ook belangrijke financiële steun van de EU en het Vlaamse Gewest.

In 1991 werd het stimuleringsprogramma "Implementatie van selectieve maatregelen in de impulsgebieden" door de Vlaamse regering goedgekeurd. Dit was de aanzet voor een aantal peterschapsprojecten in de impulsgebieden in de periode 1991-1994 (Dendermonde, Hageland, Zuid-Oost-Vlaanderen, Meetjesland, Zennevallei, Heist-op-den-Berg, Rupelstreek). Al deze initiatieven ontvingen financiële steun van het Vlaamse Gewest in het kader van het bovenvermeld stimuleringsprogramma.

Het impulsprogramma is inmiddels aan het uitdoven. Het wegvallen van de subsidiëring brengt de voortzetting van een aantal van deze projecten in gedrang.

Het Strategisch Plan regio Antwerpen ging pas in maart 1995 van start met een PLATO-project, nadat de provincie een startsubsidie had toegekend. Zonder deze subsidie bleek het niet haalbaar PLATO op te starten. Voor de toekomst wordt op bijkomende financiële steun gerekend om het project te kunnen voortzetten.

Een aantal regio's hebben financiële steun van het Vlaamse Gewest gevraagd. In afwachting is men al met de voorbereidingen van start gegaan. De uitvoering zal echter in belangrijke mate afhangen van de toekenning van de gevraagde steun.

Uit voorgaande vaststellingen blijkt dat, indien men in Vlaanderen peterschapsprojecten wil starten of voortzetten, de overheid voor een belangrijk deel in de kosten zal moeten bijdragen.

Om overheidssteun voor een peterschapsproject te kunnen bekomen, zal de initiatiefnemende organisatie moeten aantonen dat zij over een kwalitatief hoogstaand concept beschikt. De initiatiefnemende organisatie zal ook een voldoende band met het bedrijfsleven in het werkingsgebied moeten kunnen aantonen. Deze band mag niet beperkt blijven tot één bepaalde invalshoek maar dient interprofessioneel te zijn.

Nog in de loop van de maand december zal hieromtrent een reglementair kader aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

Na principiële goedkeuring door de Vlaamse regering zullen de adviezen worden ingewonnen van de SERV en de Raad van State.

Het besluit zal nadien worden toegestuurd aan de Voorzitter van de commissie zodat het kan worden rondgestuurd naar de commissieleden.

– Structurele steun voor kiemondernemingen

In het verleden werd reeds op een ad-hoc basis overheidssteun aan deze initiatieven verleend. Zo werd nog in de eerste helft van dit jaar aan de vzw Vlaamse mini-ondernemingen een subsidie van 8 miljoen frank verleend voor de aanwerving van 7 coördinatoren.

Het is de bedoeling dat er nog meer van dergelijke initiatieven worden losgeweekt.

Voor de subsidiëring wordt net als voor de peterschapsprojecten geopteerd voor een reglementair kader. Op die manier zal iedere mogelijke promotor weten aan welke modaliteiten hij moet voldoen om in aanmerking te komen voor overheidssteun en hoeveel overheidssteun hij kan verwachten.

– Regionale preventiecellen

In het VESOC werd beslist over te gaan tot de ondersteuning van de oprichting van KMO-pre-

ventiecellen en deze preventiecellen te kaderen binnen het vernieuwd regionaal beleid.

Er zijn momenteel drie projecten lopende (1 in Antwerpen - REBEC ; 1 in Limburg en 1 in de Kempen). Enkel het project te Antwerpen wordt financieel ondersteund in het kader van de VESOC-beslissing. De andere 2 projecten kunnen rekenen op steun van de Europese structuurfondsen.

In andere regio's zit men duidelijk nog te wachten op de gang van zaken bij REBEC om effectief over te gaan tot de oprichting van een eigen regionale preventiecel (bv. Kortrijk, Leuven, Mechelen).

Net als voor de voorgaande twee dossiers (peterschapsprojecten, kiemondernemingen) zal voor de regionale preventiecellen een reglementair kader worden uitgewerkt. Weer met de bedoeling om de promotoren houvast te bieden en niet in ad-hoc regelingen te vallen waarbij ieder project op een andere manier zou worden benaderd.

Het is de bedoeling dat aan erkende regionale preventiecellen een subsidiëringgarantie van 3 jaar wordt verstrekt. Deze subsidiëringgarantie is nodig om te vermijden dat de promotor ieder jaar weer in de onzekerheid zit of zijn project nog verder zal kunnen rekenen op overheidssteun.

Deze subsidiëringgarantie voor 3 jaar betekent niet dat na 3 jaar de subsidiëring zal worden stopgezet. Voor het verstrijken van deze periode kan een nieuwe erkenning en een subsidieaanvraag worden ingediend voor een nieuwe periode van 3 jaar. Op die manier zal voor goede projecten de continuïteit kunnen worden verzekerd.

De erkenning zal worden verleend op basis van een duidelijk concept (samenstelling algemene vergadering, manier waarop KMO's in moeilijkheden zullen worden gedetecteerd, garanties omtrent deskundigheid van begeleiders, garanties voor discretieplicht, een voldoende financiële basis om zelf 50% van de kosten te dekken e.d.m.).

De Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid zal deze preventiecellen onrechtstreeks logistiek ondersteunen. Zij zal op basis van haar falingspredictiemodel de KMO's trachten te detecteren die in moeilijkheden dreigen te raken. De KMO's zullen van deze analyse in kennis worden gesteld met de suggestie om voor een nader onderzoek contact op te nemen met een regionale preventiecel of een andere instantie die terzake gespecialiseerd is.

In het kader van de eerste werkervaringsprojecten van het Vlaams banenplan zullen hiervoor een aantal bijkomende personeelsleden aan de commissie worden toegewezen.

De band overheid-privé bestaat er dus enkel in dat de overheid het initiatief zal moeten erkennen. Indien de preventieel wordt erkend, zal een overheidssteun worden toegekend.

– GIMV

De beheersovereenkomst met de GIMV van 16 mei 1995 (vorige legislatuur) stelt dat de GIMV bijkomende middelen op de financiële markten kan halen om het haar opgelegde investeringsritme (5 miljard frank over de periode 1995-1997) te financieren.

De beheersovereenkomst stelt ook dat het beroep op de kapitaalmarkt ten belope van 25% in schijven zal worden opgevraagd in functie van de marktomstandigheden. In 1995 werd reeds 10% verwezenlijkt via een kapitaalverhoging door institutionele beleggers. In de eerste helft van 1997 zal het saldo van 15% worden gerealiseerd via een beursgang.

De huidige beheersovereenkomst laat geen verder beroep op de kapitaalmarkt toe.

Een verdere daling van het aandeel van het Vlaamse Gewest in het kapitaal van de GIMV zal moeten bekeken worden in het kader van de afsluiting van een nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 1998-2000.

De huidige beheersovereenkomst legt het kader vast voor de relatie aandeelhouder-GIMV. De autonomie van de raad van bestuur wordt volledig gerespecteerd.

Het is de taak van de GIMV om het starten van nieuwe ondernemingen en de groei van bestaande ondernemingen te bevorderen. De GIMV zorgt op die manier dus duidelijk voor meer werkgelegenheid in Vlaanderen.

– Commerciële centra

In eerste instantie zal iedere stad of gemeente met regionale uitstraling een strategisch-commercieel plan moeten opstellen (samenwerking stads- of gemeentebestuur met betrokken handelsstraten).

Het belangrijkste element van dit strategisch-commercieel plan zal een sterkte/zwakte analyse van het commercieel centrum vormen.

Vanuit dit plan moeten dan concrete projecten worden uitgewerkt die de aantrekkingskracht van het commercieel centrum maximaal versterken.

Deze projecten zullen worden beoordeeld door een stuurgroep van experts.

In de lente van volgend jaar zullen alle gemeenten en steden worden aangeschreven om een strategisch plan op te maken en concrete projecten in te dienen.

De financiering hangt samen met de beursgang van de GIMV. Het nieuw initiatief kan maar worden opgestart na ontvangst van de middelen van de beursgang.

Met dit initiatief wordt vanuit een economische invalshoek een bijdrage geleverd tot de revitalisatie van centra met een regionale uitstraling. Op die manier zal vanuit bevoegdheid Economie worden meegewerkt aan een structurele oplossing voor de stedelijke problematiek.

De ministers Peeters en Baldewijns zullen voldoende inspraak hebben bij de uitwerking van dit initiatief aangezien de subsidiëringsmodaliteiten aan de Vlaamse regering zullen worden voorgelegd.

De minister wenst er speciaal op te wijzen dat voor de uitwerking van dit nieuw initiatief hetzelfde concept zal worden gehanteerd als voor de streekplatformen. De plaatselijke overheden zullen met de rechtstreeks betrokken partners van het commercieel centrum in een eerste instantie een strategie moeten uitwerken om de aantrekkelijkheid van hun commercieel centrum te vergroten. Vervolgens zullen een aantal hefboomprojecten voor subsidiëring kunnen worden ingediend.

Van de lokale overheid wordt dus verwacht dat zij met de partners uit het commercieel centrum een projectorganisatie opricht. Deze projectorganisatie zal maar een tijdelijk karakter hebben aangezien voor het initiatief ook geen recurrent budget ter beschikking wordt gesteld.

Het is niet correct te stellen dat het initiatief louter een reactie is op de grote shoppingprojecten en de baanwinkels en dat de Vlaamse overheid nu moet gaan investeren in het aantrekkelijker maken van commerciële centra die ze eerst heeft laten dood-

bloeien door de vestiging van grote shoppingcentra en baanwinkels te subsidiëren.

Ten aanzien van baanwinkels en shoppingcentra werd tot op heden een gedoogbeleid gevoerd, maar zij werden niet gesubsidieerd.

Het initiatief is niet enkel gericht op steden of gemeenten die concurrentie ondervinden van deze baanwinkels of shoppingcentra. Projecten die de aantrekkingskracht van centra versterken die geen concurrentie ondervinden van shoppingcentra of baanwinkels, zullen evengoed in aanmerking komen voor een overheidstussenkomst.

– Zonevreemde bedrijven

Vanuit de bevoegdheid inzake economie, pleit de minister er uitdrukkelijk voor dat het bedrijfsleven maximale rechtszekerheid wordt geboden op het vlak van vergunningen, zoneringen, verplichtingen, en dit binnen redelijke termijnen.

De minister is steeds voorstander geweest van een strenge doch duidelijke weg ! Dit betekent dat vanuit ruimtelijke ordening niet zomaar op iedere vraag vanuit het bedrijfsleven moet worden ingegaan of dat het leefmilieu en de ruimtelijke ordening moeten worden opgeofferd voor de economische ontwikkeling. Tevens betekent dit dat de samenleving moet gevrijwaard worden voor uitwassen van een niet meer aanvaardbare benadeling vanuit RO en het leefmilieu, die immers de tewerkstelling in het gedrang brengen. Het is een kwestie van het juiste evenwicht.

N.a.v. de GOM-studie over vergunnings- en procedureproblemen is het voor de commissie misschien al iets te lang stil geweest rond deze problematiek. Doch men moet voor ogen houden dat het hierbij primo om een complex probleem gaat en secundo dat de economie-minister wel aan probleemstelling en sensibilisering kan doen doch andere bevoegde collega's uiteindelijk het initiatief dienen te nemen. Bovendien blijkt het NIMBY-syndroom vrij sterk te spelen in deze problematiek. Hoe in deze mentaliteit een kentering kan worden bekomen is ook verre van evident.

Positief alvast is het feit dat als eerste stap een interkabinettenwerkgroep, samengesteld door vertegenwoordigers van de kabinetten Buitenlandse Investerings, Economie, Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, momenteel alles in het werk stelt om :

1. een aanbod te creëren van enkele grote bedrijventerreinen t.g.v. buitenlandse investeerders ;

2. de onteigeningsmachtigingsprocedures onder de loep worden genomen ;

3. duidelijke afspraken tussen economie & RO uitgewerkt worden :

4. het aanbod aan beschikbare en bedrijfsklare industriegronden te doen toenemen.

Tenslotte wenst de minister erop wijzen dat in het RSV duidelijk naar voren komt dat er gehoor gegeven is aan zijn oproep. Immers daar werd het principe aanvaard dat ook bestaande bedrijven, die niet gelegen zijn op bedrijventerreinen, deel uitmaken van de economische structuur en wordt inzake hun ontwikkelingsperspectieven een afwegingskader meegegeven.

– De enveloppe voor de uitvoering van de VESOC-beslissing in verband met het Vlaams banenplan

De minister-president is het best geplaatst om een algemeen overzicht te geven.

De economische component van het Vlaams banenplan zal volledig worden uitgevoerd.

In de begroting Economie voor 1997 zijn volgende middelen voorzien voor de uitvoering van het Vlaams banenplan :

– Krediet ad 1,4 miljard BEF voor uitgaven in kader van de arbeidskostenvermindering en economische ondersteuningsmaatregelen ter uitvoering van het Vlaams Werkgelegenheidsplan (programma 51.2 - basisallocatie 52.01)

– Voor de financiering van de garantieregeling werd 40 miljoen frank ingeschreven in het expansiefonds voor kleine ondernemingen.

– De dotatie aan het VIZO werd verhoogd met 50 miljoen frank

Wat met de 2 miljard BEF van DAF ?

De participatie is nog niet verkocht.

De Minister heeft de Participatie Maatschappij Vlaanderen die deze participatie beheert in naam en voor rekening van het Vlaamse Gewest, wel laten weten dat hij akkoord gaat met het bod van PACCAR. Om de Vlaamse belangen in de groep te bewaren, dient in de overnameovereenkomst wel een clause te worden opgenomen die de bestaan-

de productiestrategie voor de afdeling te Westerlo maximaal beschermt.

Aan de aandeelhouders werd gevraagd zich over het overnamebod uit te spreken voor 15 november. De bedoeling is om de gehele transactie af te ronden tegen eind 1996.

De verkoop is tot op heden dus nog niet formeel doorgegaan.

De opbrengst is dan ook nog niet verwerkt in de voorliggende begroting 1997

In het kader van de begrotingscontrole 1997 zullen omtrent de besteding van deze bijkomende inkomsten concrete afspraken worden gemaakt.

– VPM

VPM zal duidelijk opereren als een holding. Deze vennootschap zal de participaties van het Vlaamse Gewest beheren in de GIMV en de Participatiemaatschappij Vlaanderen.

VPM is dan ook niet te vergelijken met investeringsmaatschappijen zoals de GIMV of GIMVIN-DUS.

Het is enkel een technisch vehikel om de beursgang van de GIMV en een doorzichtig beheer van de participatie in de GIMV mogelijk te maken.

Volgens de Bankcommissie kan een beursgenoteerde onderneming één aandeelhouder geen preferentiële behandeling geven, alle aandeelhouders moeten op dezelfde manier worden behandeld. De beheersovereenkomst met de GIMV en het specifiek toezicht door een regeringscommissaris en het Rekenhof is daarom niet langer houdbaar.

Dit toezicht zal wel mogelijk zijn bij VPM. In de beheersovereenkomst met VPM zullen de beleidslijnen van het Vlaamse Gewest voor de GIMV tot uiting moeten komen.

– Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid

In de begroting wordt jaarlijks 7 miljoen frank ingeschreven voor de werkingskosten van deze commissie.

De resultaten zijn moeilijk in te schatten. Men kan moeilijk hun aandeel aantonen in het vermijden van een faillissement, al erkennen een aantal bedrijven duidelijk de positieve rol die de commis-

sie heeft gespeeld bij het overwinnen van hun problemen. Zonder de commissie lag het aantal faillissementen misschien dus nog hoger.

Men kan dus stellen dat wanneer de commissie jaarlijks 2 of 3 bedrijven effectief helpt, zij haar kostprijs reeds ruimschoots heeft opgebracht.

De VLD grijpt de omvang van het aantal faillissementen graag aan om de zwakte van onze economie aan te tonen. Dit is gedeeltelijk een verkeerde voorstelling van zaken.

Faillissementen hangen nauw samen met het verloop van de conjunctuur. Er is een duidelijke samenhang tussen de jaarlijkse groei van het BBP en de jaarlijkse groeivoet van het aantal faillissementen.

Daarnaast zijn er evenwel nog andere elementen die de stijging van het aantal faillissementen verklaren :

- structurele verschijnselen als outsourcing en het onderbrengen van deelactiviteiten in afzonderlijke vennootschappen doet ook het aantal faillissementen stijgen (wanneer vroeger de globale vennootschap failliet ging, gaan nu bij moeilijkheden van het moederbedrijf eveneens een aantal dochtervennootschappen in falings) ;
- tevens is het een gegeven dat een belangrijk deel van de starters het vooral in de eerste levensjaren moeilijk hebben ; wanneer we dan weten dat op het einde van de jaren tachtig en het begin van de jaren negentig zich een werkelijke boom in het aantal starters heeft voorgedaan, is het logisch dat het aantal faillissementen nu stijgt.

De commissie brengt jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement over haar werkzaamheden.

De commissie is ook enkel bevoegd voor de opvolging van bedrijven met meer dan 50 werknemers. Het is algemeen geweten dat het grootste deel van de faillissementen zich voordoet in de groep van bedrijven met minder dan 50 werknemers.

In de groep van ondernemingen die onder het toezicht van de commissie vallen is de evolutie van het aantal faillissementen eerder dalend dan stijgend. Van 35 faillissementen in 1993 en 1994 naar 32 faillissementen in 1995 en 24 faillissementen tot eind oktober 1996.

Voor de groep met een tewerkstelling van minder dan 50 werknemers zullen in 1997 een aantal initiatieven worden opgestart om het professionalisme van het bedrijfsbeheer te bevorderen. Ondermeer de peterschapsprojecten, de adviespremies en de regionale preventiecellen.

– **Nood aan statistische gegevens**

Het is correct dat er een duidelijk gebrek is aan kerncijfers over de Vlaamse economie.

Ons statistisch apparaat moet op korte termijn worden verbeterd. De minister-president is hiervoor initiatieven aan het uitwerken.

– **Permanente vorming**

Het beleid inzake permanente vorming-reconversie-opleiding ressorteert volledig onder de horizontale bevoegdheid van de minister-president, waarbij deze laatste wat de verticale toepassing betreft momenteel overlegt met zijn collega's Van den Bossche en Kelchtermans.

Het doel is vooral projecten uit de basis te detecteren die erop gericht zijn de economische inzetbaarheid van Vlamingen te vrijwaren en te verhogen. Voorbeelden hiervan zijn :

- werkenden voorbereiden op de introductie van nieuwe technologie of arbeidsorganisatie in de onderneming ;
- zelfstandigen leren omgaan met technologische vernieuwing die ze in hun eigen bedrijf doorvoeren ;
- oudere werkenden voorbereiden op een ander-soortige dienstbaarheid aan het bedrijfsleven of samenleving ;
- werklozen omscholen om knelpuntvacatures in te vullen ;
- deeltijds werkenden voorbereiden op de specifieke problemen en mogelijkheden van deeltijds werkenden in hun bedrijf/sector.

Op basis van een call for offers zullen bedrijven, clusters van bedrijven, vakbonden, werkgeversorganisaties, paritaire comités, Kamers voor Handel & Nijverheid, ... projecten kunnen indienen. Volgende kritische massa en de kwaliteitsnorm van het project zullen sterk bepalend zijn om te worden weerhouden.

Daarnaast is het eveneens de bedoeling een inhaalbeweging inzake reconversie-opleiding via middelen uit de Europese structuurfondsen op het getouw te zetten.

Toch dien ik hier te stellen dat deze materie nog in volle overleg-evolutie is en de weergave van de idee vandaag, kan morgen reeds gedeeltelijk achterhaald zijn.

– **Economische realisaties**

De minister verklaart zelf versted te staan van de inspanningen die moeten geleverd worden om door tal van opgelegde procedures te raken. Vervolgens verstrekt de minister hiervan een overzicht :

1) *decreet risicokapitaal :*

De minister schetst de stand van zaken als volgt :

- uitwerking binnen kabinet dec. 95 / jan. 96
- na advies Inspectie van Financiën d.d. 12.02.96 en een positief begrotingsakkoord d.d. 04.03.96 sprak de Vlaamse regering zich d.d. 06.03.96 principieel positief uit ;
- 10.04.96 : SERV advies ;
- 30.05.96 : Vlaamse regering stemt principieel in met een nieuwe versie waarbij rekening werd gehouden met het SERV-advies ;
- 21.06.96 : Raad van State wordt om advies verzocht ; brengt dit pas uit op 10.10.96 ;
- begin april '96 gebeurt de aanmelding van dit steunregime aan de EU. Eind april en begin juli '96 verzoekt de commissie om overleg. D.d. 05.08.96 spreekt EU-commissie zich uit dat steunregime als dé minimis-faciliteit kan worden beschouwd waardoor aanmeldingsprocedure vervalft ;
- 23.10.96 : taaladvies ;
- 05.11.96 : Vlaamse regering spreekt zich definitief gunstig uit en teksten zijn reeds bij Vlaams Parlement ingeleid.

2) *binnenvaart :*

- Moeizaam slaagt de Vlaamse regering erin op 26 juni 1996 zich uit te spreken over een Vlaams binnenvaartplan, nadat de voorliggende teksten

op de regeringsvergaderingen van 05.03.96 en 13.06.96 niet haalbaar werden geacht ;

- onmiddellijk nadien wordt het specifiek economisch ondersteuningsprogramma bij de DG IV Concurrentie en de DG VII Vervoer ingeleid.

Reeds 5 formele en informele vergaderingen verder staan we nog niet op het punt een goedkeuring van de EU te verkrijgen. Een nieuw ontwerp-compromisvoorstel ligt voor. Normaal moet deze aanleggenheid vóór 23.11.96 procedureel worden beslecht.

3) *aanpassing expansiewetgeving :*

Reeds op 19.03.96 besliste de Vlaamse regering op voorstel van minister Van Rompuy een aantal anomalieën weg te werken :

- juridische oplossing van het statutair zaakvoerderschap in de KO-richtlijnen wet 04.08.78 ;
- herinvoering herlocalisatiesteun om milieuredenen voor de kleine ondernemingen en invoering van een stedelijke inbreidingssteun ;
- het EU-doelstellingenbeleid, d.w.z. de erkenning van de ontwikkelingszones die kunnen genieten van de regionale expansiewet werd goedgekeurd ;
- sterke vermindering van de administratieve belasting voor ondernemingen bij de indiening van de expansiesteunaanvraag werd gerealiseerd ;
- invoering nieuwe EU-definiëring KO, MO, GO ;
- doorlooptijd dossierbehandeling sterk gereduceerd ; heden zijn quasi alle ingediende expadossiers 1995 en eerder behandeld ;
- invoering zachte investeringen (adviezen, opleiding, immateriële investeringen).

4) *reglementair kader voor peterschapsprojecten zit in een eindfase :*

5) *reglementair kader voor adviespremies zit in een eindfase :*

– **Marivlam**

- november '95 : - ontwerp op kabinet
 - inbreng in VESOC

- december '95 - maart '96 : talloze werkgroepen en vergaderingen in VESOC

- 19 maart '96 : eerste keer op Vlaamse regering gebracht

- 26 maart '96
 - 's morgens op Vlaamse regering beslist
 - 's namiddags overeenstemming met Vlaamse sociale partners

- maart - april '96 : werkgroepen VESOC

- mei '96 :
 - contact met kabinet Maystadt : zelf en P. Goblet (positieve houding)
 - contact met Collignon

- 29/05/96 : Interministeriële Conferentie Financiën :
 opmerkingen en voorbehoud van Brussels gewest en Wallonië
 verwijzing naar werkgroep

- 14/06/96 : werkgroep
 technische problemen uitgeklaard
 voorbehoud op vlak van budgettaire impact (Wallonië en Brussel)

- 05/07/96 : Interministeriële Conferentie Financiën
 opmerkingen blijven
 verwijzing naar contact op ministerieel niveau

- juli '96
 contact met Van Cauwenberghe

- september '96
 contact met Van Cauwenberghe ; deze heeft studie besteld bij 2 professoren waarvan resultaat tegen einde '96 bekend is.

Conclusie : altijd getracht op lange baan te schuiven

– **Sectoriële correcties**

De minister verklaart er bewust te hebben voor geopteerd om geen sectoraal beleid te voeren om niet te vervallen in een beleid dat doet terugdenken aan het "nationale sectorenbeleid" van de federale regering. Anderzijds schrijft hij helemaal niet de industrie noch de zogenaamd traditionele sectoren af, zelfs in de globale snel evoluerende economie die wij heden meemaken zullen deze sectoren een plaats hebben.

Het performante bedrijf, actief in de industrie of economische traditionele sector zal zich op alle beleidsmaatregelen kunnen beroepen evenals iedere andere onderneming actief in een technologisch vooruitstrevendere deelsector.

Onze economie en het bedrijfsleven hebben vooral nood aan een algemene strategische vernieuwingsgedachte en -inspanning i.p.v. ieder bedrijf op zich te beoordelen inzake technologisch-wetenschappelijke vooruitgang. En daaruit vloeien onvermijdelijk sectorale correcties voort.

- Zo werd in het ontwerp decreet garantieregeling-risicokapitaal de mogelijkheid voorzien dat juist traditionele sectoren die vernieuwing invoeren of zich op nieuwe marktniches werpen in aanmerking komen voor dit steunregime.
- Zo is vooral de steunregeling m.b.t. de zachte investeringen ingevoerd om traditionele sectoren - die minder nood hebben aan capaciteitsuitbreidende investeringen maar eerder aan productvernieuwing, design, marketing, ... - daartoe te stimuleren.
- Zo is het clusterbeleid van de minister-president opgevat om sectoren of deelsectoren zelf vanuit hun basis initiatief te laten nemen rond gezamenlijke onderzoeksprogramma's, opleidingsinitiatieven, exportstrategieën, ...
- Zo blijft Gimvindus de 1ste partner voor de risicokapitaal-verschaffing aan de textielsector.
- Zo werd rond de binnenvaart voor een periode van 3 jaar een quasi sectoraal tijdelijk beleid uitgestippeld in het kader van de liberalisering van de binnenvaartmarkt.

Belangrijk hierbij is dat deze sectorale correcties vanuit de sector zelf komen en gedragen worden. De overheid als sectorale beleidsvoerder kreeg op basis van zijn beleid uit het verleden een blaam.

– **Waarborgfonds**

Het is niet zozeer omwille van de zware vordering '94-'95 dat een selectievere benadering wordt aangekondigd betreffende de dossierbehandeling in het Waarborgfonds.

Vooreerst lijkt het de minister gepast, na enkele jaren werking op basis van het huidige werkingsreglement en de beheersovereenkomst, een evaluatie in eerste instantie door het beheerscomité zelf te laten opzetten om na te gaan waar de zwakke pun-

ten zitten, hoe het dossierbeheer nog kan worden verbeterd, verliezen voorkomen of gereduceerd kunnen worden, falingspreventie beter kan worden ingeschat, afrekeningen sneller gebeuren, dadingen optimaal worden opgevolgd of we wel ons doelpubliek bereiken, of de financiële instellingen en KO-ondernemingen zich terugvinden in deze maatregel. Het budgettaire aspect wil hij eveneens in deze benadering opnemen, doch eerder secundair.

Vervolgens is een screening aangewezen, omdat dit Vlaams Waarborgfonds - indien het Vlaams Parlement de minister volgt - een belangrijke bijkomende taak krijgt via de garantieregeling-risicokapitaal. Enkel een optimaal werkende instelling zal deze beide taken (waarborg op investeringskredieten én op risicokapitaal) aankunnen conform de verwachtingen van het bedrijfsleven en de financiële wereld.

De minister blijft trouwens geloven in de sterke punten van dit ondersteuningsmechanisme, zeker voor starters. In 1995 werd rechtstreekse waarborg toegekend voor een totaal bedrag van 389.308.211 frank aan 196 starters ter dekking van een totaal kredietbedrag van 655.270.500 frank.

Met deze kredieten werd een totale investering mogelijk gemaakt van 991.851.292 frank. Als herverzekeraar heeft het Vlaams Waarborgfonds zijn waarborg verleend aan 119 starters voor een waarborgbedrag van 39.116.021 frank ter dekking van een totaal leningsbedrag van 173.265.000 frank. Vermits het om herverzekeringen gaat is het investeringsniveau niet gekend.

Voor de eerste 9 maanden van 1996 zijn de cijfers voor de rechtstreekse waarborgen : 118 met tussenkomst Vlaams Waarborgfonds voor een waarborgbedrag van 363.165.742 frank, een totaal leningsniveau van 582.532.000 frank en een investeringsniveau van 783.180.000 franken voor de herverzekeringen : 63 met tussenkomst Vlaams Waarborgfonds voor een waarborgbedrag van 25.226.533 frank en een leningsniveau van 104.215.000 frank.

Als starters werden in aanmerking genomen de begunstigen (fysieke personen of actieve en meerderheidsvennoten) die de leeftijd van 35 jaar niet bereikt hebben en die maximum 24 maanden als zelfstandige gevestigd zijn in eigen naam of via vennootschap.

Bijkomend stelt de minister bovendien, en dit een stuk ter verdediging van de expansiewetgeving die al te dikwijls op een sloganeske manier in vraag wordt gesteld, dat in toepassing van de wet van

04.08.78 volgende starterssteun, voor respectievelijk 1995 en eerste 9 maanden 1996 werd toegekend, met dit resultaat :

	1995	1996
– aantal bedrijven/starters	743	1.059
– budgettaire weerslag (starterssteun)	596.559.978 BEF	1.003.546.971 BEF
– gerealiseerde investeringen	12.127.017.598 BEF	20.244.600.615 BEF
– vooropgestelde tewerk stellingscreatie	2.680	3.980

– Adviespremies

Voor starters wordt de tussenkomst van 75% behouden.

Voor gevestigde ondernemingen wordt tussenkomst tot 50% beperkt.

De minister vindt het belangrijk dat een onderscheid wordt gemaakt tussen het belang van adviesverlening aan starters en gevestigde ondernemingen. Een positieve discriminatie van de starters lijkt de minister verantwoord.

Voor de gevestigde ondernemingen mag een substantiële bijdrage in de advieskosten worden verwacht. Dit zal verhinderen dat de aanvragers al te vrijblijvend adviezen gaan inwinnen.

– Actie naar de universiteiten en hogescholen toe

Wordt geen nieuw loket.

De minister gaat er vanuit dat de bevoegdheid Economie met de universiteiten en hogescholen enkel een gemeenschappelijke project opstarten (Schumpeter-project).

Dit project is erop gericht de afstuderende universitair warm te maken voor het ondernemerschap en hen reeds vertrouwd te maken met een aantal belangrijke aandachtspunten bij het opstarten van een onderneming (o.a. het opmaken van een coherent business-plan).

– Expansiewetgeving en immateriële investeringen

Het is zo dat zowel de bestaande expansiewetten van '70 en '78 als het recentere decreet van '93 het

begrip immateriële investeringen omvatten. De huidige bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse regering tussen de minister bevoegd voor Wetenschap- en Technologiebeleid en de minister bevoegd voor economie is als volgt :

- juridisch ressorteert de materie onder de bevoegdheid van de minister van economie ;
- budgettair worden aanrekeningen gemaakt zowel op de expansie- als op de technologiekredieten. Bij gebruikmaking van deze laatste treden beide ministers als bevoegde ministers op. In 1996 werd dit laatste luik geplafonneerd tot 75 miljoen frank. Vanaf '97 wordt louter ten laste van de expansiekredieten gewerkt tot het zogenoemde innovatiedecreet van kracht wordt.

De krachtlijnen van de huidige werktekst innovatiedecreet houden een regeling in voor de aanmoediging van alle innovatie-activiteiten, zoals daar zijn :

- fundamenteel en industrieel basisonderzoek ;
- kennisaanwending ;
- technologische probleemoplossing ;
- opleiding ;
- innovatiecentra & clusters ;
- universitaire interfacediensten ;
- innovatie in het bedrijfsleven via de expansiewetgeving ;
- creatie nieuwe of sterk verbeterde producten, productiemethoden, -procédés ;
- investeren in researchzones, investeren in O & O ;
- investeren in adviesverlening, opleiding, met wetenschappelijke inslag ;
- technologiecontracten ;
- innovatie in het bedrijfsleven via het FIOV-besluit ;
- collectieve centra.

Wat de horizontale beleidslijn betreft, zal de minister bevoegd voor het wetenschappelijk en technologiebeleid verantwoordelijk zijn. De verticale uit-

werking zal aan verschillende ministers kunnen worden toevertrouwd.

De totale decreetsomkadering gevolgd door een specifieke toewijzing moet juist voorkomen dat eenzelfde investering diverse loketten dient te passeren en dubbele betoelaging kan genieten.

– **Expansiesteun en subsidiëring van opleidingen van werknemers in ondernemingen**

Wat het luik permanente vorming-reconversie-opleiding betreft, wordt zoals door de minister reeds gesteld een reglementering uitgewerkt door de ministers Van den Brande, Van den Bossche en Kelchtermans waarbij zachte investeringen in het kader van de expansiewetgeving niet onder voormelde regeling ressorteren. Het initiatief binnen de expansiewetgeving is gebaseerd op opleiding in bedrijven ten gunste van hun eigen werknemers, terwijl het voormelde initiatief in het kader van de tewerkstellingsconferentie eerder mikt op werknemers, deeltijds-werkenden en werkzoekenden in bedreigde situaties waarbij de opleidingsprojecten gedragen dienen te worden vanuit groeperingen (sectoren, vakbonden, clusters, bedrijfsorganisaties). Het initiatief in de expansiewetgeving richt zich zuiver-bedrijfseconomisch, het nieuwe initiatief richt zich sterk sociaal maatschappelijk - direct tewerkstellingsgebonden.

De vraag van de overlapping wordt evenwel beter gesteld aan de nieuwe initiatiefnemers die nog een rechtsgrond dienen uit te werken voor hun idee - waar de minister eveneens achter staat - terwijl de expansiewetgeving (decreet '93) de mogelijkheid tot opleidingssteun reeds voorzag.

– **Bijkomend budget voor de uitrusting van industrieterreinen ad 500 miljoen frank**

Thans wordt op basis van een reglementair besluit van de Vlaamse regering ondersteuning toegekend aan intercommunales of GOM's die gronden uitrusten als bedrijventerrein. Het besluit is aan actualisering toe en hieraan wordt momenteel gewerkt. De bedoeling is om tot een voldoende aanbod van de aan de huidige verwachtingen beantwoordende uitgeruste bedrijventerreinen te komen.

Een aantal vragen stellen zich :

- hoe de gemeenten met industriezones in eigendom actiever laten participeren in het terreinbeleid ? Dient de GOM als ontwikkelaar ook deze terreinen te verwerven ? Hoe de GOM's en/of het Gewest meer armslag geven in gebieden die

geen intercommunales kennen of waar de intercommunale minder actief is ?

- invoeren nieuwe definiëringen (bedrijvencentra, incubatie- en innovatiecentra, multifunctionele gebouwen, ...) ;
- hoe meer en sneller hectare uitgerust industrieterrein kunnen aanbieden ?
- hoe een buffervoorraad beschikbare industriegrond in Vlaanderen verkrijgen ?

Het nieuwe besluit zal m.b.t. deze vragen pogen een oplossing te bieden en ik zal het ter informatie te gepasten tijde bezorgen aan de commissie.

1.3.2. Replieken van de leden

De heer Jean-Marie Bogaert stelt voor dat de voorzitter van de commissie, indien hij een lange en gefundeerde tussenkomst overweegt met kritiek op het beleid van de minister, zijn voorzittersstoel verlaat en plaats neemt tussen de andere commissieleden. Op deze wijze kan de plaatsvervangende voorzitter het debat in goede banen leiden.

De heer Robert Voorhamme gaat akkoord met dit voorstel.

De heer Jean-Marie Bogaert maant de minister aan tot voorzichtigheid wanneer hij stelt dat de Hoge Definitie Televisie geen toekomst meer heeft. Dergelijke uitspraken kunnen de economische activiteiten van de betrokken bedrijven ernstig hypothekeren.

Minister Eric Van Rompuy is het eens met deze stelling. Het voorbeeld van de HDT is echter een voorbeeld van de evolutie op de Amerikaanse markt. Het is geenszins de bedoeling om een waardeoordeel uit te spreken over Vlaamse bedrijven die betrokken zijn bij de productie van de HDTV.

De heer Jean-Marie Bogaert verwijst naar nummer 29 van het tijdschrift KB-Weekberichten, "Oranje boven ; werkgelegenheidsgroei door beheersing reële loonkosten". Bij de vergelijking tussen de Belgische en de Nederlandse economie, wordt voor de beter presterende Nederlandse economie geweten op de tragere groei van enerzijds de reële loonkosten per arbeider, en anderzijds de loonbelasting en de werkgeversbijdragen. Dit zijn belangrijke vaststellingen. Met het preventief bedrijfsbeleid om faillissementen te voorkomen, is voorzichtig-

heid geboden. Men moet streven naar een algemeen gunstig economisch klimaat. Dit is fundamenteel verschillend van het begeleiden van bedrijven in moeilijkheden, wat vaker neigt naar stervensbegeleiding dan naar herbronning. Het is verder onbegrijpelijk dat er nog geen concrete invulling bestaat van de 1.400 miljoen frank voor het Vlaams banenplan.

Reeds in maart 1996 werden hierover concrete maatregelen beloofd. Tot slot is het onaanvaardbaar dat zowel voor de versterking van de binnenstedelijke commerciële centra als voor de streekplatformen, voorafgaandelijk geen criteria worden vastgelegd waarop de projecten zullen worden beoordeeld.

Als het strategisch vernieuwingsbeleid een belangrijke optie is, zo vraagt de heer Carlos Lisabeth, waar zijn dan de concrete realisaties op dit vlak? Waarom moet alles zo lang duren? Hij vermoedt dat de minister eerder sleutelt aan bestaande instrumenten in de plaats van innovatief te werken aan een creatieve markt in het strategisch vernieuwingsbeleid. Hij dringt aan op concrete initiatieven inzake de garantieregeling voor risicodragend kapitaal, Marivlam en de commerciële centra.

Minister Eric Van Rompuy antwoordt dat zowel voor de commerciële centra als voor de streekplatformen voorafgaandelijke criteria zullen worden uitgewerkt om de ingediende projecten te toetsen. Wat Marivlam betreft ligt er reeds een voorstel ter tafel. Dit moet echter de normale procedure van de besluitvorming nog doorlopen.

De heer Jos Stassen wijst op de grenzen van de economische groei. Houdt de keuze voor economische vernieuwing en concurrentie wel rekening met de grenzen van bijvoorbeeld de ruimtelijke ordening en het ecologisch draagvlak? Zo zal het opkuisen van de milieuverontreiniging, veroorzaakt door de industrialisering gedurende naoorlogse periode, verschillende miljarden kosten.

Minister Eric Van Rompuy vestigt er de aandacht op dat er in de loop der jaren een verschuiving heeft plaatsgevonden van industriële productie naar immateriële groei. Deze is gebaseerd op technologische ontwikkelingen en kennis, en is veel milieuvriendelijker dan de industriële productie. De verschuiving naar de dienstensector draagt dezelfde milieuvriendelijke kenmerken. Uiteindelijk worden de grenzen van de economie bepaald door de wetenschap, maar ook door de eigen wet-

geving. De grenzen die in de wetgeving worden ingebouwd hebben economische en sociale repercussies, waardoor we zelf grenzen leggen aan bijvoorbeeld inkomens, welvaart en werkgelegenheid. Het voeren van een economisch beleid is steeds weer het afwegen van de verschillende mogelijkheden.

De heer Robert Voorhamme wijst erop dat regelgeving en economische groei niet tegengesteld zijn. Op lange termijn is regelgeving zelfs nuttig om een coherent en sociaal aanvaard economisch beleid te voeren. Op korte termijn kan regelgeving echter wel voor nadelige economische schommelingen zorgen. Hij herhaalt dat noch in het programmadecreet noch in het begrotingsdecreet onverteerbare maatregelen zijn opgenomen. Indien we echter niet gefragmenteerd willen ageren, moeten we keuzen maken in strategische velden. Dit is nodig voor een coherent beleid. Ook de privé-sector heeft nood aan duidelijke beleidslijnen als richtsnoer voor strategische opties. Dit geldt zowel voor binnenlandse als buitenlandse investeerders, voor gewoon kapitaal en risicokapitaal.

Iedereen staat achter een innovatief beleid, maar dit mag niet uiteenlopend worden ingevuld door verschillende ministers. In de toekomst wordt best afgesproken waar, hoe en met welke middelen bijvoorbeeld het innoverend ondernemerschap wordt ingevuld; niet gefragmenteerd maar coherent. Indien bepaalde economische keuzen worden gemaakt, heeft dit ongetwijfeld gevolgen voor andere beleidsdomeinen. De keuze voor de distributie heeft bijvoorbeeld gevolgen voor de ruimtebesteding en de industrie. Daarom moet elke keuze worden vertaald naar andere beleidsterreinen om samen een coherent beleid te voeren.

Minister Eric Van Rompuy verwijst naar een voorbeeld in Frankrijk, waar de heer Mestrallet in een interview aankondigt dat Suez zich in de toekomst vooral zal richten op de financiële sector, de concessie-economie, en minder op de industriële bedrijven van de groep. Onmiddellijk reageren de industriële groepen met de vraag of er dan geen toekomst meer is voor hun bedrijfstak. De overheid kan en wil een dergelijke keuze niet maken. De regering kan niet bepalen welke activiteiten bepalend zullen zijn voor de toekomst. De regering kan enkel een zo goed mogelijk economisch klimaat scheppen om de bedrijven maximale ontwikkelingskansen te gunnen.

2. LANDBOUW, TUINBOUW EN VISSERIJ

2.1. Toelichting door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

In de beleidsbrief werden heel wat cijfers opgenomen. Wat de vraag betreft naar het percentage Europese subsidies, blijkt dat de Land- en tuinbouw in Vlaanderen het meest gespecialiseerd is in deze sectoren waar het minst Europese steun te verkrijgen is. Er kan dus in globo worden gesteld dat de Vlaamse land- en tuinbouw ongeveer 8 tot 10 percent wordt gesubsidieerd, waar dit in andere landen kan oplopen tot 30 en 40 percent. In deze cijfers zijn de invoersubsidies niet opgenomen voor niet Vlaamse producten die via deze havens worden gexporteerd.

Voor de tuinbouw werden een aantal belangrijke initiatieven genomen. Om de crisis in de tomatensector op te vangen, werd via het VLIF aan 341 glastuinbouwbedrijven uitstel verleend bij het aflossen van kredieten, met behoud van waarborg en rentesubsidies. Daarnaast werden eveneens overbruggingskredieten toegekend. Dit jaar is er in deze sector een normale prijsvorming, wat niet wegneemt dat verder gestreefd moet worden naar een diversificatie van de productie teneinde een hogere toegevoegde waarde te creëren.

In de fruitsector was er de mislukte appeloogst. Aangezien de appeloogst niet alleen in Vlaanderen minder dan normaal was, kon de schade door een hoge prijsvorming echter gedeeltelijk worden beperkt. Tot 30 november 1996 kunnen nog schadedossiers worden ingediend.

De werking van het VLIF werd herzien. De steunverlening werd aangepast richting duurzame landbouw, verbetering van milieu en dierenwelzijn, verbetering van de arbeidsomstandigheden, de diversificatie en kwaliteitsverhoging van de producten. Er werd ook sterk de nadruk gelegd op de eerste installatie met de invoering van een installatieat-test, gekoppeld aan de noodzaak van naschoolse landbouwopleiding, met stages en examens. Tevens werd bij de RUG een studie besteld omtrent de globale overnameproblematiek van landbouwbedrijven. De overname van een bedrijf loopt in sommige gevallen op tot 30 à 40 miljoen frank, wat voor jonge landbouwers dikwijls een te hoge drempel is. In die zin dringt zich in de landbouw ook een doorgedreven toepassing op van moderne technieken van financiering en fiscaliteit.

De statistieken van het VLIF die in de beleidsbrief zijn opgenomen, wijzen op een sterke terugval van het kredietvolume in de landbouw sinds 1993. De oorzaak hiervan is een diepe vertrouwenscrisis, veroorzaakt door heel wat onzekerheden zoals de uitkomst van de GATT-onderhandelingen, het MAP en de Europese hervormingen. Via het intussen gefinaliseerde MAP, het Structuurplan Vlaanderen en het op stapel staande decreet natuurbehoud, hoopt de Vlaamse regering echter het nodige houvast te bieden, waardoor het vertrouwen en de daaruitvolgende investeringen kunnen worden hersteld.

Het VLIF zal hierbij een coördinerende rol blijven spelen. Hierbij is het niet de bedoeling om van de VLIF een instrument te maken dat punctuele problemen oplost, maar wel een algemeen beleidsorgaan dat structurele oplossingen biedt.

De investeringen in de agro-voedingssector worden begeleid binnen het kader van de Europese verordening 866/90 ter verbetering van de afzet van land- en tuinbouwproducten. Bijkomend aan de expansiesteun werd dit jaar 443 miljoen frank vrijgemaakt voor toekomstgerichte projecten die een commerciële productverbetering op het oog hebben, en binnen de voorwaarden voor betoelaging zoals opgesomd in de beleidsbrief.

Voor de begeleiding van bedrijven in moeilijkheden werd bijkomend 8 miljoen frank vrijgemaakt. Bedrijven die worden erkend als bedrijf in moeilijkheden zullen na een analyse door een bedrijfsbegeleidingsteam kunnen beroep doen op bedrijfsadviesing of -begeleiding door erkende bedrijfsadviesing- of bedrijfsbegeleidingsdiensten die hiervoor een tegemoetkoming kunnen krijgen. Het is de bedoeling om de ALT in te schakelen als detectieinstrument. Dit vraagt echter nog een aantal organisatorische ingrepen.

Wat de landbouwvorming betreft, verwijst de minister naar het verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, waar deze materie uitvoerig werd besproken.

Via het decreet natuurbehoud, het MAP en het Structuurplan Vlaanderen poogt de Vlaamse regering een interactie tot stand te brengen tussen het milieu, de ruimtelijke ordening en de landbouw. Dit vergt natuurlijk een compromis voor de bestemming van de gebieden, waarbij gepoogd werd de sociaal-economische belangen van de landbouw te verzoenen met milieudoelstellingen. In het Structuurplan Vlaanderen werd het huidig agrarisch grondgebruik van 750.000 hectaren sta-

tus-quo op een werkzaam peil behouden. Er is ook een grotere rol voorbehouden voor de ALT, als adviserend orgaan, zowel in het decreet natuurbehoud, als bij de bebouwing van landbouwgronden. Hervorming binnen de ALT zullen het studieaspect verder verdiepen, zodat de eventuele weerslag van overheidsmaatregelen op de landbouw snel kunnen worden onderzocht.

In de loop van 1996 werd het Vlaams Informatiecentrum voor de Land- en Tuinbouw (VILT) opgericht. Dit is een autonome vzw gefinancierd door het Vlaams Gewest. Deze werkt aan initiatieven als het verspreiden van nieuwsbrieven, publicaties en aanleggen van dossiers om het imago van de landbouw te verhogen. AGRIS, een open informatie-systeem voor land- en tuinbouw, gaat van start op 1 januari 1997, met een startbedrag van 19 miljoen frank. De vzw Plattelandsklassen beschikt over een subsidie van 3 miljoen frank om kinderen vertrouwd te maken met het plattelandsgebeuren.

In Vlaanderen werden reeds de Westhoek en het Meetjesland als doelstelling 5-b gebied erkend. In de Westhoek werden reeds een 13-tal projecten opgestart, met de nadruk op de kwaliteit van het milieu en het nut voor de landbouwpraktijk. Een bedrag van 75 miljoen frank, trekkingsrechten op het budget van minister-president Van den Brande, kan worden aangewend om onderzoek te financieren. Concreet worden ook sociaal-economische adviezen gevraagd aan de recente opgerichte Vlaamse land- en tuinbouw.

Het Meerjarig Oriëntatieprogramma van de Europese Unie (MOP 4) voorziet een verdere inkrimping van de Europese visserijvloot met 40 percent. Nochtans werd in het vorige MOP 3 programma reeds een aanzienlijke inkrimping gerealiseerd. De Vlaamse vissers hebben zich hierbij steeds aan de regels gehouden, in tegenstelling tot andere landen. Onze vissersvloot werd immers afgebouwd van 205 tot 150 vaartuigen. Aan de Europese Commissie zal worden gevraagd om hiermee rekening te houden. Anderzijds onderzoekt het Vlaams Visserijcomité hoe een verdere capaciteitsvermindering kan worden opgevangen.

Vandaag nog hechtte de Vlaamse regering zijn goedkeuring aan het ontwerp van decreet betreffende het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA), dat in de komende weken aan het parlement zal worden voorgelegd. De problematiek van het opkopen van Belgische vaartuigen door buitenlanders, die met een buitenlandse bemanning op het Belgisch quotum vissen en in het buitenland veilen,

werd reeds besproken met federaal minister Karel Pinxten. Er wordt eveneens gewerkt aan instapmogelijkheden voor jongeren via FIVA-steunverlening voor de aankoop van nieuwe of tweedehands vaartuigen of modernisering van bestaande vaartuigen. Hiervoor is een bedrag voorzien van 150 miljoen frank. Daarnaast worden binnen het 5 b-gebied "Westhoek-Middenkust-Zeevisserijgebied" projecten uitgewerkt met Vlaamse en EU-middelen.

2.2. Vragen en bedenkingen van de leden met antwoord van de minister

De heer Jean-Marie Bogaert benadrukt de dramatische toestanden die zich vooral in de tomatensector hebben afgespeeld. Hij vraagt naar concrete cijfers betreffende het aantal faillissementen. In de appel- en perenteelt zou de mislukte oogst gedeeltelijk gecompenseerd zijn door de hoge prijsvorming. Bedrijven met een volledig mislukte oogst hebben hier echter kunnen van profiteren. Heeft de minister ook hierover cijfers? In de land- en tuinbouw is het immers zo dat minder goede tijden worden overbrugd door ontsparen en het eventueel opsouperen van het familiekapitaal om het nakende faillissement te voorkomen. Het werkelijk aantal faillissementen is in deze zin slechts het topje van de ijsberg. Vele bedrijfsleiders werden door de banken immers verleid tot zeer hoge investeringen die bij tegenvallende resultaten niet meer kunnen worden afbetaald. De regering probeert de technische opleiding en de financiële begeleiding van vooral jonge bedrijfsleiders te verhogen. Waren de falingen dan toe te schrijven aan gebrekkige beroepsbekwaamheid en begeleiding?

De heer Jean-Marie Bogaert betreurt dat er in het luik wetenschappelijk onderzoek nergens wordt verwezen naar de zeer verdienstelijke onderzoekscentra van o.a. Beitem en Melle. De bevoegdheid over deze onderzoekscentra was tot voor kort federaal. Hij waarschuwt dat een versnippering van de bevoegdheden voor deze onderzoekscentra fataal zal zijn en drukt de wens uit dat ze naar het Vlaamse niveau worden overgeheveld.

De heer Jean-Marie Bogaert betreurt dat het decreet op de FIVA niet sneller aan het parlement werd voorgelegd. In dit verband deelt hij volgende wensen mede: bevissen van Belgische quota's door buitenlandse rederijen moet stoppen. De vis moet in de eigen veilingen worden aangeboden. Er moet een regeling worden uitgewerkt voor het opvangen van de Europese verplichtingen betreffende koel-

cellen en radio-communicatie. De zeevisserij moet worden geregionaliseerd. De Europese quota's voor o.m. tong moeten worden opgetrokken. Er moet worden gesleuteld aan de vele verplichtingen waardoor de binnenlandse prijsvorming naar boven wordt vertekend en buitenlandse vis tegen dumpingprijzen binnenstroomt. Via opleiding en begeleiding moeten nieuwe technieken van bevising zoals elektrisch vissen snel worden toegepast om concurrentieel te blijven.

Minister Eric Van Rompuy antwoordt dat in de tomatensector het aantal faillissementen maximaal 10 à 20 bedrijven omvat. Na de overproductie van de laatste jaren kent deze markt een zekere segmentatie. De uitvoer naar Rusland geeft extra kansen, al is de Russische markt zeer onstabiel en onvoorspelbaar. Voor de appelsector is er nog geen overzicht. Er kunnen tot op heden nog dossiers worden ingediend. In het algemeen is het inderdaad zo, dat in de landbouwsector het eigen vermogen vaak wordt aangesproken, waardoor niet-rendabele bedrijven vaak nog een tijd blijven draaien alvorens het faillissement onafwendbaar wordt. Wat het decreet op de FIVA betreft, verwijst minister Eric Van Rompuy naar het reglement van het Vlaams Parlement waar in artikel 52 de procedure is vastgelegd die de ontwerpen van decreet moeten doorlopen.

De heer Paul Deprez benadrukt het groeiend belang van internationale overeenkomsten voor de prijsvorming van land- en tuinbouwproducten en de daarop gebaseerde inkomens. De Vlaamse overheid moet daarom grote inspanningen leveren om op dit niveau de veranderingen in te schatten en in de praktijk te begeleiden. De cijfers betreffende de kredietverlening door het VLIF bevatten enkel het gevraagd kredietvolume. De evolutie van de toegestane kredieten is niet noodzakelijk van dezelfde orde. Hij vraagt zich af hoe de VLIF concreet de problemen opvangt van bedrijven in moeilijkheden, en spreekt de hoop uit dat de dossiers tijdig worden afgehandeld.

In de internationale handel wordt eveneens het belang benadrukt van de promotie en de distributiestructuren, naar de kwaliteit en het imago van de producten. Hierbij is de kwaliteitscontrole zeer belangrijk, vooral in de diepvriesindustrie en de groentensector. Ook de kwaliteit van de oppervlaktewateren is in het kader van de kunstmatige beregening zeer belangrijk. Verder wordt het belang onderstreept van een regionale verdeling van de beschikbare landbouwgrond, het normeren van de stimulans tot herbebossing.

Minister Eric Van Rompuy sluit zich volledig aan bij het belang van kwaliteit en imago op de internationale markten. De controle op de diepvriesproducten valt echter onder de bevoegdheid van federaal minister Karel Pinxten. De Vlaamse overheid heeft belangrijke investeringen gedaan in de agro-voedingssector en in de diepvriessector. Een aantal van de bedrijven gespecialiseerd in diepvriesproducten staan trouwens aan de Europese top. Wat de werkelijke kredietverlening door het VLIF betreft, werden in 1995, 1 op 8 dossiers ongunstig beoordeeld, en dit voor een totaal investeringsbedrag van 1 miljard, of 9,4 percent van het totaal. In 1993 en 1994 lag het percentage negatieve beoordelingen zelfs merkkelijk hoger, met 17, 1 percent en 18 percent. De dossierafhandeling binnen het VLIF werd tijdig vertraagd omdat een nieuwe reglementering werd uitgevaardigd. De steun voor bedrijven in moeilijkheden betreft eerder logistieke steun in de vorm van bedrijfsanalyse en bedrijfsbegeleiding. Het concrete plan is momenteel voor advies naar de Vlaamse Land- en Tuinbouwraad.

De heer Freddy De Vilder looft de doorgedreven analyse en documentatie waarop de beleidsbrief is gebaseerd. Vooral de aangekondigde code voor goede landbouwpraktijken en de plattelandsklassen zijn goede initiatieven die de toekomst van de landbouw veilig stellen. Hij pleit echter voor het opzetten van aparte verkoopscentra omdat het verschil tussen de winkelprijs en wat de landbouwer ontvangt, te groot blijft. Dit past trouwens binnen de noodzakelijke differentiëring van de landbouwsector naar o.a. hoevertoerisme en plattelandstoerisme. Naar de ontwikkeling van het 5-b gebied Meetjesland stelt zich de vraag of hier de inplanting van een mestverwerkingsbedrijf wordt overwogen. Voorafgaand moet de overheid zich echter beraden over de vraag of zij wel moet investeren in de mestverwerking, en of het niet beter is de vervuiler te doen betalen. Verder is het hoopgevend dat binnen het RSV de ruimte voor de landbouw werd behouden. De verdere uitvoering van het MAP en de bescherming van het milieu moeten een coherent ecologisch systeem mogelijk maken. Het is echter noodzakelijk dat ook de ALT bij de evaluatie van het MAP wordt betrokken.

Minister Eric Van Rompuy sluit zich graag aan bij het principe om het aantal trappen tussen de producent en de consument te beperken. Omtrent de 5 b-projecten werden in het Meetjesland nog geen projecten ingediend i.v.m. mestverbranding. Betreffende de sociaal-economische evaluatie van het MAP moet de ALT onafhankelijk zijn rol kunnen spelen en onafhankelijk een soci-economische

studie kunnen maken die naderhand kan voorgelegd worden aan de stuurgroep.

De heer Didier Ramoudt betreurt dat de bevoegdheid over de visserij binnen de Vlaamse regering nog werd opgesplitst. Omtrent de afbouw van het aantal vissersvaartuigen vraagt hij op welke wijze een vermindering van het aantal vaartuigen van 205 naar 150 slechts resulteerde in een zeer beperkte terugval van de totale capaciteit van 25.495 BT naar 22.668 BT. Er wordt gewezen op de financiële nood van de Vlaamse rederijen, wat de verkoop van buitenlandse rederijen verklaart. Buitenlandse rederijen leven echter de Europese wetgeving minder rigoureuus na, wat resulteert in een onrecht concurrentievoordeel. De inbreuken moeten worden beteugeld, en de overheid moet hiertoe stappen ondernemen.

In het kader van de 5-b gebieden vraagt de heer Didier Ramoudt of de Oostendse oesterkwekerijen voor steun in aanmerking komen. Hij bepleit ook de centralisatie van de vissershavens in één grote Oostendse vissershaven, om de onderlinge concurrentie tegen te gaan en om via schaalvergroting de internationale concurrentie te weerstaan.

Minister Eric Van Rompuy deelt de bezorgdheid over het toepassing van de Europese regelgeving. Om deze te doen naleven werd reeds een onderhoud aangevraagd met de federaal bevoegde minister Karel Pinxten. Hij heeft begrip voor de stelling dat de bevoegdheden over een bepaald beleidsdomein beter onder één en dezelfde minister wordt ondergebracht, maar kan zich momenteel enkel bewegen binnen de hem toegewezen bevoegdheden. De slechts beperkte terugval van het totale vermogen, bij een zeer aanzienlijke vermindering van het totaal aantal vissersvaartuigen, is enkel te verklaren door een hoger vermogen van de nieuwe vaartuigen. Wat de oesterkweek betreft raadt minister Eric Van Rompuy de betrokken bedrijven aan om een dossier in te dienen voor steunverlening binnen de 5 b-gebieden. Een moeilijker punt is echter de samenwerking tussen de vismijnen, omdat de wil tot samenwerking niet aanwezig is. Als het van hem afhangt zal de GIMV geen investering doen in een of andere vismijn. Het systeem van tele-veiling zoals in de groentensector is mogelijk voor zover eerst een verregaande standaardisering van de vis kan gecreëerd worden.

De heer Jacques Laverge treedt in grote lijnen de stelling bij van de heren Jean-Marie Bogaert en Ramoudt. Hij onderlijnt dat de internationale handel dwingt tot wetenschappelijk onderzoek om kwaliteitsproducten te ontwikkelen en een concurr-

rentievoordeel te behouden. Dit moet echter gebeuren binnen een globale strategie, beginnend met een sterkte-zwakke analyse. Pas dan kunnen andere parameters zoals promotie, investeringen, onderzoek en ondersteuning worden ingevuld. Het ontbreken van een dergelijk strategisch plan maakt van de beleidsbrief een onvolkomen instrument.

Minister Eric Van Rompuy repliceert dat er vooral binnen een Europese strategie moet worden gewerkt, waarbinnen zeer duidelijk is gesteld welke landen de sterke of zwakke zijn. Daarom krijgen sommige landen ook meer subsidies dan andere. Hij onderschrijft het belang van de beroepsbekwaamheid als basis voor de kwaliteit van de producten. Vandaar ook de belangrijke inspanningen die op het vlak worden geleverd, met o.a. trekingsrechten op het IWT.

De heer Jos De Meyer looft de beleidsbrief als een goed werkinstrument, en specifiek voor de plattelandsklassen en voor het VILT. De eindproductiewaarde van de Belgische land- en tuinbouw bedraagt 260 miljard frank, waarvan drie-vierde gerealiseerd wordt in Vlaanderen. Anderzijds bedragen de Europese Garantieuitgaven voor Vlaanderen slechts 15 miljard frank, wat bewijst dat de Europese steun voor de Vlaamse land- en tuinbouw relatief beperkt is. Het is waardevol dat via het VLIF bijzondere inspanningen worden geleverd voor bedrijven in moeilijkheden. Anderzijds kan het belang van de landbouwworming niet voldoende worden onderstreept, als basis voor kwalitatief hoogstaande producten en eveneens als garantie voor bedrijfseconomische positionering. Het wetenschappelijk onderzoek is hierbij van wezenlijk belang. Dit moet het vertrouwen in de landbouw verhogen. In dit kader wordt eveneens het belang omschreven van de proeftuinen van o.a. Melle en Bijtem. Bijzonder belangrijk is de integratie van de ruimtelijke ordening, het milieu en de landbouw in een sociaal en economisch geheel. Enkel hervormingen die een brede steun genieten, zullen aanvaard en toegepast worden. Het is daarom ook belangrijk dat de ALT wordt betrokken bij de evaluatie van het MAP.

Omtrent het wetenschappelijk onderzoek in de landbouw sluit minister Eric Van Rompuy zich aan bij het belang van de proeftuinen. Deze vallen nog steeds onder de federale structuren, maar de Vlaamse overheid financiert de investeringen. Deze proeftuinen worden volwaardig ingeschakeld in het land- en tuinbouwbeleid, op basis van de universitaire know-how waarover ze beschikken. Omtrent de toepassing van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moet inderdaad een zo ruim

mogelijke consensus ontstaan. De belangen van de landbouw werden verdedigd en gehonoreerd. De invulling in de praktijk zal echter niet gemakkelijk zijn.

De heer Jacky Maes verwijst naar de motie van aanbeveling van 9 mei 1996 die werd ingediend, bij de bespreking in plenaire vergadering van de Beleidsbrief Landbouw, Tuinbouw en Visserij, en waarvan de opvolging wordt opgevolgd. Er wordt inderdaad onderzoek verricht naar het ontwikkelen van nieuwe technieken in de visserij. Kan dit onderzoek goedgekeurd worden in het kader van de 5 b-projecten? De belangrijkste quota voor de stillegging van vaartuigen zijn echter uitgeput en de sluiting van sommige visgronden staat voor de deur. Vandaar ook de vraag naar aanvullende maatregelen.

Vervolgens ontstaat in de commissie een ruime gedachtewisseling tussen de heren Didier Ramoudt, Jacky Maes en minister Eric Van Rompuy, over de juiste invulling van het begrip "stillegging" of "stilligging".

De minister verduidelijkt dat het wel degelijk om de "stillegging" gaat en licht dit toe als volgt.

– **Betreffende stillegging**

Wat de stillegging betreft, krijgt men een stilligpremie om stil te liggen. Een stilligregeling heeft betrekking op het stilliggen van een vissersvaartuig gedurende een (vrijwillige of onvrijwillige) periode inzake inactiviteit van het vaartuig. Dit stilliggen kan gebeuren omwille van o.m. het vrijwaren van visbestanden (vrijwillige), of (onvrijwillig) wanneer de quota uitgeput zijn, bij panne, vervuiling van een vangstgebied (olieramp) enz.

De regeling kan georganiseerd worden door het beroep en/of door de bevoegde overheid. In dat verband bestaat er een Vlaamse steunverlening (Besluit van de Vlaamse regering van 23 november 1993 en een ministerieel besluit van 13 juni 1994) die voorziet in een planmatige preventieve stilligging (ten einde bijvoorbeeld te vermijden dat de quota te vroeg zouden uitgeput zijn) op vrijwillige basis. De regeling voorziet in de volgende modaliteiten :

- minstens 45 en hoogstens 180 dagen per kalenderjaar extra stilliggen (t.o.v. gemiddelde per type vaartuig binnen een referentieperiode) op basis van een vooraf ingediend plan dat de stilligperiodes aangeeft ;

- in totaal maximaal 400 dagen per vaartuig ;
- maximum 10 percent van de vloot per kalenderjaar.

De premie is afhankelijk van de tonnenmaat van het vaartuig. Voor een groot bokkenvaartuig van 385 BRT bedraagt de stilligpremie 42.000 frank per dag, voor een vaartuig van 100 BRT (kleine kotter) ongeveer 15.800 frank.

Bij de voorwaarden wordt o.a. vermeld dat stilligdagen wegens herstellings- of moderniseringswerken of wegens het opgevestigd zijn van de quota, niet in aanmerking komen.

Binnen de EG wordt eveneens een EG-steunverlening voorzien in toepassing van verordening 3699/93. Deze stilligregeling voorziet premies voor de gedeeltelijke compensatie van de inkomensderving die verband houdt met de tijdelijke stillegging van een visserij-activiteit wegens niet te voorziene eenmalige gebeurtenissen die met name aan biologische oorzaken te wijten zijn.

Voor de ondersteuning van de zeevisserij en de aquicultuur is 150 miljoen frank vastgelegd.

De heer Jacky Maes had gehoopt op een groter bedrag, maar rekent erop dat een belangrijk deel daarvan is voorbehouden voor het opleiden en vormen van jongeren. Een coherent visserijbeleid is onmisbaar.

De heer Didier Ramoudt vraagt aan de minister nog nadere informatie betreffende de soorten visserij.

De minister licht dit toe als volgt.

– **Betreffende de soorten visserij**

– *Experimentele visserij*

Experimentele visserijprojecten moeten erop gericht zijn om o.m. de vangstrendabiliteit te verhogen van een duurzame en regelmatige exploitatie met vistuig, visserijmethoden, in visserijgebieden of van vissoorten die nieuw zijn voor het Vlaamse Gewest. De projecten moeten wetenschappelijk begeleid worden. In de opgestelde contracten is steeds opgenomen dat aan het verslag een ruime bekendheid dient gegeven in de zeevisserijsector. In 1996 werden twee projecten betoelaagd.

- *Palingvisserij in de kustwateren (maximale steun 600.000 frank)*

De bedoeling was in de kustwateren van België en Nederland inclusief de Scheldemonding te vissen op paling. Volgens een schrijven van het Rijksstation van 21 oktober 1996 werd na proefnemingen 31 mei - 1 juni en 10 juni - 12 juni deze visserij in akkoord tussen de schipper en het Rijksstation stopgezet (onvoldoende vangsten) tot er zich hogere concentraties paling zouden voordoen, hetgeen niet het geval was. Het Rijksstation wenst het project onder een of andere vorm in 1997 voort te zetten, hetgeen, na ontvangst van het (interim-rapport) zal worden onderzocht.

- *Diepwatervisserij (maximale steun 1.714.500 frank)*

Het doel van het project was een meer rendabele visserij op niet gequoteerde vissoorten te ontwikkelen in wateren tussen 500 en 1000 m diepte ter N.O. en N.W. van de Shetlandeilanden en bezuiden 63° N.B. Hiertoe waren investeringen nodig in speciale netten en langere kabels. Het project wordt uitgevoerd door een van de recentste "plankenvissers", die hiertoe het meest geschikt zijn.

Een eerste proefperiode onder begeleiding van het Rijksstation verliep vrij succesvol : een tweede periode werd afgebroken, wegens een te laag rendement. Een addendum van het contract werd opgemaakt ten einde toe te laten dat het project volgend jaar kan worden verdergezet in een meer optimale periode.

Wat de bemerkingen van een aantal sprekers betreft omtrent een mogelijke verplichting om de vis in eigen mijnen te veilen, wijst minister Eric Van Rompuy op de Europese vrije markt. Dergelijke verplichtingen kunnen niet worden opgelegd. Uit het FIVA-fonds is een investeringssteun van 20 percent mogelijk bij de aankoop van een schip. Om deze steun te verkrijgen moet echter ook aan een aantal opleidingscriteria worden voldaan. Willen de vissersscholen voldoen qua opleiding aan deze criteria, wat een garantie inhoudt voor de vorming van jonge schippers. Het concrete beleid van deze visserijscholen valt echter onder de bevoegdheid van Onderwijs. Minister Eric Van Rompuy deelt de bezorgdheid over het toepassen van de Europese regelgeving. Om deze te doen naleven werd reeds een onderhoud gevraagd met de federaal bevoegde minister Karel Pinxten. De concrete toepassing van de MOP's en de stilligpremies zullen eveneens worden besproken.

Volgens de heer Karel De Gucht zijn de opeenvolgende problemen in de Vlaamse land- en tuinbouwsector en de visserij, mede een gevolg van onterechte subsidiestromen die in de concurrerende landen naar deze sector stromen. Europa kondigde een studie aan naar eventueel onterechte subsidiestromen. Zijn de resultaten van deze studie reeds bekend ? De heer Karel De Gucht merkt op dat in de vergadering van 26/27 juni 1995 de Landbouwwraad in het kader van de besprekingen over het prijzenpakket 1995/1996 de commissie heeft verzocht hem een verslag uit brengen over de tomatensector in de Unie. Zijn de resultaten van deze studie reeds bekend ? Hij sluit zich aan bij het pleidooi voor een homogene bevoegdheidsverdeling in de zin van de implied-powers, in tegenstelling tot de versnipperde bevoegdheidsverdeling die in de Vlaamse regering werd tot stand gebracht.

Minister Eric Van Rompuy bevestigt dat de Studie over de tomatensector binnen Europa reeds werd gepubliceerd. Het rapport zal aan de commissieleden worden overgezonden. Wat de bevoegdheidsverdeling betreft, verwijst de minister naar het reeds ingenomen standpunt dat zij zich enkel kan bewegen binnen de door de regering vastgelegd bevoegdheden. De minister verwijst naar de vorig jaar ingediende motie van aanbeveling naar aanleiding van de bespreking van de begroting 1996.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

Vervolgens gaat de commissie over tot de artikelsgewijze bespreking van het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheden van minister Eric Van Rompuy).

3.1. Decreetsbepalingen

Artikelen 13 (programma's 51.10, 51.50, 54.10 (b.a. 33.01, 34.01, 43.01, 53.02)

Artikelen 28, 72, par. 1 en par. 3, 105, 106, 107, 108, 109

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

Deze artikelen worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding

3.2. Begrotingstabel

Afdeling I (programma's 51.10, 51.20, 51.50, 54.10 (behalve b.a. 34.03, 34.90, 41.02 en 99.32)

Bij deze programma's worden geen opmerkingen geformuleerd

AFDELING V

Vlaams Landbouwinvesteringsfonds

Bij de begroting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds ligt een amendement voor van de Vlaamse regering (Stuk 15 (1996-1997) - Nr. 2) om de begroting te vervangen door een andere.

Dit amendement komt tegemoet aan een opmerking van het Rekenhof (Stuk 17 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 33) die stelt dat : "Aan de ontvangstenzijde als totaal voor hoofdstuk 4 1 miljoen frank wordt vermeld, terwijl de enige ontvangstenpost van hoofdstuk 4 geen geraamde ontvangst weergeeft".

Het amendement wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding

De aldus geamendeerde begroting wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding

Grindfonds

De begroting van het Grindfonds wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie - Middelgrote en Grote Ondernemingen

Bij de begroting van het Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie Middelgrote en Grote Ondernemingen is er een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15 (1996-1997) - Nr. 2) om de begroting te vervangen door een andere.

Dit amendement komt eveneens tegemoet aan een opmerking van het Rekenhof (Stuk 17 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 20-21). Het Rekenhof merkt op dat bij vergelijking van de begroting FEERR-MGO en het FEERR-KO een inconsistentie wordt vastgesteld. Aan de uitgavenzijde wordt in beide begrotingen een artikel 51.3 voorzien voor bijkomende expansiesteun, waarvan de totaliteit der toegelaten verbintenissen voortvloeit uit de in de respectieve

begrotingsartikelen 107 en 108, telkens 5de lid, toegekende bijkomende machtigingen, die in concreto afhangen van de terugbetaling van steun door ondernemingen.

Die ontvangsten worden, wat het FEERR-MGO betreft, geraamd op 350 miljoen BEF. De overeenkomstige uitgaven, eveneens 350 miljoen BEF, worden terecht verrekend in het totaal der ordonnanceringskredieten, waardoor de begroting in evenwicht is. (In het totaal der vastleggingskredieten wordt dit bedrag niet verrekend : hierdoor wordt op een aanvaardbaar wijze weergegeven dat het om een supplementaire machtiging gaat, afhankelijk van bepaalde inningen). In de begroting van het FEERR-KO belopen de overeenkomstige geraamde ontvangsten, ordonnanceringskredieten en bijkomende machtigingen telkens 80 miljoen BEF. In tegenstelling tot het FEERR-MGO is dit bedrag evenwel niet begrepen in het totaal van de ordonnanceringskredieten ad. 4.173,2 miljoen BEF. Indien deze 80 miljoen BEF correct wordt verrekend in het totaal der ordonnanceringskredieten, bedragen die 4.253,2 miljoen BEF, waardoor de begroting niet langer in evenwicht is.

Het amendement wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

De aldus geamendeerde begroting wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen

De begroting van het Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Limburgfonds

De begroting van het Limburgfonds wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheden van minister Eric Van Rompuy) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

BIJLAGE

* toekomst :

Overzicht van de peterschapsprojecten**1. INVENTARIS****A. PROVINCIE LIMBURG****A.1 TREJO****Initiatiefnemer**

Strategisch Plan Limburg

uitvoerder

Strategisch Plan Limburg

Initiatieven

* verleden :

- TREJO (Trefpunt voor Ondernemers)-project werd gestart in 1987-1988. Inmiddels hebben er reeds 3 cycli plaatsgevonden : *TREJO 1*, *TREJO 2*, *TREJO 3 en TREJO 4*. In tegenstelling tot projecten in andere provincies, maakt de individuele begeleiding niet integraal deel uit van het project.
- *TREJO-doorlichting* : Naast de 'klassieke' projecten heeft men ook TREJO-doorlichting georganiseerd. Bij TREJO-doorlichting worden KMO's, op verzoek, doorgelicht door de kaders van de peterbedrijven. Deze doorlichting is niet vergaand. Het is eerder een aanduiden van lacunes en van domeinen waarvoor men best een beroep zou doen op experts.
- *TREJO-Euregio* : Met dit project richtte men zich tot ondernemers uit de Euregio Maas-Rijn en wilde men deze ondernemers stimuleren zaken te doen over de grenzen heen.

* heden :

Inmiddels heeft het Strategisch Plan Limburg ervoor geopteerd verder te werken onder de naam PLATO in plaats van TREJO. Het concept blijft evenwel hetzelfde.

- *PLATO-ervaring* : Met dit project brengt men ex-deelnemers van de 'klassieke TREJO-projecten samen in 3 thema-gerichte groepen (marketing-communicatie/ personeelsbeleid/ financieel beleid). Op die manier wenst men het netwerk verder te verstevigen. Een eerste cyclus loopt momenteel, een tweede zal worden opgestart.

- *PLATO 5* : een nieuwe cyclus van het 'klassieke' TREJO-project zal in januari 1997 van start gaan onder de naam PLATO.
- *PLATO-Euregio* : een nieuw Euregio-project wordt voorbereid.
- In het kader van Interreg wordt een PLATO-project voorbereid dat betrekking zou hebben op een deel van het Benelux Middengebied.

Werkingsgebied

Provincie Limburg

Financiering :

- Financiering door de Europese Structuurfondsen en de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het doelstellingsprogramma ;
- Bijdrage van de KMO's (10.000 BEF).

A.2 OVO**Initiatiefnemer**

Limburgse ondernemingsclub - NCMV-Limburg

Uitvoerder

NCMV-Limburg

Beschrijving

Het OVO-project wenst een dialoog op gang te brengen tussen ervaren, gevestigde zelfstandige ondernemers-eigenaars en reeds gestarte en groeiende zelfstandige ondernemers. Hierbij wordt KMO-ervaring en know-how overgedragen. Alle mogelijke elementen van het dagelijkse bedrijfsbeheer komen aan bod.

Praktisch gezien, krijgen jonge ondernemers de kans om een individuele afspraak te beleggen met ervaren ondernemers die, voor de hun nuttige gebieden, specifieke kennis en ervaring hebben opgebouwd. Men stelt vooraf een aantal schriftelijke vragen op en tijdens een eenmalige OVO-samenkomst ontmoet men een aantal ondernemers persoonlijk. Indien de deelnemers wensen, bestaat de gelegenheid om extra gesprekken te voeren met andere aanbieders. De deelname is gratis.

Evaluatie (bron : NCMV-Limburg)

OVO werd reeds viermaal georganiseerd :

in 1993 : aantal aanbieders : 20 ; aantal gelegde contacten : 61 ;
 in 1994 : aantal aanbieders : 22 ; aantal gelegde contacten : 66 ;
 in 1995 : aantal aanbieders : 21 ; aantal gelegde contacten : 72 ;
 in 1996 : aantal aanbieders : 32 ; aantal gelegde contacten : 112.

Voor de raadgevers zijn de belangrijkste elementen om deel te nemen aan het OVO-project, de mogelijkheid om contacten te leggen met ondernemers, het verzamelen van informatie en het inwinnen van advies.

Ongeveer 90% van de deelnemers zou zeker opnieuw deelnemen aan een volgende uitgave van het OVO-project.

Eveneens blijkt dat alle deelnemers een collega-ondernemer zouden aanraden om deel te nemen aan het OVO-project.

De raadgevers wensen bovendien dat het OVO-project niet beperkt zou blijven tot een jaarlijkse uitgave, doch dat dit minstens om de 6 maanden en bij voorkeur om de 3 maanden zou georganiseerd worden.

Op de vraag of de raadgevers zouden deelnemen aan een permanente ervaringsuitwisseling tussen ondernemers-aanbieders en ondernemers-raadgevers, antwoordt 75% onmiddellijk positief.

90% van de deelnemers is bereid om actief mee te werken aan een werkgroepvergadering, om hun verwachtingen omtrent een permanente ervaringsuitwisseling te formuleren.

Als algemene suggestie voor de volgende edities van het OVO-project wordt het volgende voorgesteld : ervaringsuitwisseling in kleine groepjes i.p.v. individuele gesprekken, intensievere werking, regelmatigere bijeenkomsten, opvolging van de gestelde vragen en bijsturing van de voorgestelde oplossingen.

Werkingsgebied

Provincie Limburg

B. PROVINCIE ANTWERPEN

B.1. Turnhout

Initiatiefnemer

Strategisch Plan Kempen (SPK)

Uitvoerder

Strategisch Plan Kempen (SPK)

Initiatieven

* *Verleden*

In de periode 1988-1993 werden 4 PLATO-projecten, telkens voor een duur van twee jaar en voor 100 ondernemingen opgezet.

PLATO 100 (1988-1990)

PLATO 200 (1990-1992)

PLATO Special (1990-1992)

PLATO 500 (1992-1994)

Bij PLATO Special en PLATO 500 werd het initiatief verruimd met *sectorspecifieke groepen*. Het betrof de transport-/expeditie sector en agro-en aanverwante industrie in PLATO Special. PLATO 500 bevatte groepen rond de bouw-, textiel- en horecasector.

Het PLATO-project werd door het SPK uitgebreid met volgende initiatieven :

- *PLATO-flash* : PLATO-flash biedt ondernemingen, die reeds één van de twee jaren de sessies hebben bijgewoond, de mogelijkheid een algemene doorlichting inzake alle managementaspecten van hun bedrijf te laten uitvoeren.
- *PLATO-recreatief* : dit initiatief richt zich speciaal tot de groep toeristische bedrijven.
- *PLATO-continu* : PLATO-continu werd opgezet om, na het afsluiten van de twee jaren PLATO 100, de KMO's blijvend te laten samenkomen binnen de verschillende groepen.

Vanaf 1993 werden vier nieuwe PLATO-initiatieven opgericht. Deze hebben tot doel strategische netwerken bij Kempense KMO's te bevorderen. Het betreft volgende projecten :

- *Begeleiden van ondernemingen in moeilijkheden* ;
- *Socrates*, gericht op startende ondernemingen ;
- *Gerichte netwerken* als PLATO-kwaliteit, PLATO-Milieu en PLATO personeel ;
- *Verbonden ondernemingen* streeft naar samenwerking tussen kleinere bedrijven ;

* *heden/toekomst*

Een aantal van bovenvermelde projecten loopt nog steeds door.

In 1996 werden PLATO 600 en SOCRATES III opgestart.

Werkingsgebied

Arrondissement Turnhout

Financiering

- Financiering door de Europese Structuurfondsen en de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het doelstellingsprogramma ;
- Bijdrage van de KMO's.

B.2. Antwerpen

Initiatiefnemer

Strategisch Plan Antwerpen

Uitvoerder

Kamer van Handel en Nijverheid Antwerpen, begeleid door de KMO-werkgroep van het Strategisch Plan Antwerpen.

Initiatieven

* *heden* :

Een *eerste PLATO-project* is in maart 1995 gestart.

Een *tweede groep* zal reeds in november 1995 van start gaan. Beide projecten lopen over 2 jaar.

Dit PLATO-project is slechts één van de acties voor KMO's, die in het kader van het Strategisch Plan regio Antwerpen werden ondernomen.

Andere acties zijn :

- Databank Permanente Vorming : deze databank bevat alle bestaande managementopleidingen in de provincie Antwerpen
- Toelevering : deze projecten moeten de regionale toelevering bevorderen
- Inventaris bedrijfsruimte en -terreinen
- Preventiecel : deze cel is opgericht om het aantal faillissementen te reduceren.

* *toekomst* :

De opstart van een derde groep is voorzien in het voorjaar van 1997, samen met een Plato-continu voor de deelnemers van de eerste groep.

Werkingsgebied

Arrondissement Antwerpen

Financiering

Men heeft een eenmalige startsubsidie gekregen van de provincie. De bijdragen van de KMO's maken een belangrijk deel uit van de financiële middelen. Deze bijdrage bedraagt 25.000 BEF.

B.3. Mechelen

Initiatiefnemer

Strategisch Plan Arrondissement Mechelen (SPAM)

Uitvoerder

Een vzw, bestaande uit het SPAM en de Kamer van Handel en Nijverheid Mechelen.

Het Strategisch Plan Arrondissement Mechelen is immers erkend als streekplatform en kan als dusdanig niet als projectuitvoerder optreden..

Initiatieven

* *verleden* :

Van september 1994 tot juli 1996 liep er een KMO-peterschapsproject onder de naam *KMO-coaching*.

* *heden*

Van september 1996 tot juni 1998 loopt KMO-coaching-II.

Gedurende 1 jaar loopt er verder nog een KMO-coaching-continu voor deelnemers van het eerste project.

Werkingsgebied

Het werkingsgebied van KMO-coaching-I besloeg het arrondissement Mechelen en de impulsgebieden Heist-op-den-Berg en de Rupelstreek.

Nu is het werkingsgebied het arrondissement Mechelen.

Financiering

- Medefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het impulsprogramma (voor KMO-coaching-I) ;
- Bijdrage van de KMO's.

C. PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

C.1. Leuven -Hageland**Initiatiefnemer**

Kamer van Handel en Nijverheid Leuven

Uitvoerder

Kamer van Handel en Nijverheid Leuven

Initiatieven

* *verleden* :

- *PLATO-Hageland* liep van 1992 tot einde 1993.
- *PLATO-Zakenburen* : dit was meer commercieel gericht. Met dit project wou men de toelevering tussen kleine en grote ondernemingen bevorderen.

Het project liep in 1994 en 1995.

* *heden* :

Nu bestaat er enkel een zogenaamde KMO-ondernemingsclub voor de vroegere deelnemers van Plato-Hageland.

* *toekomst* :

Men plant een PLATO-project voor de groeipool Leuven.

Werkingsgebied

PLATO-Hageland en PLATO-Zakenburen : het vroegere doelstellingsgebied 5b uitgebreid met de regio Tienen.

PLATO Leuven : groeipool Leuven (zeer ruim) ; het Hageland zou hier niet onder vallen.

Financiering

- Financiering door de Europese Structuurfondsen en de Vlaamse Gemeenschap ;
- bijdrage van de KMO's (5.000 tot 10.000 BEF).

C.2. Halle-Vilvoorde**Initiatiefnemer**

Kamer van Handel en Nijverheid Halle-Vilvoorde

Uitvoerder

Kamer van Handel en Nijverheid Halle-Vilvoorde

Initiatieven

* *verleden* :

Het project *PLATO-Zennevallei* werd uitgevoerd in de periode april 1993 - juni 1995

* *heden- toekomst* :

- *PLATO-continu*
- *PLATO- Ring* is van start gegaan in het voorjaar van 1996.

Werkingsgebied

PLATO-Zennevallei : impulsgebied Zennevallei en de gemeenten Halle en Sint-Genesius-Rode.

PLATO-Ring : het volledige grondgebied van Halle-Vilvoorde

Financiering

- PLATO-Zennevallei : subsidie in het kader van impulsgebieden ; er werd geen bijdrage gevraagd van de deelnemende KMO's.
- PLATO-Ring : bijdrage KO's + eventuele Vlaamse subsidies.

D. PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

D.1. Oost-Vlaanderen**Initiatiefnemer**

Kamer van Handel en Nijverheid Dendermonde

Uitvoerder

Kamer van Handel en Nijverheid Dendermonde

Initiatieven

* *verleden* :

In september 1991 ging een PLATO-project voor het impulsgebied *Dendermonde - Sint-Niklaas* van start. Dit project liep over een periode van drie jaar.

Tussen januari 1993 en december 1994 werd een project uitgevoerd in het impulsgebied *Zuid-Oost-Vlaanderen*.

In de periode maart 1993 - december 1994 werd ook een project uitgevoerd in het impulsgebied *Meetjesland*.

In 1995 liep Plato-4 over gans Oost-Vlaanderen.

** heden*

Momenteel loopt PLATO-5 over geheel Oost-Vlaanderen (gestart in voorjaar 1996).

Binnen het kader van Interreg Euregio Scheldemond loopt sinds de zomer van 1996 tevens een Plato-project. Het omvat de regio's Meetjesland-Gent-Dendermonde-Sint-Niklaas ; Terneuzen-Middelburg en Brugge-Oostende.

Netweter, een databank die tot doel heeft KMO netwerken te bevorderen, werd operationeel gemaakt in Oost-Vlaanderen

** toekomst*

De Kamer van Dendermonde wil projecten in *Oost-Vlaanderen voortzetten*.

Men wenst *Netweter* operationeel te maken in geheel Vlaanderen

Financiering

Financiering van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het impulsprogramma.

Financiering van de Provincie Oost-Vlaanderen, fondsen in het kader van Interreg en het Vlaamse Gewest.

E. PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

E.1. Noord-West-Vlaanderen

Initiatiefnemer

o.a. Kamer van Handel en Nijverheid van Brugge

Initiatieven

Plato-project binnen kader van Interreg Euregio Scheldemond (cf. supra).

E.2. West-Vlaanderen

Initiatiefnemer

GOM West-Vlaanderen

Uitvoerder

GOM West-Vlaanderen

Initiatieven

** verleden - heden*

In 1990-1991 startte de GOM-West Vlaanderen het *Technisch Management Ondersteuning (TMO)- en*

Export Management Ondersteuning (EMO)-programma.

Ofschoon deze projecten ook steunen op het peterschapsprincipe, namelijk de begeleiding van KMO's door grotere ondernemingen, vertonen zij een aantal duidelijke verschilpunten met de andere projecten. TMO en EMO kunnen dan ook niet beschouwd worden als KMO-peterschapsprojecten, zoals bepaald in de inleiding. Enkele van deze verschilpunten worden hieronder weergegeven.

Zo beperken deze KMO-peterschapsprojecten zich tot een specifiek domein. Bij TMO gaat de aandacht vooral naar kennis en inzicht in de nieuwe technologietrends en meer specifiek naar de strengere marktvereisten. EMO behandelt de exportproblematiek voor KMO's.

De projecten beperken zich tot een periode van één jaar. Het aantal bijeenkomsten is bewust laag gehouden, vier in het geval van EMO, zes bij TMO. Men kan ook inschrijven voor afzonderlijke sessies. De begeleiders van de grotere ondernemingen krijgen vooraf geen specifieke opleiding. Het totaal aantal deelnemende KMO's ligt lager per project. De kostprijs van dit project is echter aanzienlijk lager dan in de andere gevallen.

Werkingsgebied

West-Vlaanderen

Financiering

Bijdrage van de KMO's (2000 BEF/sessie).

E.3. Kortrijk-Roeselare-Tielt

Initiatiefnemer

Kamer van Handel en Nijverheid Kortrijk-Roeselare-Tielt

Initiatieven

Er wordt een PLATO-project voorbereid dat het kiesarrondissement Kortrijk-Roeselare-Tielt als werkingsgebied zal hebben.

Om van start te gaan, wacht men tot er duidelijkheid is omtrent de Vlaamse kaderregeling.

DEEL II : WAT BETREFT DE BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

1. WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID IN VLAANDEREN : ECONOMISCHE FINALITEIT VAN DE BELEIDSBRIEF WETENSCHAPS-EN TECHNOLOGIEBELEID IN VLAANDEREN

1.1. Inleidende uiteenzetting door de minister-president

1.1.1. De budgettaire vertolking van de in de Beleidsbrief vooropgestelde doelstellingen

De minister-president overhandigt aan de leden van de commissie een exemplaar van het "Speurboekje 1996 - Wetenschap-Technologie en Innovatie".

Vervolgens licht de minister-president de Beleidsbrief : "Wetenschaps- en Technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1997 (Stuk 466 (1996-1997) - Nr.1) en de budgettaire vertolking hiervan toe als volgt.

Vooraleer dieper in te gaan op de begroting onderzoek met economische finaliteit schetst de minister-president het globaal kader van het wetenschaps- en technologiebeleid als volgt.

Voor wat betreft de begroting voor Wetenschap en Technologie moet onderscheid worden gemaakt tussen :

- de eigenlijke begroting van wetenschapsbeleid, voortaan ondergebracht in de begrotingsprogramma's.

Programma's 71.1 - Algemeen Wetenschapsbeleid en 71.2 - Wetenschapsbeleid met Academische finaliteit - 71.3 - Wetenschapsbeleid met Economische Finaliteit

De minister-president stipt aan dat deze begrotingsprogramma's rechtstreeks onder de bevoegdheid vallen van de minister voor Wetenschap en Technologie.

De zogenaamde Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid, die alle initiatieven van wetenschapsbeleid groepeerd die in de Vlaamse begroting

onder de bevoegdheid van de verschillende andere ministers vallen.

Zoals aangekondigd in de Beleidsbrief 1995 wordt deze Horizontale Begroting uitgewerkt in het "Speurboekje". De eerste editie werd op dinsdag 22 oktober jl. voorgesteld. Hierin worden op overzichtelijke wijze alle beschikbare getallen in verband met de diverse wetenschapsactiviteiten in Vlaanderen, gegroepeerd en becommentarieerd.

Hierin vindt men niet alleen de volledig uitgesplitste begrotingen van 1993 tot en met 1996, maar ook de gedetailleerde cijfers in verband met de verschillende instituten en beleidsinstrumenten, zoals het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen, het Vlaams Instituut ter Bevordering van het Wetenschappelijk en Technologisch Onderzoek in de Bedrijven (IWT), enz...

In de Septemberverklaring van de Vlaamse regering, die door de minister-president op 23 september 1996 in het Vlaams Parlement werd afgelegd, wordt erop gewezen dat het economisch beleid van de regering erop gericht is om door een versterking van de groei van de economie, werkgelegenheid en welvaart te bevorderen. Nieuw ondernemerschap, gedragen door de maatschappij en ondersteund door het strategisch vernieuwingsbeleid van de overheid zal banen scheppen voor de toekomst en de banen compenseren die in het verleden verloren gingen.

In het Regeerakkoord van de Vlaamse regering staat ingeschreven dat het Wetenschaps- en Technologiebeleid behoort tot een van de topprioriteiten van deze legislatuur omwille van het educatief, cultureel, maatschappelijk en economisch belang van wetenschap en technologie voor de samenleving.

Deze intentie wordt ook budgettair vertaald, in die zin dat de netto-stijging van het budget voor Wetenschap en Technologie tijdens deze legislatuur 2 miljard frank per jaar zal bedragen. Op deze manier zal de Vlaamse regering de overheidsinspanningen voor O & O in Vlaanderen op het niveau brengen van onze belangrijkste handelspartners. Op vier jaar tijd zal Vlaanderen 20 miljard méér besteed hebben aan onderzoek en ontwikkeling.

Binnen het luik wetenschapsbeleid met economische finaliteit wordt een tweesporig beleid gevoerd. Enerzijds worden belangrijke inspanningen geleverd in verband met een beperkt aantal speerpunt domeinen : nieuwe materialen, biotech-

nologie, micro-elektronica, milieutechnologie en informatietechnologie. Deze inspanningen zijn noodzakelijk om tot een heroriëntering van het specialisatiepatroon van de Vlaamse economie te komen, nl. meer kennisintensieve producten en diensten met hoge toegevoegde waarde. Door meer te investeren in kennis-intensieve sectoren kunnen we de concurrentiepositie van Vlaanderen versterken.

Anderzijds wordt bijzondere aandacht besteed aan innovatie en technologiediffusie binnen bedrijven in de meer mature sectoren. Innovatie is de drijvende kracht achter de verbetering van de productiviteit en het tot stand brengen van jobs op lange termijn. Het bevorderen van het innovatieve vermogen van KMO's staat hoog op de beleidsagenda. Veel KMO's missen de financiële en personele slagkracht om zelfstandig nieuwe technologieën te ontwikkelen. Zij moeten hun technologische kennis elders halen. Een belangrijke voorwaarde om hun innovatiekracht te kunnen verhogen, is een adequate technologische infrastructuur.

Een op de KMO's gericht innovatiebeleid zal met name de verspreiding en toepassing van nieuwe technologieën moeten bevorderen. Vraag, aanbod en infrastructuur moeten hiertoe optimaal op elkaar worden afgestemd.

Als minister van wetenschaps- en technologiegebied wenst de minister-president een brede beweging van innovatie op gang te brengen om de sociaal-economische toekomst van Vlaanderen veilig te stellen. Dit is de eerste boodschap van de Vlaamse regering in de septemberverklaring voor het Vlaams Parlement. Daartoe heeft de minister-president naar aanleiding van Flanders Technoland 1996 een innovatiedecreet aangekondigd en de sociale partners en de onderzoekswereld opgeroepen daarop aan te sluiten met een innovatiepact.

Na een uitgebreide concertatieronde wenst de minister-president dit decreet met uitvoeringsbepalingen te finaliseren in de loop van 1997 en aan het Vlaams Parlement voor te leggen.

Vervolgens schetst de minister-president de budgettaire vertaling van het bovengenoemde tweesporenbeleid als volgt.

1.1.2. Decreetsbepalingen

Artikel 22 : Vastleggingsmachtiging IWT

De minister-president wijst erop dat de vastleggingsmachtiging voor het IWT substantieel wordt

opgetrokken t.o.v. vorig jaar. Dit hangt samen met het feit dat het IWT in 1996 haar budget volledig zal uitputten waardoor niet langer overschotten worden overgedragen van de vorige jaren. Deze ruime vastleggingsmachtiging zal het vernieuwde IWT in staat moeten stellen om haar innovatietaak ten volle te behartigen.

1.1.3. Begrotingstabel

Programma 71.30 - Wetenschapsbeleid Economische Finaliteit

Wat de vastleggingsmachtiging voor het Fonds voor Industrieel Onderzoek betreft, worden zoals de vorige jaren belangrijke bedragen uitgetrokken voor de lopende initiatieven zoals het clusterbeleid, de collectieve centra en Eureka/Medea.

Naast de bestaande initiatieven worden ook een aantal nieuwe programma's opgestart : een project rond aanwervingen van jonge hooggeschoolden in KMO's, technologisch onderzoek vanwege de HOBUS en een aantal programma's ter stimulering van de multimediasector, die door de minister-president reeds uitvoerig werd toegelicht bij de voorstelling van de desbetreffende beleidsbrief.

Het Groenboek voor innovatie van de Europese commissie toont aan dat er een sterk positief verband bestaat tussen het aantal hooggeschoolden (ingenieurs, wetenschappers en technici) dat een industrie tewerkstelt en de bloei van een economie. In Europa ligt het aantal hooggeschoolden duidelijk onder het gemiddelde. Ondanks de vaststelling dat er een stijgende vraag is naar hooggeschoolden wordt deze slechts moeilijk ingevuld.

Het aanwerven van jonge onervaren hooggeschoolden is voor bedrijven een dubbele last : enerzijds zijn deze nieuw aangeworvenen gedurende lange tijd niet productief omwille van "trial-and-error" opleidingsfase die ze moeten ondergaan, anderzijds zijn bedrijven gedwongen om productieve medewerkers vrij te maken om de nieuwkomers te begeleiden. Er is dus een behoefte om nieuwe hooggeschoolden snel en met een minimale bedrijfskost productief te maken zonder het huidige kader te belasten.

Binnen VESOC werd daarom overeengekomen om 75 mandaten (of een budget van 200 miljoen frank) ter beschikking te stellen aan kleine of middelgrote bedrijven die bereid zijn om te innoveren.

Er wordt dus een dubbele doelstelling bereikt met dit initiatief : jonge hooggeschoolden krijgen een doorgedreven bedrijfservaring en KMO's krijgen toegang tot kennis en kunde en krijgen hierdoor eveneens de middelen om een innoverend project te initiëren en te finaliseren binnen hun bedrijf.

Een aantal industriële hogescholen voeren technologisch onderzoek uit van een bijzonder goede kwaliteit. Het HOBU-decreet bepaalt trouwens duidelijk dat het uitvoeren van toegepast onderzoek één van de opdrachten van deze instellingen is. Nochtans bestaan er geen mechanismen om op structurele wijze dergelijke onderzoek te financieren. Zij hebben geen toegang tot het FWO-Vlaanderen en de projecten van industrieel onderzoek, door het IWT gefinancierd, bevatten voornamelijk samenwerking tussen bedrijven en universiteiten, mede omwille van het feit dat zij vaak uitgevoerd worden door bedrijven, die reeds zelf over een eigen onderzoekscapaciteit beschikken. Derhalve wordt een specifiek Onderzoeksfonds, beheerd door het IWT, opgericht om onderzoek ten behoeve van het bedrijfsleven en vooral de KMO's te ondersteunen in de HOLT instellingen, en vooral in de industriële hogescholen.

Daarnaast moet worden genoteerd dat deze instellingen over het algemeen een lagere drempel hebben voor KMO's, goed gespreid zijn over Vlaanderen en ingebed in het sociaal-economisch weefsel van de subregio's. Hiervoor wordt 100 miljoen frank uitgetrokken.

– *Allerhande uitgaven in het kader van Technopolis*

Naast de voorlichtings- en sensibiliseringsacties is Technopolis een nieuw initiatief dat een permanente ruimte moet aanbieden die dient om wetenschap en technologie te populariseren. Aan de hand van interactieve experimenten zal de bezoeker kennis kunnen maken met fenomenen uit de wetenschap en technologie. Technopolis wordt dus zeker geen onderzoekscentrum, maar wel een centrum waar bezoekers de basisprincipes en resultaten van wetenschappelijk onderzoek op een educatieve en interactieve manier kunnen uitproberen. Technopolis zal eveneens ruimte bieden voor tijdelijke tentoonstellingen, activiteiten, manifestaties,... die thematisch worden uitgewerkt. Technopolis zal beschikken over goed ingerichte klaslokalen voor scholen zodat deze daar kunnen beschikken over goed illustratiemateriaal en oefenmateriaal. Hiertoe werd op basisallocatie 12.26 van programma 71.30 een krediet ingeschreven van 50 miljoen frank.

– *Subsidie aan de vzw IMEC*

Wat het krediet betreft dat voor de subsidie aan IMEC is ingeschreven op basisallocatie 33.01, wijst de minister-president erop dat deze in 1997 wordt opgetrokken tot 1.081,6 miljoen frank. Om de nodige continuïteit te verzekeren werd een nieuwe beheersovereenkomst gesloten voor de periode 1997-2001. Op basis van de evaluatierapporten van de doorlichtingen vanwege de Administratie voor Innovatie en Media (AWI), het IWT en de GIMV werden een aantal performantie-indicatoren uitgewerkt. Naast een aantal indicatoren die de wetenschappelijke kwaliteit en de valorisatie-output, zoals nieuwe patenten en spin-offs, zullen meten, wordt IMEC ertoe aangezet om het aantal samenwerkingsverbanden met Vlaamse bedrijven gevoelig op te drijven. Wanneer IMEC goed scoort op deze indicatoren wordt de basistoelage geïndexeerd en krijgt ze hierboven op een bonus.

Het in 1995 opgerichte Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biologie (VIB) voert hoogkwalitatief onderzoek uit op het gebied van de moderne biotechnologie, met bijzondere aandacht voor plantgenetica en menselijke gezondheidszorg. De dotatie aan het VIB bedraagt 947,6 miljoen frank. Ook in 1997 wordt ten behoeve van Biotechfonds Vlaanderen, voorzien in voldoende financiële armslag door de inschrijving van een krediet van 200 miljoen frank op basisallocatie 85.02. Tegen eind 1998 zal dit Fonds over ruim 1 miljard frank beschikken om de oprichting en de uitbouw van biotechnindustrie in Vlaanderen verder te ondersteunen.

– *Dotatie aan de VITO*

De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) vervult een belangrijke rol voor het geïntegreerd technologisch onderzoek in de domeinen energie, leefmilieu en materialen. De dotatie hiervoor is ingeschreven op basisallocatie 41.02 en bedraagt 1.085,1 miljoen frank

1.2. Vragen en opmerkingen van de leden

1.2.1. Algemene bedenkingen

De heren Herman Candries, Paul Deprez en Robert Voorhamme feliciteren de minister voor de thans voorgelegde Beleidsbrief en de budgettaire vertolking ervan, terwijl mevrouw Cecile Verwimp-Sillis opmerkt dat deze Beleidsbrief in feite geen innoverend karakter heeft, maar slechts de voortzetting is van het reeds eerder gevoerde beleid, wat

door de heer Robert Voorhamme wordt ontkend. De Beleidsbrief ligt in het verlengde van de reeds ingediende Beleidsnota.

De budgettaire invulling hierin duidt in de richting van een verder doorgezette inspanning voor de versteviging van het financiële draagvlak van het wetenschaps- en technologiebeleid. De concrete vertolking hiervan zal wellicht zijn neerslag vinden in het ontwerp-innovatiedecreet, dat gekoppeld is aan het Innovatiepact. Spreker is er zich wel van bewust dat terzake nog overleg dient gepleegd, en pas dan kan men beter inzicht hebben op de besteding en de finaliteit van de budgettaire enveloppe.

De heer Jean-Marie Bogaert stelt zich echter kritischer op, vooral wat betreft de besteding van de middelen. Wordt hierover wel voldoende controle uitgeoefend? Spreker is geen voorstander van de structurele controle op controle, evaluatie op evaluatie (mega-evaluatie). Spreker wijst erop dat er zich in de privé-sector thans een andere trend aftekent, in de zin van een geleidelijke afbouw van de getrapte controleprocedures, omwille van kostprijsfactoren. Wel wordt er gestreefd naar de implementatie van een intern controlesysteem in de nieuwe organisatiestructuren, hetgeen resulteert in een verhoogde efficiëntie en een belangrijke kostenbesparing. De eigen responsabilisering is een essentieel onderdeel geworden van de nieuwe bedrijfscultuur. Spreker stelt dat uit de thans voorliggende Beleidsbrief onvoldoende blijkt dat er in het beleid terzake reeds structurele bijstellingen zijn verricht. Terecht stelt de minister-president dat controles noodzakelijk zijn op de besteding van de gelden, doch meent spreker dat de huidige controlemechanismen niet uitblinken door efficiency en kostprijsbeheersing. De heer Jacques Laverge meent dat de controle niet alleen dient toegespitst op de besteding van de middelen, maar ook op de finaliteit ervan. Er dient een doelgerichte aanwending zijn van de middelen, met een verhoogde output.

1.2.2. Innovatie en permanente vorming, een geïntegreerde aanpak, aktes rond wetenschapspopularisering, clusterbeleid, internationale samenwerking binnen de nieuwe informatiemaatschappij en wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit

De heren Herman Candries en Paul Deprez benadrukken het belang van een verhoogde inzet voor innovatie en permanente vorming. De heer Candries stelt dat er in tegenstelling, met wat dikwijls wordt beweerd, in Vlaanderen wel voldoende vala-

bele initiatieven worden genomen in verband met de bevordering van innovatie en permanente vorming. Er worden door de jonge onderzoekers vele nieuwe creatieve projecten uitgewerkt in de toekomstgerichte strategische sectoren (biotech, informatietechnologie).

Wat wel dient gezegd is dat het deze creatieve onderzoeksteams vaak mangelt aan voldoende financiële en logistieke steun voor een succesvolle introductie van hun project in de industriële sector.

Terzake vervult de GIMV een voortrekkersrol, via de mobilisatie van voldoende risicodragend kapitaal, kiemgeld en startershulp. Het bewijs van de wetenschappelijke slagkracht van de jongere generatie werd onlangs nog eens benadrukt door de Koning Boudewijnstichting, die onlangs de beste initiatieven van jonge starters bekroonde. In Vlaanderen is wel voldoende talent, creativiteit, kennis en werkkraft aanwezig. In dit verband stipt spreker aan dat ook in het kader van Tech-Art waardevolle initiatieven groeien, die meer door de bedrijfswereld moeten worden begeleid en gesteund.

Aanmoediging vertoont immers verschillende aspecten : interesse opwekken, geïnteresseerde partners bij elkaar brengen, overleg organiseren e.d.m. In al deze fasen moet de Vlaamse regering een stimulerende rol vervullen.

De heer Paul Deprez pleit inzake innovatie en vorming ook nog voor een selectievere besteding van de financiële middelen. Al te vaak wordt het technologie- en wetenschapsbeleid fragmentair gevoerd. Een geïntegreerde aanpak verdient de voorkeur. Spreker wijst er in dit verband op dat de artificiële opsplitsing van de bespreking van deze Beleidsbrief over twee verschillende commissies, nl. Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, illustratief is voor deze fragmentaire aanpak en betreurt dit.

Een element van een geïntegreerde aanpak is volgens spreker ook remediëren aan de mismatching die er te vaak bestaat tussen de vraag- en aanbodzijde in de vormingsinitiatieven.

Een goede concordantie tussen industrie, wetenschappelijk onderzoek, innovatiebeleid, staat borg voor een verhoogde creativiteit, productiviteit en een positieve tewerkstellingsreturn. Hierop repliceert de heer Jacques Laverge dat het versmallen van de financiële onderbouw van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek zeker geen indicatie is

in de richting van een positief tewerkstellingsbeleid. Spreker merkt op dat de universiteiten kampen met financiële bezuinigingswoede. Spreker wenst van de minister-president nadere uitleg over de aanwending van deze middelen voor de gedeeltelijke financiering van de werkingstoelage, als compensatie voor deze inkrimping van de financiële middelen van de universiteiten voor het fundamenteel onderzoek.

Spreker betreurt dat het fundamenteel onderzoek sterk te lijden heeft van deze besparingen. Daarenboven wordt het fundamenteel onderzoek verder afgebouwd, door de toeschuiving van financiële middelen aan de onderzoekscentra, die in feite opereren als onafhankelijke entiteiten. Vorming en opleiding, begeleiding en onderzoek aan de universiteiten en een betere afstemming op elkaar moeten volgens dit lid prioritaire beleidsdoelstellingen zijn. Ook het wetenschappelijk onderzoek aan de hogescholen wordt stiefmoederlijk behandeld, vermits deze financieel slechts karig zijn toebedeeld, gelet op de belang van het onderzoek aan deze hogescholen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heren Jacques Laverge en Robert Voorhamme stellen dat er iets schort aan het huidige clusterbeleid. Ondanks het feit dat een aantal samenwerkingsverbanden (clusters) de jongste tijd fel op de korrel werden genomen, stelt mevrouw Cecile Verwimp-Sillis vast dat er toch een stijging is van de kredieten voor het clusterbeleid met 50 miljoen frank. Zou het wellicht niet aangewezen zijn dat de minister-president vooreerst een evaluatie zou doorvoeren van het bestaande clusterbeleid en op basis hiervan de financiële middelen selectiever besteden? Spreker twijfelt eraan dat bepaalde clusters wel een voldoende spin off op het economisch en tewerkstellingsvlak ontwikkelen.

De heer Jacques Laverge wijst op het toekomstgerichte aspect van een degelijk uitgebouwd clusterbeleid, gelet op de technologische meerwaarde. Volgens de heer Robert Voorhamme moet het streefdoel van de Vlaamse regering zijn om 2 procent van het BNP te besteden aan wetenschaps- en technologiebeleid, inclusief de inspanningen van het bedrijfsleven zelf. Is er inzake deze evolutie een gunstige trend in Vlaanderen waar te nemen? Is het bedrijfsleven even solidair als de overheid op het vlak van de financiële inspanningen voor de bevordering van het wetenschaps- en technologiebeleid. Vervolgens wenst de heer Jacques Laverge nog de stand van zaken te vernemen in verband met het clusterbeleid in 1996 en meer bepaald: Welke projecten werden gefinancierd en welke

projecten werden door het IWT goedgekeurd? Wat is de evolutie hiervan. Kan de minister-president de gegevens hiervan niet overmaken aan de leden van de commissie?

Wat de geringe spin-off betreft van het clusterbeleid formuleert de heer Herman Candries, een andere mening en accentueert in deze context het belang van het ruimtevaartprogramma, dat evenwel geen doel op zichzelf mag zijn, vermits het belangrijkste nevenaspect van dit programma wel degelijk de spin off is: nieuwe producten en technieken kunnen nieuwe impulsen geven op andere gebieden. Deze processen dienen van zeer nabij gevolgd. Een aantal groeisectoren vereist de bijzondere aandacht (ontwikkeling van de informatietechnologie, communicatietechnieken, ruimtevaart en chemische sector, biotechnologie).

Verder vraagt de heer Herman Candries hoe het gesteld is met de aanwezigheid van Vlaanderen in een aantal internationale wetenschapsprogramma's o.m. op Europees vlak (EUREKA). De internationale uitwisselingsprogramma's van vorsers dienen beter ondersteund door de Vlaamse regering, eventueel in overleg met de federale overheid. De heren Jacques Laverge en Robert Voorhamme merken op dat er thans een Federale Raad voor Wetenschapsbeleid is opgericht. Is de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid afgeschaft?

Is er thans nog overleg tussen de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid en de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid. De opdrachten van de Federale Raad en de Nationale Raad zijn thans gescheiden. Kan de minister-president hierover de nodige informatie verstrekken?

Wat het erkenningsbeleid betreft, betreuren de heer Herman Candries en Jean-Marie Bogaert de verouderde aanpak hiervan. De omzetting van de spin-off van strategische sectoren in een product verloopt veel te traag, wat de concurrentiepositie van Vlaanderen in mondiale context verder fnuikt.

In deze context vraagt de heer Herman Candries zich af hoe Vlaanderen beter kan worden betrokken bij het vergunningen- en licentiebeleid. Vlaanderen dient zich veel actiever in te zetten in het Europese harmoniseringsproces van het merken-, patenten-, brevetten en licentiebeleid.

Teveel waardevolle wetenschappelijk initiatieven worden in het buitenland gecommercialiseerd. De mundialisering van de wetenschappelijke competitie vergt een totaal andere aanpak. De heer Jean-Marie Bogaert refereert terzake aan Phillips, een

bedrijf dat er jammer genoeg niet in geslaagd is om korte termijn bepaalde producten te commercialiseren voor de wereldmarkt. Dit is de reden van de delocalisatie van de micro-electronica naar het Verre Oosten.

Het nieuwe initiatief van de Vlaamse regering, nl. Technopolis, dat permanente ruimte moet aanbieden voor de popularisering van wetenschap en technologie, wordt door de heren Herman Candries en Jacques Laverge ervaren als een positief initiatief. De heer Herman Candries verwijst terzake naar de VSA, waar de bezoekers van dergelijke centra via interactieve experimenten kennis kunnen maken met de fenomenen uit de wetenschap en technologie. Wellicht kan het Fenix-project in deze richting worden uitgebouwd? De heer Herman Candries stelt dat Limburg de kans moet grijpen om met dit project op een zinvolle wijze het industrieel archeologisch patrimonium en de nieuwe technologieën op een educatieve en interactieve wijze te verenigen (cf. Evoluon Nederland).

Vele ouders zijn niet meer terdege geïnformeerd over de toekomstige ontwikkelingen op het vlak van technologie en wetenschap. Op een interactieve en educatieve manier zou men hiermede meer vertrouwd moeten worden gemaakt. Ook in Frankrijk werden reeds dergelijke interactieve centra uitgebouwd o.m. op het vlak van talenonderwijs. Volgens de heer Jacques Laverge is de interactie en de mentale reconversie en de popularisering van nieuwe technologieën zeer belangrijk. Technopolis kan hier in sterke mate toe bijdragen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, hierin bijgetreden door de heer Jean-Marie Bogaert wijst erop dat met een bedrag van 50 miljoen frank een mooie tentoonstelling kan worden georganiseerd, maar dat een mega-project zoals Technopolis vooreerst, volgens mevrouw Cecile Verwimp-Sillis een aangepaste infrastructuur veronderstelt. Is deze wel voorhanden?

Terwijl de heer Jean Marie-Bogaert opmerkt dat mooie waardevolle initiatieven vaak dienen afgebouwd, wegens een onvoldoende financiële onderbouw. Vaak betreft het prestigeprojecten. Wat Evoluon betreft, was volgens mevrouw Cecile Verwimp-Sillis dit project eerder geschikt voor scholieren van het middelbaar onderwijs, maar tot een echte diepgaande sensibilisering heeft het niet geleid.

Wat de andere acties rond wetenschapspopularisering betreft, merkt spreker op dat de Tweede Vlaamse Wetenschapsweek bij vele scholen niet

overkwam als een onverdeeld succes. Leerlingen konden wel kennis maken met computers, maar draagt dit wel bij tot een echte sensibilisering voor de nieuwe technologieën? Technopolis dient gekaderd binnen een breed maatschappelijk kader.

Wat het breder maatschappelijk kader betreft, sporen de heren Herman Candries, Jean-Marie Bogaert en Jacques Laverge aan tot enige bedachtzaamheid nopens de verdere ontwikkeling van de informatietechnologie. Sprekers pleiten voor een verhoogde toegankelijkheid van iedereen tot de universele dienstverlening van deze informatiemaatschappij. Het kan niet zijn dat een duale maatschappij zich ontwikkelt, en dat brede maatschappelijke groepen verstoken blijven van de voordelen van de informatietechnologie. In deze nieuwe informatiemaatschappij zal vooral de mondiale context belangrijk zijn, gelet op de verhoogde outsourcing van diensten.

Spreker wijst erop dat grote multinationals reeds een aantal componenten van het "soft-takenpakket" outsourcen in lage loonlanden, o.m. het Verre Oosten (Ticketing van luchtvaartmaatschappijen en boekhouding).

Wat de informatietechnologie betreft, pleit de heer Jean-Marie Bogaert voor een grotere creativiteit. Wat de betere ontplooiing betreft van de multimedia-industrie kijkt de heer Jean-Marie Bogaert met argusogen naar een grotere flexibiliteit in de financieringsmechanismen. Volgens welke criteria zal dit geschieden? Spreker vraagt om deze evolutie van nabij te volgen.

Spreker meent uit de Beleidsbrief (Stuk 466 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 21) te mogen opmaken dat de Vlaamse multimediabedrijven een tekort hebben aan financiële middelen om de kostintensieve en tijdrovende fase van ontwikkeling, testen en implementeren van de nieuwe multimediasdiensten te overbruggen. Waar zal Vlaanderen dit risicodragend kapitaal aantrekken om het Multimediafonds te spijzen. Spreker merkt op dat specifiek ter ondersteuning van een betere ontplooiing van de multimediasdiensten-industrie in Vlaanderen dit Multimediafonds zal worden aangewend voor het verschaffen van deze flexibele financieringsmechanismen voor de overbrugging van de kapitaalintensieve fase tussen de onderzoeks- en ontwikkelingsfase en de uiteindelijke marktintroductie van een nieuwe dienst. Is dit geen gevaarlijke denkpijpe?

Multimedia zal inderdaad niet meer weg te denken zijn uit de toekomstige maatschappij, doch de introductie van de nieuwe informatietechnologieën

dient vanaf de basis voorbereid, via het onderwijs, zodat deze nieuwe technologieën niet strikt economisch worden benaderd, maar ingebed in een nieuwe maatschappij, waarin iedereen op gelijke wijze toegang heeft tot de kennis- en leerprocessen.

De overheid kan hierin een zeer belangrijke rol vervullen. De heer Robert Voorhamme stelt vast dat op het vlak van de informatiesnelwegen niet meer wordt gerept over Medialab. Wat is de reden hiervan? Wel vermeldt de Beleidsbrief het Multimediafonds en de demonstratieprojecten. Wat is de stand van zaken met betrekking tot Medialab. Spreker pleit voor een ruime maatschappelijke dimensie van de informatieproblematiek, en niet voor een louter economische benadering. Innovatiebeleid wordt inderdaad vaak geassocieerd met zeer geavanceerde technologieën. Toch mag men de nieuwe maatschappelijke trends niet uit het oog verliezen. Volgens spreker wordt er onvoldoende maatschappelijk onderzoek verricht over de nieuwe fenomenen (flexibiliteit van de arbeid, wijzigende rolpatronen) die zeker een impact hebben op de globale economische context (dienstverlening, distributiesector). De culturele dimensie mag niet worden veronachtzaamd.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis vraagt aandacht voor de weinig rooskleurige toekomst die vele jonge wetenschappers in Vlaanderen wacht, zoals blijkt uit een persartikel in het weekblad Knack van 26 oktober 1996, van de heer Dirk Draulans: "Werkpaard met Diploma". Dit persartikel zal aan de vaste en plaatsvervangende leden van de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden worden overgezonden. Het enthousiasme ten opzichte van Technopolis steekt hiertegen schril af. De tewerkstellingsperspectieven van de jonge onderzoekers zijn volgens mevrouw Cecile Verwimp-Sillis een voortdurende zorg. Kan de minister-president de in het bovenvermelde artikel verwoorde zorg bijtreden?

Kunnen jonge Vlaamse wetenschappers niet beter worden opgevangen. Komt het thans gevoerde beleid niet eerder neer op een dumping van hooggeschoolde gekwalificeerde wetenschappers die onvoldoende kansen hebben, en die onderbetaald dienen te werken. Waaraan is dit te wijten?

Er is duidelijk een malaise in de sector van het wetenschappelijk onderzoek in het algemeen, met een negatieve tewerkstellingstrend. Hoe kan hieraan worden verholpen, eventueel via een bijsturing van het beleid.

In deze context stipt spreker aan dat ook vaak veel overheidsgeld wordt geïnvesteerd in fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, en eens het product op punt staat, de commercialisering gebeurt door buitenlandse consortia. Spreker herinnert aan de overname van PGS, door AgrEvo, waaraan in deze commissie reeds een eerder een uitvoerige gedachteswisseling werd gewijd. (C(WER) (1995)1996) - Nr. 1). Uiteindelijk bleek dat een deel van het overheidsgeld in feite werd verzilverd door een belangrijk Duits consortium en door de GIMV, die een mooie meerwaarde, bij deze exitoperatie realiseerde. Zal het nieuw opgerichte Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie wel voldoende garanties kunnen geven op het tewerkstellingsvlak?

Het moet wel degelijk de bedoeling zijn om aan jobcreatie te doen in Vlaanderen. Spreker betreurt dat de nadruk van het wetenschappelijk onderzoek vooral ligt op hoogtechnologische ontwikkelingssectoren, zonder aandacht te besteden aan het onderzoek naar alternatieve technologieën. Terzake vertoont de Beleidsbrief en de budgettaire vertolking ervan een leemte, wat door spreker wordt betreurd.

Mevrouw Trees Merckx prijst de minister-president voor de oprichting van het VIB, dat van groot belang is voor de verdere ontwikkeling van het strategisch onderzoek op het vlak van de biotechnologie. Het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie is thans één jaar operationeel. Voor de hoofddoelstellingen refereert spreker aan het Speurboekje 1996. In deze context pleit spreker voor een gedegen maatschappelijk debat over de juridische, ethische en maatschappelijke implicaties van de biogenetica. Spreker wijst erop dat men reeds zeer ver staat met het wetenschappelijk onderzoek inzake de genetische manipulatie van gewassen (koolzaad, sojabonen). Wellicht zal tijdens de 21ste Eeuw de genetische manipulatie van de mens volop een feit zijn. De overheid dient zorg een aandacht te besteden aan deze complexe problematiek. Spreker merkt op dat voor de financiering van het Biotechnologiefonds op B.A. 85.02, PR. 71.30, een krediet is ingeschreven van 200 miljoen frank. Vervolgens attendeert spreker de minister-president erop dat de regeling van de problematiek van de biogenetica reeds juridisch, economisch en maatschappelijk, op Europees vlak bijna is afgerond. Hoe kan Vlaanderen hierbij alsnog worden betrokken?

Werd er terzake overleg gepleegd met het federale niveau? Hoe dan ook zal er ook in het VIB dienen gepraat over een mogelijke bijsturing van de

milieu- en vergunningenprocedures, m.b.t. tot de uitvoering van wetenschappelijk onderzoek inzake biogenetische manipulatie. Beschikken de vier onderwijscentra, en de vier onderzoeksteams wel over de noodzakelijke en aangepaste milieuvergunningen (VLAREM I en VLAREM II) om dit basisonderzoek uit te voeren? Wellicht kan in deze context eens een werkbezoek worden gepland aan een dergelijke onderzoekscentrum.

1.3. Antwoord van de minister-president en replieken van de leden

1.3.1. Onderzoek en Ontwikkelingsprogramma's in de lucht- en ruimtevaartsector, medewerking van Vlaanderen aan andere Europese onderzoeksprogramma's, innovatie-, licentie- en clusterbeleid, betere afstemming onderwijs, IWT, bedrijfsleven en wetenschappelijk onderzoek, permanente vorming

De minister-president antwoordt samenvattend en thematisch op de door de leden gestelde vragen en geformuleerde bedenkingen als volgt.

De minister-president benadrukt vooreerst het belang van een doorgedreven zorg voor Onderzoek en Ontwikkeling. De minister-president wijst erop dat er hoe langer hoe meer een grote verwevenheid ontstaat tussen het wetenschappelijk onderzoek, wat de verschillende finaliteiten betreft, op de diverse bevoegdheidsniveaus (federaal, regionaal en Europees).

Een aantal programma's o.m. lucht- en ruimtevaart zit inderdaad verweven in een groot aantal programma's op de diverse bevoegdheidsniveaus. Middelen dienen voorzien en daarenboven dienen ze nog op een zinvolle wijze te worden besteed.

De minister-president merkt in verband met de lucht- en ruimtevaartprogramma's op dat de eerste contacten zijn gelegd met het bedrijfsleven voor de medewerking van het Vlaams Gewest aan de ontwikkeling van een Airbus met een capaciteit van 600 à 850 passagiers. Aanvankelijk werd gedacht aan de ontwikkeling van een Airbus met een capaciteit van 1000 passagiers, dit leek een perfect instrument voor de oplossing van de congestie van de luchtvaartwegen. Structureel is dit echter onmogelijk gebleken, gelet op de enorme spanwijdte van de vleugels, de bestaande vliegvelden zijn onaangepast voor vliegtuigen met een dergelijke capaciteit. Vlaanderen zal echter actief deelnemen aan het

technologieprogramma inzake de ontwikkeling van deze prototypes.

Het EUREKA-programma is vooral een Vlaams onderzoeksprogramma. De minister-president zal aan de leden bijkomende informatie bezorgen nopens de uitreiking van de EUREKA-labels.

Het merken- en patentenbeleid behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. Nochtans dient het Vlaamse Gewest hierbij beter te worden betrokken. Terzake stelt de minister-president dat reeds een initiatief werd genomen om een van de leidende ambtenaren van het patentenbureau in München, bijkomende informatie te geven aan de Vlaamse regering. Deze informatie zal aan de leden van de commissie worden overgemaakt.

De extra-middelen voor R&D-activiteiten zullen niet langer het voorwerp uitmaken van een discussie bij de begrotingsopmaak, maar zullen integendeel worden vastgelegd in uitvoering van de terzake opgenomen krachtlijnen in de Septemberverklaring. Automatisch zullen bij voorafname de middelen worden besteed.

Het bedrijfsleven overtuigen van de vernieuwde aanpak is inderdaad, volgens de minister-president een van de prioritaire doelstellingen. Vooral het engagement van de ondernemers is van groot belang. Ook de sociale partners zijn hiervan terdege overtuigd. Deze problematiek dient evenwel in samenhang gezien met de bespreking van het ontwerp van innovatiedecreet.

Wat de betere afstemming van het onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en het bedrijfsleven betreft, benadrukt de minister-president het belang van het engagement van de ondernemers om volop in te spelen op de innovatietrend. Het innovatiedecreet zal het richtkader aangeven, waarin ook het vernieuwd clusterbeleid kan worden geïmplementeerd. Wat de "opspraak" van een aantal clusterprojecten betreft, is de minister-president deze uitspraak niet genegen. Er zal vooral aandacht worden gegeven aan de verdere uitbouw van de experimentele fase van het clusterbeleid en de implementatie ervan, op basis van parameters en criteria, in het innovatiedecreet. Een onderdeel van het innovatiedecreet zal het toekomstig clusterbeleid, verder uitwerken, alsmede onderzoeken hoe het overheidsinstrumentarium (IWT) op dit vlak aan de nieuwe technologische evoluties kan worden aangepast. Ook de technologietransferten dienen bevorderd. Wat de aanmoediging van de hernieuwbare energiebronnen betreft, zal terzake met het VITO verder worden samengewerkt.

Een eerste aanzet tot een verbeterd clusterbeleid is volgens de minister-president de aanwerving van 75 ingenieurs in het kader van de werkervaringsprojecten, in synergie met de strategische onderzoekscentra. De voorwaarden hiertoe zullen later worden uitgewerkt.

Inzake de verdere erkenning van het clusterbeleid zal de minister-president pogen om reeds een eerste aanzet te geven tot een heroriëntering van het clusterbeleid en het overheidsinstrumentarium (IWT). Een overzicht van de stand van zaken van de in 1996 goedgekeurde projecten door het IWT zal aan de leden van de commissie worden overgezonden. Voor het clusterbeleid is thans een bedrag uitgetrokken van 200 miljoen frank. Van belang is echter de oriëntering van het innovatiebeleid.

Wat de permanente vorming betreft, schetst de minister-president de filosofie aan de hand van de Beleidsbrief als volgt.

Volgens de minister-president kan men geen succesvol innovatiebeleid voeren, indien dit niet gedragen is door een mentale reconversie. Ondernemingen innoveren in nieuwe productieprocessen. Doch is het gevaar niet denkbeeldig dat het human resources capital in bepaalde ondernemingen wellicht ontoereikend zal zijn om deze beweging tot stand te brengen. Ook hieraan moet in de toekomst verder worden gewerkt, via de verdere uitbouw en ondersteuning van het behoud van de strategische kenniscentra in Vlaanderen. Terzake stelt zich een probleem naar de taakstelling van de ondernemingen, op het vlak van de externalisering van bepaalde taken. De normale kosten, verbonden aan investeringen en bedrijfsvoering mogen evenwel niet worden afgewenteld naar de Vlaamse overheid.

De minister-president verwijst voor het detail van de permanente vorming - Programma 11.50, naar Stuk 13 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 90 tot 92. De minister-president wijst erop dat de meest prioritaire noden aan reconversie-opleidingen in de Vlaamse economie voor de periode 1997, 1998-1999 moeten geïdentificeerd worden, in opleidingsprojecten vertaald en in een globaal programma samengebracht worden. Deze noden kunnen zowel bestaan bij individuele bedrijven, zelfstandigen, werkzoekenden, groepen van bedrijven en ondernemingen, sectoren, als de hele Vlaamse economie. Deze doelstelling wordt gevat in de term "reconversie-opleidingen"

Voorbeelden hiervan zijn :

- werkenden voorbereiden op de introductie van nieuwe technologie of arbeidsorganisatie in de onderneming ;
- zelfstandigen leren omgaan met technologische vernieuwing die ze in hun eigen bedrijf doorvoeren ;
- oudere werkenden voorbereiden op andersoortige dienstbaarheid aan het bedrijfsleven of samenleving ;
- werklozen omscholen om knelpuntvacatures in te vullen ;
- deeltijds werkenden "in spe" voorbereiden op de specifieke problemen en mogelijkheden van deeltijds werkenden in hun bedrijf/sector.

De ingediende projecten moeten :

- een reële en gestaafde opleidingsbehoefte concreet invullen ;
- een effect sorteren in de periode 97-98-99 ;
- indicaties geven over welke opleidingsinstatie(s) de gevraagde opleiding kunnen aanbieden, alleen of in onderlinge samenwerking.

Het belangrijkste criterium is de mate waarin de algemene doelstelling wordt bereikt (economische inzetbaarheid vrijwaren of verhogen). De overige criteria worden tot een minimum beperkt om een maximum aan ruimte te creëren.

Aanvullende criteria kunnen bijvoorbeeld zijn :

- voldoende kritische massa en schaal van het project ;
- een vooropgesteld maar beperkt percentage bereiken van bepaalde categorieën van werknemers of werkzoekenden die minder "bagage" of "talenten" hebben ;
- beroep doen op opleidingsverstrekkers die aan de kwaliteitsnorm voldoen.

De beoordeling van de projecten en het globale beheer van het programma worden toevertrouwd aan en berust bij de tijdelijke "task force" met een minimale bestaffing. Deze task-force wordt bemand door deskundigen die afgevaardigd worden door diverse administraties en instellingen. De politieke verantwoordelijkheid berust bij de Vlaamse regering, onder coördinatie en leiding van

de minister-president. (Cf. Het initiatief van het Vlaams Observatorium voor Werkgelegenheid, die als een operationele cel fungeert.

De minister-president benadrukt dat er wordt geopteerd voor een hefboomaanpak. De sociale partners worden bij het beheer van het programma betrokken gelet op de belangrijke financiële hefboomwerking.

De verantwoordelijkheid voor de inhaalbeweging inzake reconversieopleiding is een collectieve verantwoordelijkheid van het Vlaamse bedrijfsleven en de sociale partners. De Europese Unie is bereid een financiële mede-verantwoordelijkheid op te nemen via de inzet van middelen uit de Europese Structuurfondsen. Het Vlaamse bedrijfsleven heeft toegang tot middelen in een veelheid aan meestal paritair beheerde vormingsfondsen op verschillende vlakken. Deze fondsen zijn o.a. het resultaat van de zogenaamde "0,18" - of "0,25" - of andere inspanningen, bijvoorbeeld inzake educatief verlof. Naast de middelen in de sectorale fondsen hebben heel wat bedrijven de bereidheid om een bijkomende inspanning voor vorming te leveren, bijvoorbeeld door het ter beschikking stellen van bedrijfseigen opleidingsinfrastructuur of van lesgevers.

De minister-president betreurt dat de aanzienlijke financiële reserves die zich in bepaalde sectorfondsen bevinden, niet worden aangewend voor de vorming en menselijke ondersteuning. Ook dit is in het belang van de onderneming. De minister-president pleit voor een grotere responsabilisering van de ondernemingen, vermits deze een fractie van de loonmassa in deze fondsen hebben ingebracht. Wellicht houden zij deze fondsen liever onder hun eigen beheer.

De minister-president pleit om zorgvuldig na te denken over de uitlijning van een programma voor permanente vorming, waarin een juiste afstemming van de vraag- en aanbodzijde van de vormingsinitiatieven centraal staat. (Werkenden, werkzoekenden).

Wat de VDAB betreft, is de minister-president voorstander van een audit van deze instelling. In de Vlaamse regering werd bij de begrotingscontrole beslist tot het doorvoeren van de nodige budgettaire bijstellingen wat de VDAB betreft. In het kader van het VESOC-overleg zullen de modaliteiten hiervan verder worden vastgelegd. De minister-president drukt zijn verbazing uit over de reacties van bepaalde vakbonden hieromtrent.

De heer Jos Stassen repliceert hierop als volgt. Wat de besteding van de middelen betreft, stipt spreker aan dat voor de doelstelling-4 gebieden, een opleiding is voorzien voor de werknemers in bedrijven. Kan de minister-president terzake de stand van zaken toelichten, gelet op de belangrijke financiële reserves die voor de vormingsprogramma's voor deze gebieden bestaan. Hoe zullen deze worden aangewend? Welke garantie heeft de minister-president inzake de besteding ervan?

De minister-president meent dat indien het innovatiebeleid succesvol verloopt, gekoppeld aan de totstandkoming van een innovatiepact tussen bedrijven en werknemers, het een prima idee is om supplementaire programma's op te zetten. De minister-president is voorstander van verdere drempelverlagende maatregelen inzake de toegang van Kleine en Middelgrote Ondernemingen tot de onderzoeksprogramma's van het IWT. Ook deze maatregel kadert in een geïntegreerde aanpak van het innovatiebeleid. Voor het clusterbeleid zal tenminste 200 miljoen frank worden uitgetrokken. Volgens de minister-president is de mentale reconversie van het hoogste belang voor het welslagen van dit innovatiebeleid, wel dienen de in het kader van de DIRV geplande activiteiten te worden bijgestuurd. De overheid heeft hierin een belangrijke stimulerende rol. Wat de projecten van het IWT betreft, meent de minister-president dat er reeds een verhoogde toegankelijkheid is van de KMO's tot de projecten van het IWT. Dit blijkt uit het feit dat de tijdens vorige begrotingsjaren opgebouwde budgettaire enveloppe, thans volop wordt aangesproken. Uit een studie van 1993 blijkt dat 8 procent van de KMO's een beroep deden op de wetenschappelijk-technische know-how van het IWT. Thans is dit verdrievoudigd, vandaar het belang van het hiervoor uitgetrokken krediet van 1,6 miljard frank.

Wat het innovatiepact betreft, zullen terzake nog een aantal voorbereidende gesprekken worden gevoerd met de sociale partners.

De heer Robert Voorhamme uit zijn bezorgdheid over de begrotingsmatige inspanning van 2 procent door de Vlaamse regering. Is dit wel voldoende om een echt innovatiebeleid aan te zwengelen?

De minister-president benadrukt dat de privé-sector in feite meer dan 1 procent besteedt. Deze inspanning dient aangehouden. Wat de budgettaire verbintenis van 2 procent door de Vlaamse regering betreft, refereert de minister naar VRIND. Indien men als uitgangspunt een BRP van 450 miljard neemt, dan stemt 1 procent van overheidswege

overeen met een bedrag van 45 miljard frank. Thans wordt 36 miljard besteedt voor de begroting 1996. Naar de begrotingsopmaak toe van 1997 zal gestreefd worden naar een verhoging naar 38,5 miljard. Op het einde van legislatuur zal een bedrag van 42 miljard worden nagestreefd, terwijl de uiteindelijke doelstelling rond 2000 neerkomt op 2 percent. Rebus sic stantibus worden de vooropgestelde doelstellingen waargemaakt en zal de inspanning terzake verder worden aangehouden naar het jaar 2000 toe.

1.3.2. Controle op de besteding van de middelen

De minister-president treedt de bezorgdheid van verschillende leden terzake bij. Wat de meta-controle betreft, stipt de minister-president aan dat deze in feite reeds is geïmplementeerd in de beheersovereenkomsten. Het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen vervult in deze een controlefunctie, niet alleen wat de besteding van de middelen betreft, maar ook wat de invulling van de programma's betreft. De uitwerking van de criteria zal later geschieden.

1.3.3. Reglementering wetenschappelijk onderzoek in strategische groeisectoren, Vlaams Inter-universitair Instituut voor de Biotechnologie, wetenschappelijke onderzoekscentra, beleidsinstrumenten wetenschappelijk onderzoek en statuut wetenschappelijke vorsers

De minister-president benadrukt dat Vlaanderen inzake de biogenetica een wereldvermaarde reputatie in verschillende domeinen heeft uitgebouwd. De erkenningsprocedures verlopen op dit domein snel, in tegenstelling met het getalm van de Food en Drug Administration in de VSA, die op het aantal domeinen een zeer protectionistisch beleid voeren (cf. baggerverbod voor Vlaamse bedrijven aan de Amerikaanse kusten)

Wat het statuut van de wetenschappelijke vorsers betreft, meent de minister-president dat de huidige tijdelijke opvulling van het kader, voortvloeit uit een aantal besparingsmaatregelen door de minister van Onderwijs. Wellicht ware het beter dat ook aan de jonge wetenschappers meer kansen kunnen worden geboden tot een introductie in het bedrijfsleven. De minister-president verklaart begrip op te brengen voor de moeilijke situatie waarin de huidige vorsers zich thans bevinden en belooft terzake de nodige inspanningen te doen. De minister-presi-

dent benadrukt dat er geen besparing is in het Departement Onderwijs op deze kredieten. Wel is het zo, dat op basis van een aantal OESO-statistieken in feite voor de universiteiten een grotere budgettaire inspanning zou moeten worden gedaan.

– FRWB en NRW

Op vraag van de heren Robert Voorhamme en Jacques Laverge licht de minister-president dit aspect van het wetenschapsbeleid toe als volgt.

De bestaande Nationale Raad voor het Wetenschapsbeleid werd officieel niet opgeheven en werd in feite op inactiviteit geplaatst sinds 1993, gelet op de bevoegdheidsoverdrachten naar het Vlaamse Gewest. De minister-president stipt aan dat na een lange discussie, op basis van twee federale ontwerp-koninklijke besluiten van Minister Ylieff, waarover overleg werd gepleegd met het regionale bevoegdheidsniveau. Deze ontwerpen van koninklijke besluiten strekten tot de oprichting van twee Kamers FRWB. Een compromis werd als volgt bereikt. Op het vlak van het federale wetenschapsbeleid wordt, conform de wetgeving van 1993, de betrokkenheid van de Gemeenschappen erkend binnen de nieuwe FRWB. Ook de koppeling naar de Europese onderzoeksprogramma's via het Vierde en het Vijfde Kaderprogramma is voorzien, via de adviesverlening door de Gemeenschappen.

De twee voorgestelde federale ontwerp-koninklijke besluiten werd tenslotte, na overleg omgevormd tot één enkel koninklijk besluit, waarover de Vlaamse Gemeenschap evenwel nog haar advies dient uit te brengen. De Vlaamse regering formuleerde hierover bezwaren in het overleg in de Interministeriële Conferentie voor Wetenschapsbeleid, wat resulteerde in een nieuw ontwerp-koninklijk besluit, waarover ook nog het advies dient gegeven door de Vlaamse Gemeenschap. Op dat ogenblik zal de NRW officieel worden opgedoekt. De FRWB kan dan formeel in werking treden.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Robert Voorhamme vragen zich af of de voorzitter van de NRW wordt overgeheveld naar de FRWB ?

De minister-president stipt aan dat, eens de formele procedure is afgerond, het definitieve koninklijk besluit zal kunnen worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, wat meteen resulteert in de opheffing van de NRW. Het is inderdaad zo dat er dan pas een voorstel tot benoeming kan worden gedaan voor het voorzitterschap.

De benoeming van de Voorzitter van de FRWB is een federale aangelegenheid. De Voorzitter van de NRWB komt hiervoor normaal in aanwezig. De federale regering was niet verplicht om bij de benoeming van de FRWB de Vlaamse Gemeenschap te betrekken.

– *Biogenetica en VIB*

Inzake de biogenetica en de commercialisatie van belangrijk wetenschappelijk onderzoek (PGS) door buitenlandse ondernemingen, stelt de minister-president dat de overname door AgrEvo van Plant Genetic Systems, noodgedwongen werd ingegeven door de zorg voor een bredere commercialisatie van biogenetisch gemanipuleerde gewassen (koolzaden). De minister-president stelde evenwel dat de Belgische agro-industrie niet over voldoende commerciële netwerken beschikte. Een van de voorwaarden van het overnamebod was dat de leiding van het strategisch kenniscentrum in Gent, en het gehele kenniscentrum van de Groep in handen zal blijven van Vlaamse wetenschappers. Aldus wordt de braindrain tegengegaan.

Volgens de minister-president staat een verankeringsbeleid niet haaks op een beleid dat gericht is op het aantrekken van de nieuwe toegevoegde waarde van buitenlandse investeringen. Vlaanderen heeft er alle belang bij om te blijven werken aan een vernieuwd economisch elan van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen.

Inzake de door mevrouw Merckx-Van Goey aangesneden problematiek, deelt de minister-president de door het lid geuite bekommernis omtrent het uitblijven van een sluitende juridische regeling betreffende de brede maatschappelijke economische en ethische dimensie van dit strategisch toekomstgericht onderzoeksdomein. De biotechnologie dient inderdaad over een gedegen juridisch instrumentarium te beschikken.

Wat het VIB betreft, refereert de minister-president aan het rapport dat in 1993 werd gepubliceerd door het VIB, na het eerste werkingsjaar. De minister-president verklaart zich bereid hierover in de commissie van gedachten te wisselen. Een goede afstemming van de federale wetgeving en de Europese richtlijnen terzake dient nagestreefd. Een aantal knelpunten dienen nog worden opgelost. Ook de voorstellen van de federale minister Di Rupo inzake het vergunningenbeleid voor de onderzoekscentra en onderzoeksteams is te eenzijdig, gelet op het feit dat de Vlaamse Gemeenschap terzake ook zijn inbreng dient te doen.

De Vlaamse regering moet deze zaak nauwgezet opvolgen. Wat de onderzoeksploegen betreft, bevestigt de minister-president dat deze beschikken over de nodige vergunningen.

Wat de inzet van de Vlaamse regering betreft, voor de stimulering van het wetenschappelijk onderzoek op het vlak van de hernieuwbare alternatieve energiebronnen, zullen een aantal pilootprojecten worden opgestart.

13.4. Technopolis en andere aktes rond wetenschapspopularisering

De minister-president is geen voorstander van een overhaaste aanpak van dit waardevol initiatief. Terzake zal een sensibiliseringscampagne worden gevoerd ten aanzien van de jongeren. Een schoolse aanpak is zeker niet de bedoeling, maar wel een interactieve aanpak die bij de jongeren belangstelling voor de nieuwe technologieën opwekt.

Wat de Wetenschapsweek voor de Jongeren betreft, meent de minister-president dat een dergelijk initiatief voor herhaling vatbaar is. Wellicht kan terzake contact worden opgenomen met Nederland, die in de organisatie van dergelijke programma's een vrij grote ervaring opbouwde.

De minister-president attendeert de commissie op het succes van deze Wetenschapsweek. 14.000 bezoekers bezochten de Wetenschapsweek. Uit een verrichte enquête waren vooral zeer jonge kinderen geboeid over de technologische vernieuwingen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis concludeert uit het antwoord van de minister-president dat er nog geen beslissing werd genomen over de locatie van Technopolis.

1.3.5. Top-downprogramma's

Gans het mobiliteitsprobleem is hiervan een zeer goed voorbeeld, die evenwel niet vanuit een strikt economische invalshoek kan worden benaderd. In deze context stipt de minister-president aan dat een fragmentaire aanpak op het vlak van de planning van grote infrastructuurwerken, vaak economisch belangrijke gevolgen heeft. Gans de problematiek van de mobiliteit dient op een geïntegreerde wijze benaderd.

1.3.6. Informatie- en dienstenmaatschappij, multimedia, Medialab

De minister-president deelt de bezorgdheid van verschillende leden inzake de gelijke toegang van alle maatschappelijke groepen tot de universele dienstverlening in de informatiemaatschappij. Wat de door de heer Jean-Marie Bogaert bespeurde contradictie betreft, inzake de mobilisatie van privé-risicodragend kapitaal en een overheidsinterventie, verwijst de minister-president naar het ontwerp van decreet houdende garantieregeling voor risicodragend kapitaal dat eerstdaags in de commissie zal worden besproken.

De minister-president stipt aan dat het in de bedoeling ligt om een gewestwaarborg te verlenen aan investeringen in strategische groeisectoren (informatietechnologie, multimedia). De Vlaamse regering wil terzake met een waarborgregeling over de brug komen, indien er een evenwaardige inbreng is vanuit de privé-sector. Hoe dan ook mag de overheid niet achterna hinken.

Wat het project Medialab betreft, beaamt de minister dat dit initiatief niet in de Beleidsbrief is opgenomen.

De minister-president verklaart dat de demonstratieprojecten zijn opgestart begin 1996. Deze projecten lopen tot eind 1999. Nadien zal dit initiatief worden geëvalueerd op zijn praktische en technologische bruikbaarheid. Op basis van deze audit kunnen deze demonstratieprojecten worden verlengd, en wellicht verder geïnstitutionaliseerd.

Gelet op het grote succes van dit initiatief evolueerden de uitgetrokken kredieten als volgt. In 1996 werd een krediet uitgetrokken van 100 miljoen frank en in 1997 een krediet van 130 miljoen frank.

1.3.7. Humane Wetenschappen

– *Vrouwenstudies en onderzoekslijn "Leo Apostel"*

De minister-president antwoordt aan de heer Jacques Laverge dat een belangrijk initiatief rond het stimuleren van onderzoek in de Humane Weten-

schappen, waarbij de belangrijkste adviezen in het rapport "Wetenschap als Cultuur" van de VRWB werden geïmplementeerd, werd op sporen gezet door de beslissing van de Vlaamse regering van 24 juli 1996.

Twee van de krijtlijnen die in dit onderzoeksprogramma werden vooropgesteld waren :

- vrouwenstudies
- de onderzoekslijn "Leo Apostel".

De minister-president herinnert eraan dat hiervoor 190 miljoen frank wordt uitgetrokken.

1.4. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen

1.4.1. Decreetsbepalingen

Artikel 100

Op dit artikel ligt een amendement voor van de Vlaamse regering (Stuk 15 (1996-1997) - Nr. 2), om het tweede lid van de begroting voor ontvangsten en uitgaven te vervangen door wat volgt : "De begroting belooft voor de ontvangsten 1.946.400.000 frank en de uitgaven 1.946.400.000 frank".

Dit amendement strekt ertoe om de ingediende decreetsbepaling in overeenstemming te brengen met de ingediende begroting voor het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen (FIOV).

De heer Jacques Laverge wenst in deze context nadere toelichting over de renteloze leningen die door het FIOV worden verstrekt. Wordt hiervan veel gebruik gemaakt.

De minister-president verwijst hiervoor naar het "Speurboekje 1996", blz. 98. (Tabellen 6 en 7).

Het amendement wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen.

1.4.2. Begrotingstabel

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen

Fonds voor Industrieel Onderzoek in Vlaanderen

Bij de begroting van het Fonds voor Industrieel Onderzoek in Vlaanderen is er een amendement van de Vlaamse regering (zie Stuk 15 (1996-1997) - Nr. 2) om de begroting te vervangen. Dit amendement komt aldus tegemoet aan een opmerking van het Rekenhof (Stuk 17 (1996-1997) - Nr. 1), waarbij het Rekenhof stelt dat er geen overeenstemming is tussen het bedrag aan uitgaven voor orde vermeld in artikel 100 (0 BEF) en het bedrag vermeld in de begroting van het Fonds voor Industrieel Onderzoek in Vlaanderen (1 miljoen BEF).

Het amendement wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen.

De aldus geamendeerde begroting van het Fonds voor Industrieel Onderzoek in Vlaanderen wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheid Wetenschaps- en Technologiebeleid van de minister-president) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen.

2. TOERISME

2.1. Inleidende uiteenzetting door de minister-president

De minister-president licht te Beleidsbrief Toerisme en Landbouwpromotie in Vlaanderen toe als volgt.

2.1.1. Toerisme

De toeristische sector neemt meer en meer aan belang toe. Toerisme neemt een primaire plaats in in het vrijetijdsbestedingspatroon van de Vlamingen en wordt daardoor een integrerend deel van hun welzijn. Toerisme is bovendien één van de onmiskenbare groeisectoren in de Vlaamse econo-

mie. De valorisatie van het cultureel patrimonium draagt tevens bij tot het herwaarderen van de stadskernen en genereert positieve effecten in termen van leefbaarheid, aantrekkelijkheid en dynamiek van onze steden die de economische en sociale vrijetijdsbestedingseffecten overstijgen.

In de Beleidsbrief die hier thans ter bespreking voorligt, blikt de minister-president terug op de toeristische beleidsopties die in 1996 genomen zijn en die in de loop van 1997 verder uitgewerkt zullen worden.

Wat het begrotingsprogramma Toerisme betreft, stipt de minister-president aan dat het programma 49.20 drie beleidsvelden omvat. Essentieel hierbij is de dotatie aan de Vlaamse openbare instelling categorie B Toerisme Vlaanderen. Voor het eerst zijn ook de kredieten voor de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde (KMDA) te Antwerpen - één van de belangrijkste toeristische attractiepolen van Vlaanderen - in het begrotingsprogramma toerisme opgenomen. Nieuw zijn de subsidies voor investeringen in kust- en riviertoerisme.

– Toerisme Vlaanderen

Het regeerakkoord stelt dat elke Vlaamse openbare instelling in haar relatie met de administratie en in de uitvoering van haar opdrachten door de Vlaamse regering zal worden geëvalueerd en zondig bijgestuurd, inzonderheid qua statuut. In uitvoering van voormeld akkoord werd Toerisme Vlaanderen in de periode maart 1996 - mei 1996 doorgelicht. De audit van Toerisme Vlaanderen volgt op de audit van de BRTN en de VDBH. De audit van Bloso en van de VDAB werd inmiddels opgestart. De resultaten van de audit werden op dinsdag 11 november ll. door de consultants toege-licht tijdens een hoorzitting voor de leden van deze commissie.

Het verslag over deze hoorzitting zal later aan de leden worden overgezonden.

Na 10 jaar werking was het tijd om met het voormalige Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme de voorbije periode te evalueren. Na een periode van 10 jaar is het gevaar van bedrijfsblindheid immers reëel. Gelet op het toenemend belang van het toerisme en de verschuiving van een louter culturele aangelegenheid naar een meer economische en horizontale bevoegdheid, is het noodzakelijk om te evalueren of de instelling nog steeds is afgestemd op de actuele en toekomstige toeristische markt.

De resultaten van de audit geven Toerisme Vlaanderen de onderbouw om haar oorspronkelijke doelstellingen te evalueren, bij te sturen of beter uit te voeren. De implementatie van de verbeteringsvoorstellen waarvoor geen decretale basis vereist is, werd ondertussen reeds opgestart. De verbeteringsvoorstellen die enkel kunnen doorgevoerd worden via een nieuw decreet op Toerisme Vlaanderen, worden momenteel - samen met de instelling - nader onderzocht. Een ontwerp-decreet op Toerisme Vlaanderen zal zo spoedig mogelijk aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

– *Van audit tot beleidsperspectieven*

De kerntaak van Toerisme Vlaanderen zal worden toegespitst op de aspecten verbonden aan de toeristische promotie in binnen- en buitenland en op de productontwikkeling. Momenteel wordt onderzocht hoe de activiteiten inzake productondersteuning (patrimoniumbeheer, infrastructuur-gerelateerde premies en subsidies aan aanbieders) progressief kunnen afgebouwd worden, temeer omdat deze behoeften ook vanuit andere beleidsdomeinen worden ingevuld. De vrijgekomen middelen kunnen door Toerisme Vlaanderen voor promotiedoeleinden aangewend worden.

De doorgedreven promotie die Vlaanderen in het buitenland voert pleit ervoor om ook op het vlak van toerisme het eigen promotiebeleid te versterken. Toerisme Vlaanderen en l'Office de Promotion du Tourisme (OPT) promoten een regio die inzake toeristische aantrekkingskracht en inzake toeristische attracties verschillend is, wat resulteert in een andere promotiestrategie gericht op andere doelgroepen. Hierbij kan verwezen worden naar de recente opening van het Vlaamse huis in Wenen en naar het project "Flanders Experience" in Groot Brittannië. Aangezien OPT vanuit de door hen gehanteerde marketingstrategie geen opportuniteiten zag in bovenvermelde projecten, heeft Toerisme Vlaanderen deze zelfstandig gerealiseerd.

Bovendien dient - in het kader van een geïntegreerd buitenlands beleid - een koppeling gerealiseerd te worden tussen de buitenlandse promotie van Vlaanderen als regio, de buitenlandse promotie van Vlaamse producten en de toeristische promotie van Vlaanderen in het buitenland. Het voeren van een versterkt eigen promotiebeleid betekent evenwel niet dat voor specifieke promotiecampagnes waar de belangen van beide gemeenschappen gelijklopend zijn, niet kan worden samengewerkt.

Een professionele werking houdt - naast de reorganisatie van de instelling zelf - ook een herstructure-

ring van de bestuurs- en adviesorganen in. De samenstelling van de Raad van Bestuur dient daarom samengesteld te worden met vertegenwoordigers van zowel de overheid, van de diverse toeristische promotoren en van de toeristische aanbodsectoren. Aangezien de beleidsadviserende rol ten aanzien van voogdijminister door de Raad van Bestuur wordt vervuld, kunnen de Technische Comités en de Adviesraad vervangen worden door projectmatige ad hoc werkgroepen.

Opdat Toerisme Vlaanderen maximaal de nieuwe kerntaken zou kunnen invullen, zou de organisatie best worden gestructureerd in vier lijnafdelingen nl. een afdeling Onderzoek en Ontwikkeling, een afdeling Binnenland, een afdeling Promotie Buitenland en een afdeling Interne Diensten. Het veranderingsproces voor Toerisme Vlaanderen impliceert dat het huidige personeelsbestand wordt opgevaardeerd via een intensief bijscholings- en opleidingsprogramma en dat voorzien wordt in de invulling van nieuwe functies die niet op een afdoende wijze door aanwezige medewerkers kunnen worden ingevuld. De wederzijdse personeels-overdracht tussen Toerisme Vlaanderen en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (en vice versa) dient hierbij mogelijk gemaakt te worden.

– *De drie P's als beleidsankers : productontwikkeling, promotie en professionalisering.*

– *Productontwikkeling*

Het vakantiegedrag is een variabel gegeven, dat zeer sterk wordt beïnvloed door modetrends en door de voortdurende wijzigende leef-, woon-, en werkomstandigheden. Om aangepaste strategieën uit te stippelen en actieplannen op te stellen moet Toerisme Vlaanderen deze (markt) tendensen permanent onderkennen en opvolgen. Productontwikkeling is nodig om het toeristisch potentieel van Vlaanderen om te zetten in gestructureerde, aantrekkelijke en gemakkelijk hanteerbare toeristische producten.

Een onderbouwd en strategisch beleid inzake toerisme is slechts mogelijk indien men kan beschikken over accurate en recente gegevens die op een geldige en betrouwbare wijze de economische, sociale en culturele impact meten en data aandraagen om de evolutie in de tijd te volgen. Waar gegevensbestanden over het gebruik van de toeristische infrastructuur in Vlaanderen vrij degelijk zijn uitgebouwd, bestaat er slechts een beperkte en onvolledige kennis van het vakantie- en vrijetijdsbestedingsgedrag in Vlaanderen. Om deze redenen wordt - via wetenschapsbeleid - een korte termijn-

onderzoeksprogramma opgezet inzake het aanleggen van statistische databestanden betreffende het vakantie- en vrijetijdsbestedingsgedrag in Vlaanderen en inzake de impact van cultuurtoerisme als hefboom voor stedelijke revitalisatie, alsmede de draagkracht ervan.

Het programma werd in oktober reeds opgestart en heeft een looptijd van 3 jaar. Mede op basis van dit onderzoek zullen de Toeristische Marketingplannen permanent worden geëvalueerd en bijgestuurd.

Naar analogie met het internationaal toeristisch marketingplan (TMP) zal begin 1997 een toeristisch marketingplan voor het binnenland ontwikkeld zijn. Uit dit plan zal blijken voor welke vakantieproducten en voor welke marktsegmenten er nog ontwikkelingsmogelijkheden bestaan. De uitvoering van dit marketingplan zal gebeuren in nauwe samenwerking met de lokale en provinciale toeristische promotoren.

In het kader van de Europese steunprogramma's (Doelstelling 5b, Interreg,...) wordt op de begroting van Toerisme Vlaanderen bijkomend 90.000.000 frank voorzien om de verdere toeristische uitbouw van de betrokken regio's te stimuleren. Hierbij zal de nadruk gelegd worden op de realisatie van hefboom en/of pilootprojecten die een multiplicatoreffect kunnen genereren voor de betrokken regio. Een aanzienlijk deel van deze middelen zal bestemd zijn voor de cofinanciering van hefboom- en/of pilootprojecten aan de Vlaamse kust, dit in het kader van het programma 5b-Westhoek.

Enerzijds omwille van het behoud van de leefbaarheid van de reisbureausector en anderzijds om het vertrouwen van de consument in de deskundigheid van de reisorganisator of reisbemiddelaar te bevorderen, werd op 2 april 1996 - in afwachting van een nieuw decreet - het koninklijk besluit houdende het statuut van de reisbureaus door de Vlaamse regering aangepast. Kort na het indienen van het ontwerp-Toerisme Vlaanderen zal een ontwerp-decreet houdende het statuut van de reisbureaus worden neergelegd bij het Vlaams Parlement. Bijkomend juridisch onderzoek is momenteel aan de gang, onder meer naar de recente initiatieven van de federale wetgever inzake het Garantiefonds Reisgelden.

De minister-president benadrukt dat de nood aan een sanering en een opwaardering van het kampeertoerisme twee van de uitgangspunten zijn die tot het nieuwe kampeerdecreet hebben geleid. Ten-

einde een betere uitvoerbaarheid van het decreet te waarborgen, werden de uitvoeringsbesluiten betreffende de exploitatie van kampeerterrainen en betreffende de procedure voor het bekomen van een attest van brandveiligheid op 24 juli 1996 door de Vlaamse regering aangepast.

Uit de praktijk blijkt dat een dringende en gecoördineerde inventarisatie van de kampeerterrainen noodzakelijk is, rekening houdend met de bepalingen van de wetgeving inzake ruimtelijke ordening, natuurbehoud, huisvesting, welzijn en toerisme. Aan de hand van deze inventaris zullen oplossingen of alternatieven worden gezocht om te anticiperen op de economische, juridische en sociale problemen die het sluiten van illegale campings met zich mee zal brengen. Binnen het Structuurplan Vlaanderen zal voldoende rekening gehouden worden met het beschikbaar stellen van gronden om in de toekomst aan kampeertoerisme te kunnen doen.

De audit toont aan dat de doelstellingen van het decreet inzake logiesverstrekkende bedrijven grotendeels gerealiseerd zijn. De Vlaamse hotelsector kan op het vlak van comfort en brandveiligheid de internationale vergelijking met de hotelsector in de ons omringende landen probleemloos doorstaan. De subsidiëring door Toerisme Vlaanderen van hotelgebonden investeringen kan bijgevolg stapsgewijs worden afgebouwd, temeer omdat deze behoeften ook vanuit andere beleidsdomeinen worden ingevuld. Zo werd in 1995 vanuit het departement economie - in het kader van de expansiewetgeving - 193.360.000 frank expansiesteun aan de horeca-sector toegekend. De middelen die vrijkomen door het afbouwen van de hotelpremies kunnen in eerste instantie worden aangewend voor de opwaardering van de kampeersector. Nadien kunnen deze middelen worden aangewend voor toeristische promotie.

Door de snelle evolutie van de toeristische markt, dringt een herpositionering van het sociaal toerisme ten opzichte van het commercieel toerisme zich op. De Vlaamse overheid heeft de voorbije decennia veel geïnvesteerd in de uitbouw van centra voor sociaal toerisme, wat heeft bijgedragen tot een grotere toegankelijkheid van vakantie voor velen. Daartegenover staat de vaststelling dat - in dezelfde periode - het aantal Vlamingen dat op vakantie ging in Vlaanderen sterk terugliep.

Uit de beschikbare informatie blijkt niet dat de door het sociaal toerisme beoogde doelgroepen, zoals bijvoorbeeld gezinnen met kinderen of jongeren, verhoudingsgewijs meer dan andere maat-

schappelijke groepen ingaan op het sociaal toeristisch aanbod. Daarom wordt door een werkgroep - o.m. samengesteld uit vertegenwoordigers van de sector - onderzoek verricht naar o.a. het toeristisch-economisch potentieel, de prijszettingpolitiek en de doelgroepen van het sociaal volwassenen- en jeugdtoerisme. De resultaten van dit onderzoek zullen nog voor het einde van deze maand worden voorgelegd. Op basis van de bevindingen van deze werkgroep zal de toekomstige positionering van het jeugd- en sociaal toerisme worden bepaald.

– *Promotie*

Tussen het Toerisme Vlaanderen en de lokale en provinciale toerismepromotoren bestaat reeds lang een vorm van samenwerkingsrelatie. Uit de audit van de instelling blijkt dat de aard van samenwerking sterk verschillend is naargelang de lokale en/of provinciale participant, en dit zowel qua aard van de activiteit als qua inhoud van gelijkaardige activiteiten. Daarom zal Toerisme Vlaanderen éénduidige en uniforme convenanten afsluiten met de provinciale en lokale toeristische overheidspromotoren. Het uitgangspunt van dergelijke convenanten is het behoud van de subregionale autonomie, waarbij evenwel een raamakkoord met Toerisme Vlaanderen gesloten wordt. Dit raamakkoord heeft vooral betrekking op enerzijds de taakverdeling van wat betreft beleid, voorlichting en productontwikkeling en anderzijds het streven naar uniformiteit inzake publicaties, bewegwijzering, informatica, onthaal.... Binnen Toerisme Vlaanderen zullen een aantal toeristische coördinatoren worden aangesteld die de verdere uitbouw van de toeristische promotie en de productontwikkeling in de streekplatforms zullen ondersteunen.

Op basis van het internationaal toeristisch marketingplan (TMP) worden voor 1997 per toeristische markt operationele plannen opgesteld. Zowel in het binnenland als in de buurlanden zal de promotie van de drie macroproducten opgedreven worden. Op de verre markten zullen de Vlaamse kunststeden, de belangrijkste aantrekkingspool op die markten, intensiever gepromoot worden. Conform de resultaten van de audit zal het congres-, zaken en incentivetoerisme geïntegreerd worden binnen Toerisme Vlaanderen. Via de buitenlandse kantoren zullen de marketingactiviteiten voor deze vormen van toerisme worden uitgevoerd.

– *Professionalisering*

De audit en de implementatie van de verbeteringsvoorstellen vormen de basis voor de professionalisering binnen de instelling Toerisme Vlaanderen.

Daarnaast moet Toerisme Vlaanderen - zowel intern als naar de sector toe - een coördinerende rol vervullen naar opleiding en vorming toe.

Toerisme Vlaanderen fungeert momenteel de facto als één van de centrale aanspreekpunten voor de benadeelde toerist. Toerisme Vlaanderen zal deze coördinerende rol wat betreft de klachtenregistratie van de individuele consument beter onderbouwen. Deze coördinatie-taak zal evenwel beperkt worden tot een centrale klachtenregistratie, dit gekoppeld aan een doorverwijsfunctie.

2.1.2. Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen (KMDA)

De jaren 1994, 1995 en 1996 zijn jaren van beperkte investeringen, dit na de sterke investeringsperiode 1985-1993. In 1995 werd in Planckendael het waterzuiveringsstation met educatieve begeleiding in dienst genomen. Het Masterplan voor de KMDA - dat in 1995 en 1996 werd ontwikkeld - wordt nu stapsgewijs gerealiseerd. De eerste projecten, nl. "Pinguïns en Zeeotters" (in constructie in Zoo Antwerpen) en de projecten "Wandelen door Bomen" en de "Familie-feestweide" (in dierenpark Planckendael, Mechelen), werden in 1996 geopend.

In 1997 zal de KMDA het Masterplan verder uitvoeren. In 1996 zijn reeds een aantal vastleggingen gebeurd die in het komende jaar zullen worden uitgevoerd. Het uitvoeringstempo zal afhangen van de beschikbare middelen (eigen cash-flow, subsidie, sponsoring). In 1996 werd hiervoor additioneel 40.000.000 frank voorzien op de begroting van Toerisme Vlaanderen. Voor 1997 wordt eenzelfde bedrag ingeschreven.

2.1.3. Investerings in kust- en rivierstoerisme

Het optimaal afstemmen van het toerisme aanbod op de toerismebehoefte vormt het algemeen uitgangspunt van deze bijkomende middelen voor het investeren in kust- en rivierstoerisme. De aanwending van de middelen, die bijkomend ter beschikking gesteld worden, moet de toeristische mogelijkheden versterken van die regio's die nu reeds een toeristische attractiviteit hebben.

Prioritair is de realisatie van die toeristische projecten die een hefboom kunnen betekenen voor de stads- en regionale ontwikkeling en voor de werk-

gelegenheid. De realisatie van een bepaald toeristisch hefboomproject kan een aanzet zijn tot een algemene kwaliteitsverbetering van de omgeving, waardoor gezinnen worden aangetrokken om (terug) te komen wonen in de stad, nieuwe winkels geopend worden, KMO's zich komen vestigen.

Een deel van de financiële middelen kan - in het kader van de stedelijke herwaardering - geput worden uit het Sociaal Impulsfonds. Dit geldt voor de steden of gemeenten Blankenberge, Bredene, Brugge, De Panne, Nieuwpoort en Oostende.

– *Riviertoeerisme*

Het riviertoeerisme en de zachte waterrecreatie winnen in Vlaanderen meer en meer aan belang. De waterlopen vormen een belangrijke schakel in de diversificatie van het toeristische en recreatief aanbod van Vlaanderen, dat op dit vlak grote troeven biedt. Via de uitbouw van jachthavens en kleinschalige aanlegplaatsen kan een netwerk van bevaarbare waterlopen doorheen Vlaanderen worden gecreëerd. Bij de uitbouw van de watergebonden recreatie in Vlaanderen dient evenwel voldoende rekening gehouden te worden met de kwaliteit en de draagkracht van het natuurlijke milieu.

Voor investeringen in het riviertoeerisme werd een bedrag van 50 miljoen frank ingeschreven op de begroting van het Vlaams Infrastructuur Fonds. Van zodra de beursgang van de GIMV is gerealiseerd, zal vanuit deze opbrengsten 50 miljoen frank extra ter beschikking worden gesteld van het riviertoeerisme via het begrotingsprogramma 49.20 - Toerisme.

– *Investerings in kusttoerisme*

De eerstvolgende jaren dient de grootste aandacht uit te gaan naar projecten die bijdragen tot de revitalisatie van de Vlaamse kust. De Vlaamse kust heeft nood aan bijkomende aantrekkingspolen om het kusttoerisme een nieuwe adem te bezorgen. Daartoe is - in overleg met de overige betrokken Vlaamse ministers- een actieplan Vlaamse kust 2002 in opmaak. Hierbij zullen door de verschillende departementen - binnen hun begroting - een aantal specifieke prioriteiten vooropgesteld worden naar de revitalisatie van de kust toe.

Toeristische hefboomprojecten die uit dit actieplan voortvloeien, kunnen, mede door de extra-middelen die hiervoor op het begrotingsprogramma 49.20 - Toerisme werden ingeschreven, gefinancierd worden. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld projecten zoals het optimaliseren van het domein

Prins Karel en de Atlantikwal te Raversijde, het Oosteroeverproject te Oostende (Fort Napoleon en het leegstaand militair ziekenhuis), de renovatie van de Pier te Blankenberge en andere grootschalige structurerend-recreatieve projecten (congresinfrastructuur, casino-projecten,...). Hiervoor werd reeds 100 miljoen frank ingeschreven op het begrotingsprogramma Toerisme voor 1997.

Van zodra de beursgang van de GIMV is gerealiseerd, zal vanuit de opbrengsten 125 miljoen frank ter beschikking worden gesteld van het toerisme, in eerste orde voor investeringen aan de Vlaamse kust.

2.1.4. Toelichting bij de begroting 1997

Decreetsbepalingen

Artikel 13

– *Programma 49.20 - Dotatie VCGT en KMDA*

BA 60.01 : Subsidies voor investeringen in kusttoerisme.

De minister-president verwijst naar een opmerking van het Rekenhof (Stuk 17 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 25 en 26). Er wordt enkel een gesplitst krediet voorgesteld waarop investeringssubsidies kunnen worden aangerekend. De subsidies zullen worden verstrekt aan instellingen in de overheidsfeer, vandaar dat als economische classificatie de code 60 wordt gebruikt.

Artikel 21

Dit artikel bevat de machtiging tot het aangaan van verbintenissen aan Toerisme Vlaanderen voor een bedrag van 439,8 miljoen frank voor investeringen in investeringstoelagen.

De vastleggingsmachtiging wordt besteed aan hotelpremies : 51 miljoen frank ; premies kampeerterreinen : 40 miljoen ; sociaal toerisme : 71 miljoen ; regionale toeristische uitrusting : 145 miljoen ; oprichting van toeristische centra : 4,8 miljoen frank ; oprichting toeristische centra Brussel : 4,8 miljoen frank ; 60 miljoen frank voor de andere toeristische centra ; jeugdherbergen en jeugdvakantieverblijven : 64 miljoen frank ; automatisering toeristische diensten en VVV's : 5 miljoen frank.

De werkingsdotatie voor Toerisme Vlaanderen bedraagt in 1996 : 476,2 miljoen frank, vermeerderd met het toeristische Masterplan , ttz. 556 miljoen frank.

Dergelijke begrotingsevolutie bewijst de grote belangstelling van de Vlaamse regering voor de toeristische sector als een belangrijke economische bron van inkomen en tewerkstelling. De kredieten in 1997 tonen een gevoelige stijging.

2.2. Vragen en bedenkingen van de leden met antwoord van de minister-president

2.2.1. Toerisme als bron van inkomen en tewerkstelling

De heer Jacky Maes en mevrouw Trees Merckx-Van Goey feliciteren de minister-president voor de aanzienlijke budgettaire inspanning die in de begroting 1997 voor de toeristische sector, als bron van inkomen en tewerkstelling, wordt gedaan. Met de bespreking van deze Beleidsbrief in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, wordt het belang van het toerisme als economische groeisector volgens deze sprekers ten volle erkend. De heer Jacky Maes merkt op dat uit de statistieken van het WES blijkt dat in de horeca in Vlaanderen ongeveer 60.000 personen zijn tewerkgesteld alleen aan de kust. Met inbegrip van de tewerkgestelden in de aanverwante sectoren loopt dit cijfer op tot 100.000. Gelet op de hoge werkloosheid pleit spreker voor een striktere toepassing van het koninklijk besluit van 13 november 1985, vooral wat betreft de regeling van de overuren die in de horecasector worden gepresteerd. In het kader van de herverdeling van de arbeid, verdient het wellicht aanbeveling om dit koninklijk besluit na toetsing aan de praktijk, bij te sturen, vermits een adequate toepassing ervan zal leiden tot een gevoelige inkrimping van het aantal overuren in deze sector en aldus positief inwerkt als arbeidsherverdelende maatregel. De horecasector stelt daarenboven een belangrijke groep van minder en laaggeschoolde arbeidskrachten tewerk. De opleidingsprogramma's dienen ook eerder ingericht tijdens de wintermaanden, terwijl de prestaties kunnen worden verricht in het hoogseizoen. Ook dient de Arbeidsinspectie actiever op te treden in de horecasector, vermits het sluiwerk in de horecasector welig tiert, vooral aan de kust. Daarenboven moet de studentenarbeid aan de kust beter gereguleerd. De heer Jef Sleenckx herinnert aan een eerder genomen wetgevend initiatief op het federale vlak, betreffende de invoering van

het BTW-briefje in de horecasector, teneinde een beter inzicht te hebben in de omzetcijfers van deze sector, wat bijdraagt tot een correcte inning van de belastingen. Wat de tewerkstelling in de horecasector betreft, pleiten de heren Jef Sleenckx en Jean-Marie Bogaert om paal en perk te stellen aan het zwarte arbeidscircuit in o.m. de horecasector en de middenstand. Hierop repliceert de heer Jacky Maes dat een effectieve tewerkstelling van 60.000 personen in de sector, in feite neerkomt op een tewerkstelling van ongeveer 100.000 personen in de horeca- en aanverwante toeleveringssectoren. De heer Jean-Marie Bogaert meent dat het geen zin heeft om te verwijzen naar het federale bevoegdheidsniveau inzake de beteugeling van de tewerkstelling in het zwarte arbeidscircuit. Wel dient Vlaanderen terzake voldoende signalen te geven in de richting van een ontradingsbeleid.

Volgens de heer Jacques Laverge dient men op het vlak van de tewerkstelling in de horecasector niet alleen rekening te houden met het tewerkstellingspotentieel, maar eveneens nader onderzoek te verrichten over de wijze van tewerkstelling. Spreker merkt op dat de huidige vakantietrend van de Belgen in feite neerkomt op de wens om meerdere kortere vakanties per jaar door te brengen. Kan de sector, inzake arbeidsflexibiliteit hierop wel voldoende inspelen ? Spreker, hierin bijgetreden door de heer Jean-Marie Bogaert beaamt dat de horeca-activiteiten seizoensgebonden zijn en is eerder voorstander van een preventieve implementatie in het tewerkstellingsbeleid van de horecasector van deze flexibiliteit. Een doorgedreven controle van de arbeidsinspectie, zoals wordt voorgestaan door de heer Jacky Maes, is een te repressieve aanpak. De heer Jean-Marie Bogaert stelt dat zwartwerk altijd aantrekkelijk zal blijven voor bepaalde personen. De problematiek van de concurrentievervalsende activiteiten, waaronder de middenstand zwaar lijdt, wordt door de minister-president onvoldoende onderkend.

De toeristische sector zal volgens de heer Didier Ramoudt één van de strategische groeisectoren worden in de 21ste eeuw. Spreker dringt er bij de minister-president op aan deze sector minder stiefmoederlijk te behandelen, wat evenwel wordt tegengesproken door mevrouw Trees Merckx-Van Goey, gelet op de belangrijke investeringen in de verbetering van de kwaliteit van het toerisme en de uitbouw van de toeristische infrastructuur.

Een goed toeristisch beleid impliceert een duidelijke doelstelling en een strategische keuze, die financieel gedegen dient onderbouwd.

Ook een meer uniforme en een grotere transparantie van de administratieve vergunnings-procedure voor de toeristische sector in het algemeen is meer dan wenselijk. Teveel potentiële investeerders haken af, omdat er te vaak wordt getalmd, wat niet ten goede komt aan de rechtszekerheid.

De minister-president benadrukt dat bij de vastlegging van de beleidscontouren wel degelijk rekening wordt gehouden met het economisch belang van de toeristische sector en met de moties van aanbevelingen, richtsnoeren van het Vlaams Parlement. De minister-president pleit voor een gezamenlijke concertatie over deze beleidslijnen.

De Vlaamse regering heeft terzake volgende concrete beleidsprioriteiten genomen :

1. Audit van Toerisme Vlaanderen door Ernst & Young ;
2. Versterking van het promotiebeleid in binnen- en buitenland ;
3. Versterking van de wetenschappelijke onderbouw van het toeristisch beleid ;
4. Opmaak en uitvoering van een toeristisch marketingplan ;
5. Besluit inzake het kampeertoerisme ;
6. De onderzoeksresultaten inzake het sociaal toerisme worden verwacht eind 1996.

De minister-president erkent het belang van de toeristische sector als bron van inkomen en tewerkstelling, zoals blijkt uit de studieresultaten van het WES. In de horecasector is een tewerkstelling van 100.000 personen. Wat de beteugeling van het sluiwerk betreft, merkt de minister-president op dat Vlaanderen wel degelijk over enige bevoegdheid terzake beschikt (invoering van een arbeidskaart).

Vlaamse inspecteurs nemen eveneens deel aan gecoördineerde federale controleacties. De beteugeling van sluiwerk is een federale bevoegdheid. Een federale overlegcommissie werkt in samenwerking met Vlaamse inspecteurs aan een aantal voorstellen terzake.

De opleidingsprogramma's voor jongeren buiten het seizoen of tijdens de wintermaanden, gekoppeld aan een seizoensgebonden tewerkstelling, verdienen nader onderzoek.

Inzake de budgettaire evolutie en het beleid licht de minister dit toe als volgt.

In 1995 : beleidskredieten ten belope van 759.5 miljoen frank ; in 1996 : 867.7 miljoen frank ; in 1997 :

ongeveer 1,5 miljard. Vooral met het oog op de creatie van bijkomende werkgelegenheid voor de zwakkere doelgroepen op de arbeidsmarkt, meent de minister-president dat aldus de inspanning voor de toeristische sector in feite op twee jaar tijd verdubbeld is. Ook andere departementen (zoals Infrastructuur, Openbare Werken) geven financiële ondersteuning voor het Kustactieprogramma. Bovenop deze inspanningen worden ook in het kader van economische expansiewetgeving en via het departement Cultuur bijkomende impulsen aan de toeristische sector gegeven. Tenslotte wordt in het kader van de Europese Structuurfondsen voor de co-financiering van toeristische projecten in 1996 een bedrag uitgetrokken van 10 miljoen frank ; in 1997 zal deze tussenkomst worden opgetrokken tot 100 miljoen frank.

De minister-president meent dat aldus op een adequate wijze een budgettaire invulling wordt gegeven aan de herdynamisering van de toeristische sector. Wat de implementatie van de resultaten van de audit Toerisme Vlaanderen betreft, vraagt de minister nog enig respijt. De doorvoering van herstructureringen vergt een geleidelijke aanpak

De heer Didier Ramoudt drukt zijn waardering uit voor de budgettaire inspanning die door de minister-president is geleverd voor de toeristische sector. Het behoud van het kwaliteitstoerisme noopt tot een verhoogde aandacht inzake de vorming van de laaggeschoolde arbeidsgroepen in de toeristische sector. Kwaliteit en vorming gaan samen. Ook hieraan moet blijvend aandacht worden besteed.

2.2.2. Kampeerdecreet

In de marge van de tewerkstelling in de horecasector vragen de heren Jacky Maes, Didier Ramoudt en Jean-Marie Bogaert aandacht voor de problematiek van de kampeerterreinen. De heer Jacky Maes is voorstander van een sanering van de kampeerterreinen, terwijl de heer Didier Ramoudt betreurt dat een aantal belangrijke componenten inzake het kampeerbeleid zelfs nog niet in overweging werden genomen, o.m. een juiste inventarisatie van de bestaande kampeerterreinen voor openlucht recreatie. Er wordt teveel met verschillende maten en gewichten gewerkt en inzake de uitvoering van de bepalingen van het kampeerdecreet rijzen er teveel problemen. Alles gaat veel te traag.

Spreeker merkt op dat pas nu de vertegenwoordigers werden aangeduid in de Beroepscommissie. Hierover stelt spreker zich vele vragen, nopens de

te nemen maatregelen door de overheid (o.m. vergunningen, risico van de ontruiming van de kampeerterreinen). De Vlaamse overheid is hier volgens spreker duidelijk in gebreke gebleven op het vlak van een adequate informatie- en sensibiliseringscampagne wat de toepassing van het kampeerdecreet betreft.

De heer Jacky Maes wijst op de sociale implicaties van een dergelijke saneringsoperatie, gelet op de noodzaak van velen te verhuizen naar andere kampeerterreinen. Een volledige openbaarheid van het saneringsplan m.b.t. de uitvoering van het kampeerdecreet, zal wellicht veel onzekerheid wegemen. Het Vlaamse Gewest zou aan de uitbaters van kampeerterreinen b.v. de verplichte openbaarheid van het saneringsplan kunnen opleggen. Hierdoor zullen velen in de mogelijkheid zijn om tijdig hun voorzorgen te nemen.

De heren Jacky Maes, Didier Ramoudt en Jean-Marie Bogaert herinneren aan de totstandkoming van het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen, wat zal open tot de keuze voor velen van nieuwe kampeerterreinen. Sprekers vragen zich ook af of in het kampeerdecreet, uit billijkheidsoverwegingen, is voorzien in een overgangsregeling. De heer Didier Ramoudt merkt nog op dat de zones voor kampeertoerisme weliswaar reeds zijn opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan, doch de exacte arcering binnen dit RSV is nog niet bekend. Vele kampeerterreinen zijn gelegen in zonevreemde gebieden, ofwel worden ze getroffen door de uitvoeringsbesluiten van het kampeerdecreet. Ook mangelt het vele uitbaters van campings aan voldoende financiële armslag om de nodige moderniseringswerken uit te voeren op deze kampeerterreinen.

Vandaar dat deze spreker pleit voor een integrale kwaliteitszorg (IKZ) in het kampeerbeleid, die zeker verantwoord is, ingevolge de recente aanzienlijke prijsstijgingen van een overnachting op een kampeerterrein, waardoor de marge tussen de prijs van een hotel en deze van een overnachting op een kampeerterrein verkleint, hetgeen resulteert in de geleidelijke inkrimping van de geïnteresseerde doelgroep in openlucht recreatie. Spreker maant aan tot een trendbreuk, vermits de maatschappelijke basis van het kampeertoerisme smaller wordt.

Kampeertoerisme wordt door vele bevolkingscategorieën, omwille van zijn sociaal en natuurlijk karakter, geprefereerd boven een hotelvakantie. Spreker stelt vast dat de uitvoering van het kampeerdecreet hoe dan ook zal leiden tot de inkrimping in Vlaanderen met 49 procent. De neergang

van het kusttoerisme is een gedeelde verantwoordelijkheid van de openbare en de privé-sector. Vooral het falend beleid van de gemeenten inzake de opmaak van de BPA's ligt aan de basis van deze neergang, waarbij het appartementstoerisme aan de kust vooral werd bevorderd.

De huidige neerwaartse trend dient volgens de heren Didier Ramoudt en Jean-Marie Bogaert dadelijk gestopt. De heer Didier Ramoudt wijst erop dat Frankrijk immers zeer dichtbij is en vooral veel goedkoper is en volgens de heer Jean-Marie Bogaert is het kampeerbeleid een belangrijke schakel in de promotie van het binnenlands toerisme, het sociaal toerisme, het kusttoerisme en de optimale tewerkstelling in de horecasector. De heer Jean-Marie Bogaert betreurt dat de overheid de verwarring in de hand heeft gewerkt door een gemis aan concrete wetgeving. Vanuit Vlaanderen heeft men vaak de mond vol van grensoverschrijdende samenwerking.

Het kampeertoerisme ligt de minister-president nauw aan het hart. De minister-president kan begrip opbrengen voor de preciaire situatie van vele kampeertoeristen. Een volledige inventaris van de kampeerterreinen zal zo snel mogelijk worden verricht tegen eind 1996. Eind 1997 zullen de principiële vergunningen worden geregeld en zullen tevens de voorwaarden worden vastgelegd inzake brandveiligheid. Een definitieve regeling wordt verwacht tegen 1999. De minister-president refereert voor meer informatie aan zijn uitvoerig antwoord op een aantal interpellaties die terzake werden gehouden in het Vlaams Parlement.

Wat de koppeling van de regeling van de problematiek van de kampeerterreinen aan de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen betreft, werd hiermede wel degelijk rekening gehouden. De effectieve sluitingen van kampeerterreinen zijn gepland in 1999, met uitzondering evenwel van die kampeerterreinen die manifest niet beantwoorden aan de veiligheidsvoorschriften inzake brandveiligheid. Deze kampeerterreinen zullen eerder worden gesloten. De heer Didier Ramoudt pleit eveneens voor een meer geïntegreerde aanpak van het kampeertoerisme, via een beter overleg tussen Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Infrastructuur en Werkgelegenheid. De bereikbaarheid van de kust moet worden verbeterd. Wat de Infrastructuurwerken betreft, meent de heer Didier Ramoudt, dat zich in de toekomst belangrijke investeringen stellen (o.m. de monorail, de vervanging van de huidige kusttrams) Ook het openbaar vervoer moet meer flexibel zijn, wat een

grote toegevoegde waarde zou zijn voor het kusttoerisme.

2.2.3. Binnenlands toerisme - sociaal toerisme, kusttoerisme en plattelandstoerisme

De heer Jacky Maes vraagt aan de minister-president nadere informatie over de resultaten van de werkgroep die inzake sociaal toerisme werd opgericht. Normaliter worden de resultaten hiervan ingewacht in november 1996. Wat is de stand van zaken ?

Wat de rol van de streekplatforms betreft in de promotie van het binnenlands toerisme stelt spreker vast dat er een spilfunctie terzake wordt toebedeeld aan de streekplatforms bij de uitbouw van het regionale toerisme, wat vanuit het oogpunt van efficiency door spreker wordt betwijfeld. De toeristische lokale samenwerking (VVV's, de Diensten voor Toerisme en de Provinciale Toeristische Federaties) dient inderdaad verbeterd, vermits deze op lokaal vlak niet altijd soepel verloopt.

Spreker vraagt zich af vanwaar de middelen moeten komen voor de verbetering van deze samenwerking. Denkt men nog altijd aan de destijds in West-Vlaanderen geopperde idee van de invoering van een toerismebelasting. Wat de convenanten betreft, betreurt spreker dat de beleidsbrief hierover te vaag is. De minister-president maakt eveneens gewag van uniforme convenanten. Wat dient hieronder te verstaan ? Wellicht bedoelt de minister-president dat men ernaar streeft om de verschillende entiteiten in de toeristische sector op een uniforme wijze te promoten.

Wat het plattelandstoerisme betreft, stelt spreker vast dat terzake een sluitende definitie ontbreekt. Ware het niet nuttig hieraan aandacht te besteden. Wat de topevenementen aan de kust betreft, stelt spreker vast dat deze slechts oppervlakkig worden vermeld.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wenst nadere toelichting over de drie kernproducten, kust, kunst en Groen Vlaanderen. Hoe is men tot deze formule gekomen. Werd hierover een marketingstudie gemaakt ? Het Kustactieprogramma is duidelijk ondersteund van het plattelandstoerisme, dat alle aandacht verdient. Zijn de financiële middelen van dit programma wel evenwichtig gespreid over de drie kernproducten ? Groen Vlaanderen mag evenwel niet worden beperkt tot het hinterland van de kust. Ook in andere regio's verdient de uit-

werking van toeristische fiets- en wandelroutes de volle aandacht.

Inzake het Toeristisch Impulsfonds aan de kust, merkt de heer Jacky Maes op dat de minister-president erop wijst dat een deel van de financiële middelen - in het kader van de stedelijke herwaardering - kunnen geput worden uit het Sociaal Impulsfonds. Dit geldt voor de steden of gemeenten Blankenberge, Bredene, Brugge, De Panne, Nieuwpoort en Oostende.

Volgens spreker kunnen slechts weinig gemeenten voldoen aan de strikte criteria die worden opgelegd om te genieten van dit Sociaal Impulsfonds. Spreker uit de vrees dat de niet-gebruikte kredieten uit de begrotingsenveloppe van het Sociaal Impulsfonds aldus zullen worden gereffecteerd voor andere doeleinden.

De koppeling Sociaal Impulsfonds - Toeristisch Impulsfonds vindt spreker geen goede combinatie.

Wat de toeristische hefboomprojecten betreft, meent spreker dat het bedrag van 100 miljoen frank dat hiervoor is ingeschreven op het begrotingsprogramma Toerisme voor 1997 eerder karig is. Wat de projecten betreft, refereert de minister-president vooral naar provinciale initiatieven, zoals Atlantikwal te Raversijde en de optimalisatie van het domein Prins Karel, ook het Oosteroeverproject te Oostende en het leegstaand militair ziekenhuis te Oostende, werden als hefboomproject weerhouden. Spreker vraagt hierover nadere informatie. Welke initiatieven zullen hier rond worden genomen en zullen de resultaten hiervan zichtbaar zijn in 1997 ? De heer Jean-Marie Bogaert pleit bij de realisatie van deze toeristische hefboomprojecten via de aanwending van de gelden uit het SIF voor een grotere aandacht aan de samenhang tussen economie en toerisme.

Volgens de heer Herman Candries en mevrouw Trees Merckx-Van Goey zou de aantrekkingskracht van het toerisme in Vlaanderen kunnen worden verhoogd, door op vaste tijdstippen Vlaanderen thematisch toeristisch te promoten, rond een goed uitgekende evenementenstrategie en de bevordering van het congrestoerisme met internationale uitstraling in Vlaanderen. Vlaanderen beschikt terzake over twee grote troeven nl. zijn gunstige geografische ligging en de aanwezigheid van meertalig hooggekwalificeerde werknemers en moet deze optimaal uitspelen in de ontwikkeling van een dynamisch toeristisch concept.

De minister-president wijst erop dat een krediet van 90 miljoen frank voor deze toeristische hefboomprojecten reeds een goede aanzet is.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey meent dat de toeristische sector wel degelijk floreert en refereert terzake naar de gunstige cijfermatige evolutie van het aantal binnen- en buitenlandse overnachtingen in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Spreker zou eveneens graag beschikken over de cijfergegevens van het aantal overnachtingen in Wallonië.

De minister-president antwoordt op de hierboven geformuleerde opmerkingen samenvattend als volgt.

Wat de cijfergegevens betreft, inzake het aantal overnachtingen in Wallonië belooft de minister-president deze cijfers zo spoedig mogelijk te verstrekken. Mevrouw Trees-Merckx-Van Goey repliceert dat ook bepaalde ons omringende landen kampen met een terugloop inzake het aantal overnachtingen (Oostenrijk). Zeggen dat de Vlaamse toeristische infrastructures en het promotiebeleid tekortschieten, zou unfair zijn, gelet op de cijfers. Spreker vraagt eveneens informatie omtrent de evolutie van het appartementstoerisme. Is er echt sprake van een neerwaartse markttrend? Ook deze cijfers zullen door de minister-president aan de leden worden overgemaakt.

De minister-president benadrukt voorts de spilfunctie die de streekplatforms spelen in de regionale toeristische ontwikkeling. Met deze streekplatforms kan effectief worden nagegaan wat er aan de basis leeft inzake verwachtingen op het sociaal-economisch vlak en de ontwikkeling van een sub-regio. De minister-president pleit voor engagement en verantwoordelijkheid en een doordachte keuze door de streekplatforms wat de strategische prioriteiten betreft. Het verdient aanbeveling om de werking van de streekplatforms beter af te stemmen op de regionale coördinatie van het toeristisch beleid. De minister-president pleit in deze context voor een grotere inspanning van de lokale besturen om een uniform promotiebeleid te handhaven.

Een van de vele kritieken was inderdaad de totale versnippering tussen gemeentelijke initiatieven, stedelijke en streekgebonden initiatieven. Een goede afstemming van het beleid kan gestuurd worden via de convenanten.

Wat het plattelandstoerisme betreft, stelt de minister-president dat deze vorm in feite een micro-vorm van boerderijtoerisme is, waarvan het nut

reeds is bewezen door de grote belangstelling voor de natuureducatieve opvoeding in het kader van de plattelandsklassen.

Verwijzend naar het decreet en de uitvoering ervan, en de basisconvenant, afgesloten in de overgangperiode 1996, stelt de minister-president dat het uitgangspunt de diversificatie is van de projecten. Niet alleen de strikt sociale projecten mogen via de trekkingsrechten worden gefinancierd door het Sociaal Impulsfonds.

Stedelijke versterking naar micro-economie en op het vlak van bepaalde toeristische projecten kunnen financieel worden verbeterd, via de financiering vanuit het SIF. Ook de werkgelegenheid en de zwakkere doelgroepen op de arbeidsmarkt dienen baat te hebben bij de financiering door het SIF.

Inzake de bevordering van het evenemententoeerisme, geaxeerd rond belangrijke culturele historische en toeristische evenementen is de minister-president ervan overtuigd dat een synergie tussen dit evenemententoeerisme en congresstoerisme moet worden nagestreefd.

De logistieke troeven en mogelijkheden van Vlaanderen inzake het toeristisch beleid dienen beter te worden uitgespeeld.

Wat de opmerking van de heer Didier Ramoudt betreft, inzake het appartementstoerisme meent de minister-president dat het niet aan de overheid toekomt om de markt te regulariseren, die in feite wordt bepaald door het vrije spel van vraag en aanbod.

Inzake de drie kernproducten : kunst, kust en Groen Vlaanderen, zal vooral aandacht worden besteed aan het Kustactieprogramma. Volgens de minister-president is het echter vanzelfsprekend dat ook kunst en Groen kerncomponenten zijn van een gedegen toeristische inspanning aan de kust.

2.2.4. Riviertoerisme

Hogervermelde spreker accentueert in deze context, het belang van de uitwerking van een goede synergie tussen nieuwe vormen van riviertoerisme en het vernieuwd regionaal toeristisch beleid. Een goed riviertoerisme staat of valt met een herwaardering van de binnenwateren, waarop de heer Jacques Laverge inpikt dat er zich voor de recreatieve binnenvaart een flexibiliteitsprobleem stelt, inzake de bemanning van de sluizen. Vaak dienen toeris-

ten te vaak te wachten. De heer Robert Voorhamme herinnert de commissie eraan dat recent een aantal maatregelen ter verbetering van de binnenvaart werden genomen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt uitleg over de aanwending van de extra middelen die resulteren uit de beursgang van de GIMV, waardoor aan het Kustactieprogramma een belangrijke financiële incentive wordt gegeven. Een belangrijk deel wordt voorbehouden voor het riviertoeurisme.

De heer Jean-Marie Bogaert vreest evenwel dat een verdere uitbouw van het riviertoeurisme zal resulteren in ongewenste ecologische complicaties en neveneffecten. Er dienen verstrengde afspraken met betrekking tot het riviertoeurisme te worden gemaakt. Het riviertoeurisme moet blijven, maar spreker gelooft niet in de stelling van de heer Herman Candries wat de synergie betreft tussen toerisme en binnenvaart

De ontsluiting van de Haven van Zeebrugge is zeer belangrijk voor een snelle evolutie van het riviertoeurisme. Heeft de Vlaamse regering hiervoor reeds voldoende kredieten ingeschreven in het fysisch driejarenprogramma.

De heer Jean-Marie Bogaert blijft inzake de problematiek van de binnenwateren en de ontsluiting van de Haven van Zeebrugge nog steeds op zijn honger.

De heer Robert Voorhamme vraagt nog even geduld uit te oefenen en verwijst naar de Beleidsbrief inzake het economisch beleid. De heer Robert Voorhamme betreurt dat de problematiek van de binnenvaart over teveel departementen is versnipperd.

De minister-president erkent het belang van de aangesneden problematiek. Bovenop de normale kredieten die ingeschreven zijn in het Infrastructuurprogramma - Wegen en Waterwegen is er een extra financiële incentive gegeven via de inschrijving van een variabel krediet van 1 miljard voor extra prioritaire infrastructuurwerken. Bovendien werd een krediet ingeschreven van 600 miljoen frank voor bijkomende werken Waterwegen.

In het verleden werden de waterwegen inderdaad nogal eens stiefmoederlijk behandeld. Voor het begrotingsjaar 1997 is er een investeringsvolume van 85 miljard frank gepland. Het investeringsquotum voor infrastructuurwerken is inderdaad sinds 1985 krimpand. In 1988 en 1992 was er nauwelijks een stand-still regeling. Voor het begrotingsjaar

1997 zal een extra budgettaire inspanning worden gedaan. De beleidsopties hiertoe zijn reeds genomen.

De minister-president stelt dat een grote inspanning zal worden gedaan voor de verbetering van de fiets- en jaagpaden langsheen de Belgische binnenwateren, in coördinatie met een betere reglementering van de bediening van de sluizen.

2.2.5. Dienst Toerisme Vlaanderen - Audit door Ernst & Young en promotiebeleid

De heer Jacky Maes merkt op dat uit de aan de leden van deze commissie, naar aanleiding van een hoorzitting, overhandigde audit en meer bepaald het : Eindrapport - Audit van Toerisme Vlaanderen, Diagnose en Verbeteringsvoorstellen blijkt dat deze audit niet mals is voor het Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme. Spreker meent dat deze audit echter dient gezien als een eerste positieve aanzet voor een herbronning van het toeristisch beleid.

Daarenboven zal deze audit op basis van een diagnose van de bestaande toestand aldus concrete voorstellen kunnen aanreiken aan de beleidsverantwoordelijken inzake toerisme om de dienstverlening van Toerisme Vlaanderen af te stemmen op de beleidsopties van de nieuwe Vlaamse regering.

Spreker, hierin bijgetreden door mevrouw Trees Merckx-Van Goey, stelt dat het toekomstig beleid van de minister-president dient getoetst aan dit dertienpuntenprogramma zoals verwoord in de motie van aanbeveling, ingediend door mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Jacky Maes c.s. (Stuk 160 (1995-1996) - Nr. 4), behandeld in plenaire vergadering van 16 januari 1996.

De heer Jacky Maes stelt vast dat de audit aanbeveelt om een gedeelte van het patrimonium te verkopen of te verhuren. Wat is het standpunt van de minister inzake de modaliteiten hiervan. Wat wordt verkocht ? Wie zal kunnen kopen ? Wat zal worden verhuurd en wie zal kunnen huren ?

Wat zal de gemeentelijke inbreng zijn ? Over welk patrimonium gaat het ? Spreker stelt vast dat uit de audit blijkt dat de lasten verbonden aan de uitbouw en de promotie van het toeristisch beleid teveel worden afgewenteld op de overheid (lokale besturen) terwijl de privé-sector met de baten aan de haal gaat. Een bijsturing van het beleid dringt

zich op. Welke voorstellen formuleert de minister-president in deze ?

De minister-president stipt aan dat er inzake het patrimonium een overdracht is vanuit de federale overheid, als gevolg van de opeenvolgende staats-hervormingen. De desaffectatie van bepaalde eigendommen, duidt op de zware last hiervan voor Toerisme Vlaanderen. Er wordt onderzocht hoe deze eigendommen kunnen worden verkocht.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey meent dat men niet aan doemdenken mag doen. Vele punten uit de hierboven vermelde motie van aanbeveling werden immers door de minister-president opgenomen in de Beleidsbrief en daarenboven budgettair degelijk vertolkt in de begroting 1997. Spreker merkt op dat er een belangrijke financiële inspanning werd gedaan niet alleen ten aanzien van Toerisme Vlaanderen, maar ook in promotiebeleid en verbetering van de toeristische infrastructuur. Spreker meent dat deze audit verdienstelijk is op het vlak van de afbakening en formulering van toekomstige beleidsvisies en taakaflijning met de Vlaamse Administratie en andere overheidsdiensten. Wat het promotiebeleid betreft is het lid er voorstander van om hierop meer het accent te leggen. Wat de implementatie van de audit betreft, is het positief dat er een betere synergie en samenwerking van Toerisme Vlaanderen en andere actoren in het toeristisch beleid is verwezenlijkt. Er is nog heel wat werk voor de boeg, en de uitwerking van een strategische visie inzake het promotiebeleid is noodzakelijk. Spreker pleit voor een grotere betrokkenheid van Toerisme Vlaanderen als medebeslisser, indien andere overheden initiatieven ondernemen inzake een toeristisch infrastructuurbeleid voor één of meerdere toeristische aanbodsectoren. De afsplitsing van het promotiebeleid heeft echter niet alleen voordelen. De toeristische sector is enorm versnipperd, over tal van kleinschalige bedrijven. Vanuit de sector zelf dient een duidelijk eenvormig aanknopingspunt te zijn.

Deze rol wordt thans het best vervuld door Toerisme Vlaanderen. De promotieopdracht van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme heeft zeker bijgedragen tot een verhoogde kwaliteit van de toeristische producten die door hen werden gepromoot.

Spreker dringt aan op de snelle indiening van een ontwerp van decreet, na deze audit. Er mag niet getalmd worden, gelet op de noodzakelijke implementatie van deze audit in het beleid.

De heer Didier Ramoudt is het met deze woorden van lof helemaal niet eens en formuleert felle kritiek op de audit. Spreker geeft uiting aan zijn teleurstelling dat alleen het eindrapport van de audit in allerijl werd rondgedeeld op de hoorzitting in deze commissie. Dit maakt een ernstige evaluatie hiervan wel bijzonder moeilijk. Uit de audit is duidelijk gebleken dat er beleidsfouten zijn gepleegd. Werden de verantwoordelijken hiervan gesanctioneerd ? Gaat de minister-president handelen ? Spreker pleit voor de adequate doorvoering van de in de audit aangereikte fundamentele en gestructureerde ingrepen die zich opdringen. Het personeel van Toerisme Vlaanderen verkeert in het ongewisse over de juiste resultaten, wat resulteert in een malaise. Daarenboven vraagt spreker zich af, wat de ware inzet was van deze audit. Gebeurde deze audit wel op een objectieve wijze ? Daarenboven is het niet denkbeeldig dat de vraagstelling werd gemanipuleerd door de opdrachtgever ? Zal de minister-president deze audit wel op korte termijn via decretale weg kunnen uitvoeren ?

Spreker benadrukt de grondige impact ervan, nl. de afschaffing van een decretaal opgericht orgaan en de Technische Comités. Deze structurele hervorming zal ook gepaard gaan met de verkoop van de gebouwen. Grote problemen zullen niet in een handomdraai kunnen worden opgelost, o.m. ook op het vlak van het personeelsbestand.

Deze structurele hervorming is belangrijk, maar toch betreurt spreker dat er, in tegenstelling met Frankrijk, in Vlaanderen geen ministerie van Toerisme bestaat, wat toch niet kan gelet op de economische impact van de sector. De affiniteit tussen het promotiebeleid en het vergunningenbeleid zal teloor gaan. Spreker stelt vast dat de minister-president reeds een eerste aanzet geeft over de implementatie van deze audit, wat impliceert dat deze audit toch klakkeloos wordt overgenomen.

Spreker stelt vast dat het vergunningenbeleid in de toeristische sector een bevoegdheid is van Toerisme Vlaanderen. Thans wordt gedacht aan de overheveling van deze bevoegdheid naar het Departement Economie, wat wellicht zal resulteren in een ondeugdelijke bevoegdheidsregeling. Wie zal waarvoor bevoegd zijn (Gemeenschaps-, Gewestmaterie) ? Vooral wat het Brusselse Gewest betreft, is de beslechting van dit bevoegdheidsimbroglio van belang.

Wat de door Ernst & Young uitgevoerde audit Toerisme Vlaanderen betreft, accentueert de minister het belang van deze audit, als inventaris van de

probleemstellingen, met het oog op een bijsturing van het toekomstig beleid. De audit werd opgestart in maart - april 1996.

Wat de mededeling van de informatie betreft, benadrukt de minister-president dat, voorafgaandelijk aan de eindrapportage, aan de leden van de commissie reeds een samenvatting werd overgemaakt inzake de audit. De eindrapportage "Audit van Toerisme Vlaanderen - Diagnose en verbeteringsvoorstellen" werd inderdaad tijdens de hoorzitting aan de leden overhandigd.

De kostprijs van de audit was 5,6 miljoen frank, die werden betaald uit de financiële reserves van het VCGT. 2,3 miljoen frank werd betaald voor de niet-decretale opdrachten en 1,2 miljoen voor wat betreft het sociaal toerisme. In totaal 9,1 miljoen frank.

Wat de implementatie van de audit betreft en de taakomschrijving is de minister voorstander van een geleidelijke aanpak inzake de herdefiniëring van de opdrachten. Wat de reorganisatie van Toerisme Vlaanderen betreft, wijst de minister-president erop dat er geen Cel Toerisme operationeel is in de Vlaamse Administratie, zoals dit wel het geval is voor andere beleidsdomeinen.

In de beleidsvoorbereiding zou voor elk van de beleidsdomeinen een beperkte cel moeten worden opgericht. Werkagentschappen of operationele agentschappen moeten op het terrein hun opdracht vervullen.

2.2.6. Statuut van de reisbureaus

De heer Didier Ramoudt vraagt nadere informatie aan de minister-president over de recente aanpassing van de uitvoeringsbesluiten.

De minister-president licht dit toe als volgt. Door de Vlaamse regering werd reeds een mini-besluit genomen, teneinde de kwaliteit en de professionalisering te verhogen. Deze tussenoplossing wordt door de sector beschouwd als een positieve aanzet in de goede richting.

Spreekster repliceert dat zich ook in dit domein vele problemen zullen stellen, zoals hoger is gebleken in de sector van het kampeertoerisme. Wat de invoering van de nieuwe technologieën van de informatiemaatschappij betreft, in de toeristische sector en de samenwerking van de reisbureaus met de

Vlaamse Huizen in het buitenland, benadrukken spreker en mevrouw Trees Merckx-Van Goey het belang en het kostenbesparend effect ervan. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wenst een overzicht van de Vlaamse Huizen in het buitenland. Denkt men aan de oprichting van nieuwe Vlaamse Huizen in het buitenland? De heer Jean-Marie Bogaert pleit bij de oprichting ervan voor een multifunctionele aanpak.

In deze context pleit de heer Didier Ramoudt ook voor een kortatere aanpak van het sekstoerisme via Internet, dat vaak wordt gepromoot door vele reisbureaus. Kan de minister-president, in het kader van een stringentere naleving van de Verklaring van de Rechten van Kind, hiertegen niets ondernemen. De heer Jean-Marie Bogaert wacht nog steeds op de vorig jaar beloofde evaluatie door de minister-president van de werking van de Vlaamse huizen.

De minister-president stipt aan dat, in afwachting van de neerlegging van het ontwerp van decreet inzake de globale regeling van het statuut van de reisbureaus tussentijds een eerste mini-hervorming werd ingevoerd via het mini-besluit inzake de reisbureaus. Door deze tussentijdse regeling nam sinds april 1996 het aantal erkende reisbureaus nog toe met 46 eenheden. In mei werden nog 5 reisbureaus erkend en juni verminderde het aantal met 5. Het tussenbesluit heeft reeds onmiddellijk effect gesorteerd in de sector. De bedoeling was om kwaliteit en professionaliteit van de dienstverlening te verhogen.

De neerlegging van het ontwerp van decreet inzake de regeling van het statuut van de reisbureaus wordt voorlopig vertraagd, door bijkomend onderzoek dat wordt verricht inzake Brussel, initiatieven van de federale wetgever inzake het Garantiefonds voor Reizen. Ook een goede terugkoppeling met het decreet Toerisme Vlaanderen moet worden verzekerd. Inzake het sociaal toerisme worden de resultaten verwacht eind 1996.

Inzake de samenwerking tussen de reisbureaus met de Vlaamse Huizen in het buitenland verwijst de minister-president naar de bespreking hiervan in de Commissie voor Buitenlands Beleid, waar deze problematiek grondiger werd besproken. Het is de optie van de minister-president een aantal bijkomende initiatieven te nemen.

2.2.7. Jeugdtoerisme

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey accentueert het belang van een eigentijdse organisatie van het jeugdtoerisme. Welke inspanningen levert Vlaanderen om buitenlandse jongeren, via moderne toeristische infrastructuur, op te vangen voor een verblijf in Vlaanderen. Dergelijke uitwisselingen zijn verrijkend, voor de buitenlandse jongeren en voor het gastgezin waar ze verblijven.

De minister-president stelt dat ook in de audit het belang hiervan voldoende werd onderstreept.

Inzake het trekkerstoerisme stelt de minister-president dat een aantal pilootprojecten inzake trek-routes nog op punt moeten worden gesteld. Samenwerking is mogelijk met buitenlandse toeristische infrastructuur. Alleen dient nog onderzocht hoe de samenwerking met het OPT op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake jeugdtoerisme beter kan worden geïmplementeerd in het toeristische promotiebeleid van de Vlaamse regering.

2.2.8. Wetenschappelijke onderbouw van het toeristisch beleid

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt aandacht voor de natuureducatie en het wetenschappelijk onderzoek, in het kader van samenwerkingsprojecten tussen de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen en de universiteiten. Hoe is deze universitaire samenwerking geregeld en wordt in dit kader voldoende aandacht besteed aan de naleving van de internationale Conventie inzake de bio-diversiteit ?

De minister-president belooft de nodige informatie terzake over te maken aan de leden van de commissie.

Voor de wetenschappelijke onderbouw van het toeristisch beleid werd een driejaren-programma opgesteld. Hiervoor werd per jaar 15 miljoen frank uitgetrokken voor verschillende projecten die zich situeren op het vlak van de herbronning van de cultuur-toeristische waarde van de steden. Deze studie wordt uitgevoerd door een interdisciplinair onderzoeksteam van verschillende Vlaamse universiteiten.

De minister-president belooft de resultaten hiervan mede te delen aan de leden van de commissie.

Ook de versterking van een eigen Vlaams statistisch beleid dient alle aandacht te krijgen, gelet op het grote belang als instrument voor het voeren van een eigen Vlaams toeristisch beleid. Ook hiervoor zijn de nodige kredieten ingeschreven op de begroting Wetenschapsbeleid. De minister-president benadrukt dat er geen contradictie bestaat tussen binnen- en buitenlandse markt. Men heeft er alle belang bij om een gedegen wetenschappelijk onderzoek te voeren inzake de binnenlandse markt.

2.3. Indicatieve stemmingen

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheid toerisme van de minister-president) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen.

3. LANDBOUWPROMOTIE

Voor de bespreking van deze begrotingsmaterie en de desbetreffende Beleidsbrief (luik landbouwpromotie in Vlaanderen (Stuk 467 (1996-1997) - Nr. 1) dient verwezen naar het verslag over het ontwerp van decreet betreffende het Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing - Stuk (482 (1996-1997) - Nr. 3).

INDICATIEVE STEMMINGEN

a) decreetsbepaling

Artikel 13 (programma 54.10)

B.A. 42.02 : Dotatie van het Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing

De kredieten voor dit programma worden aangenomen met 8 stemmen.

b) begrotingstabel

Programma 54.10

B.A. 41.02 en 99.30

Het aan de Commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheid landbouwpromotie van de minister-president) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen.

DEEL III : WAT BETREFT DE BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING

1. TOELICHTING DOOR DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING BIJ DE BELEIDSBRIEF TEWERKSTELLING. BELEIDSPRIORITEITEN 1997

1.1. De werkloosheid als structureel probleem

De minister licht de kernboodschappen toe als volgt.

Er is een geleidelijke daling ingezet van de werkloosheidscijfers. Reeds enige tijd doet er zich eveneens een daling voor op jaarbasis, die zich telkens voor 80 percent situeert bij de groep werklozen ouder dan 50 jaar (maatregel minister-Smet). Sinds september treedt er eveneens een sterke daling op bij jonger-dan-50-jarigen (-5 percent op jaarbasis).

Ongeacht de daling blijft het werkloosheidsniveau onaanvaardbaar hoog : eind oktober bijna 200.000 UVW's en ongeveer (260.000) NWWZ. Ondertussen zet zich een stijgende trend in de werkgelegenheidscijfers voort. Vooral lager geschoolden zijn ondervertegenwoordigd bij instromers. Nochtans zijn er nog veel vacatures voor lagergeschoolden (meer dan 45 percent). Echter : deze vacatures worden in minstens 1/3 van de gevallen ingevuld door hoger geschoolden. Dit is het fenomeen van de verdringing.

1.2. Het tewerkstellingsbeleid : versterkte aandacht voor lagergeschoolde langdurig werklozen

1.2.1. Kansen voor Tewerkstelling

1.2.2. Tewerkstellingsprogramma's

Integratie van de klassieke programma's in de andere beleidssectoren. Tevens werd werk gemaakt van de budgetoverheveling PWB, regularisatieplan DAC en GESCO's lokale besturen. (De screeningen zijn bezig). Via de activering uitkering en arbeidsherverdeling wordt gestreefd naar werkervaringsplaatsen (akkoord met het federale bevoegdheidsechelon in de maak rond doorstromingscontracten). De verdieping van het werkervaringsplan gebeurt via doorstromingsgerichte begeleiding (verderzetting werkervaringsplan ten

belope van een bedrag van 700 miljoen frank op VESOC-enveloppe).

1.2.3. De sociale economie

- bijsturing experiment invoegbedrijven (nog geen definitieve conclusies)
- waar nodig bijkomende bijsturingen in experiment Interface-leereilanden
- decretale onderbouw en uitbreiding sociale werkplaatsen (+ 150 miljoen frank op VESOC-enveloppe)
- vrijwilligheid, behoorlijk statuut en begeleiding bij lokale dienstverlening.

1.2.4. Experiment Outplacement

- lopend experiment in kader van Vlaams Werkgelegenheidsakkoord (50 miljoen frank op VESOC-enveloppe)
- opvolging experiment en onderzoek, mogelijkheden herplaatsingsfonds (drie projecten zijn goedgekeurd : Eikenloo, Velda, Pieters De Gelder).

1.2.5. Arbeidsherverdeling

- reeds meer dan 7.000 aanvragen (232 miljoen frank nodig voor privé-sector en 32 miljoen frank voor overheid : uit VESOC-enveloppe)
- aanpassingen Vlaams Werkgelegenheidsakkoord.

1.2.6. Arbeidsmarktonderzoek

- ook ondersteuning subregionale niveau door Steunpunt WAV
- meerjarenaanpak, vooraf vastgelegde procedures, valorisatie onderzoeken.

1.3. VDAB en de intermediaire actoren

De VDAB heeft als overheidsinstelling de belangrijke decretale opdracht naar zowel werkzoekenden als werknemers.

De VDAB is een pararegionale B, beheerd door sociale partners die de Vlaamse middelen efficiënt en doelgericht moet inzetten om zowel de economische als de sociale opdrachten op de arbeidsmarkt efficiënt en effectief uit te voeren. Dit was een van de uitgangspunten om met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een beheerscontract af te sluiten.

Binnen deze krijtlijnen blijft het de prioritaire opdracht van de Vlaamse minister van Tewerkstelling de eigen beleidsaccenten te concretiseren en realisatie ervan te garanderen.

1.3.1. Doelmatigheid (een) troef (?)

De resultaten van de uitgevoerde en de geplande doelmatigheidsonderzoeken zijn richtinggevend voor de interne VDAB-werking (o.m. lopend doelmatigheidsonderzoek rond de bemiddelings- en begeleidingsactiviteiten).

Intussen werd ook een externe audit opgestart. Deze audit heeft betrekking op o.m. de beheers- en beslissingsorganen en het management op het vlak van organisatie, financiën en personeel. De resultaten zullen midden januari 1997 bekend zijn en elementen bevatten voor een nieuw beheerscontract (en t.b.v. de begrotingscontrole).

1.3.2. Beheerscontract : een beleidsinstrument, geen pure cijferdans

In het beheerscontract dat de Vlaamse regering met de VDAB heeft afgesloten worden de objectieven en de grote oriëntaties voor de werking van de VDAB vastgesteld.

In het kader van de besprekingen in het VESOC rond de rol en positie van de VDAB op de Vlaamse arbeidsmarkt worden eerstdaags nieuwe afspraken gemaakt die een nieuw beheerscontract zullen kleuren.

Er moet een werkbaar evenwicht gevonden worden tussen een efficiënte werking, uitgedrukt in resultaatsverbintenissen, en de sociale beleidsprio-

riteiten m.b.t. de laaggeschoolde, langdurige werklozen die intensieve begeleiding en opleiding nodig hebben. Het verdringingseffect t.a.v. deze doelgroepen ten gevolge van een beheerscontract moet in elk geval worden vermeden.

Het beheerscontract moet een instrument zijn dat de uitvoering van de beleidsprioriteiten door de VDAB stimuleert en opvolgt.

De VDAB is een multiproductorganisatie. Dit betekent dat er een geïntegreerd aanbod en samenwerking tussen commerciële en niet-commerciële activiteiten is ontstaan. Deze merit-diensten maken integraal deel uit van VDAB-pakket, zijn zelfbedruipend en moeten marktconform werken.

1.3.3. Decentralisering, een volgend hoofdstuk

De decentralisering van de VDAB is duidelijk uit de startblokken. De opmaak van de STD-STC-beleidsplannen betekent een concrete invulling van de responsabilisering van de subregio's.

Om deze ontwikkeling verder te consolideren zullen een aantal maatregelen en initiatieven worden genomen rond omkadering van de STC, een mogelijke schaalvergroting en de positie van de werkgroepen.

1.3.4. Sectoralisering

Samenwerking tussen de VDAB en sectoren (vnl. de paritaire vormingsfondsen) werd vooral gestimuleerd sedert in 1988 naar aanleiding van het interprofessioneel akkoord de 0,18 percent bijdragen voor opleiding van risicogroepen werd ingevoerd.

Een van de strategisch belangrijke uitdagingen voor de VDAB is het verder en diepgaander betrekken van sectoren en beroepsfederaties, zowel met betrekking tot de opleidingsplanning als binnen het algemeen financieel-organisatorisch kader.

De middelen die in het kader van de VESOC-afspraken werden vastgelegd voor de organisatie van meer vraaggedreven arbeidsmarktgerichte opleidingen voor werknemers en werkzoekenden zullen hiertoe een extra stimulans zijn (project Doornroosje).

1.3.5. Opleiding op de werkvloer

De organisatie van opleidingen op de werkvloer in de vorm van leereilanden, individuele beroepsopleiding en voltooiings- en alterneringsstages zullen worden uitgebreid. Hiertoe zal met het federale niveau een overeenkomst worden afgesloten om het recht op uitkering te verzekeren.

De afstemming op de bedrijfswereld, in het kader van de klantgerichtheid van de dienstverlening, vereist een vraaggedreven en flexibel aanbod. (Via uitbestedingen aan derden, het tijdelijk gebruik maken van bepaalde deskundigheid en het optimaliseren van de polyvalentie van het eigen personeel kan het best worden ingegaan op de vragen van de klant).

1.3.6. Trajecten en samenwerking met derden

Het versterken van de kansen van de laaggeschoolde, langdurig werklozen op de arbeidsmarkt blijft een grote betrachting.

Zo moet het mogelijk worden raamovereenkomsten af te sluiten tussen de VDAB en derden die de aanzet kunnen zijn van meerjaren-samenwerking (bv. BLM, vitame, W..). Duidelijke taakafspraken moeten garant staan voor vlotte en efficiënte coöperatie met respect voor ieders eigenheid en optimale valorisatie van de specifieke know-how.

1.4. Europese programma's

- engagementen in het kader van de ESF-3 werden nagekomen
- nieuwe criteria : trajectbegeleiding en consortiavorming
- diverse initiatieven ter ondersteuning
- pro-actief karakter ESF-4
- uitvoering vooralsnog geen groot succes
- hefboomeffect VESOC-initiatief arbeidsmarktgerichte opleidingen
- communautaire initiatieven Werkgelegenheid en Adapt
- regionale programma's.

1.5. Epiloog : actiejaar "werken met laaggeschoolden werkt"

Realisaties

- eerste Vlaams Sociaal Economisch Forum
- open projectendag
- sectordialogen
- bijkomende stimuli subregionale invulling
- verdere verfijning arbeidsmarktbeleid : doelgroepcriteria
- decretale onderbouw en uitbreiding sociale werkplaatsen
- Vlaams Instituut Sociale Economie
- verbreding en verdieping werkervaringsplan
- mogelijkheden werkervaring in de privé-sector
- valorisatie inbreng cursisten
- initiatief uitzendsector
- rol wervings- en selectiekantoren
- het Forum als een oproep tot engagement.

2. TOELICHTING DOOR DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING BIJ DE BEGROTING 1997

2.1. Decreetsbepalingen

Artikel 13 (programma 52.40)

- Subsidieartikel

Dit artikel geeft een nominatieve opsomming van de specifieke basisallocaties voor tewerkstelling waarbinnen subsidies kunnen worden toegekend binnen de perken van de voorziene kredieten op het programma 52.40.

Artikel 32

- Prefinancieringsartikel

"§ 1. De Schatkist wordt gemachtigd voorschotten toe te staan wanneer de derdengeldrekening "prefinanciering" bij de Administratie Werkgelegen-

heid, Afdeling Europa Werkgelegenheid uitgeput is en er nog door de bevoegde Vlaamse Comités van toezicht en/of internationale instellingen in het kader van het beroepsopleidings- of tewerkstellingsbeleid goedgekeurde projecten een prefinancieringsbehoefte hebben.

§ 2. Hiertoe wordt een voor-orderekening geopend. Voor deze voorschotten dient een rente betaald die gelijk is aan deze die door de Vlaamse Gemeenschap van toepassing is voor kortlopend krediet bij haar kassier. Deze rente zal per dag worden berekend en aangerekend op programma 53.40 basisallocatie 01.02.

§ 3. De debettoestand wordt beperkt tot maximaal 500.000.000 frank.

De minister motiveert de prefinanciering van 500 miljoen BEF voor projecten meegefinancierd met Europese middelen als volgt.

Het betreft hier enkel de goedgekeurde projecten van derden organisaties die in het kader van het tewerkstellingsbeleid een prefinancieringsbehoefte hebben. In haar zitting van 23 februari 1994 besliste de Vlaamse regering om een werkgroep te gelasten een voorstel inzake structurele prefinanciering uit te werken voor projecten die in het kader van het Europees Sociaal Fonds worden gefinancierd met Europese middelen (zie VR/PV/1994/7 - punt 25).

Binnen de interkabinettenwerkgroep werd een akkoord bereikt rond een voorstel, dat ook werd goedgekeurd door de inspectie van financiën op 29 november 1994 (ref. I 94/11/609).

In artikel 46 van het ontwerp van decreet houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 dat door de Vlaamse regering op 16 mei werd goedgekeurd wordt een voorschotregeling via voor-orde rekening ingesteld.

(Ook tijdens het begrotingsjaar 1997 dient deze regeling behouden).

De projecten die door de derden hiermee uitgevoerd worden, kaderen in het Vlaams beleid inzake beroepsopleiding en tewerkstelling.

Zij leveren aldus een wezenlijke bijdrage in het Vlaamse beleid ter bestrijding van de werkloosheid en de bevordering van de werkgelegenheid.

De promotoren van de goedgekeurde projecten moeten echter constant zorgen voor prefinanciering

van deze projecten en dit omwille van het door het ESF gehanteerde betalingssysteem.

Van zodra een goedgekeurd project is opgestart en de nodige bewijzen van Vlaamse cofinanciering kan voorleggen, bestaat het recht op een eerste voorschot van 50 percent. Van zodra de helft van dit voorschot is opgebruikt en er een overeenstemmende vooruitgang is in het project, kan een tweede voorschot van 30 percent worden opgevraagd. Het saldo van 20 percent kan echter slechts worden uitbetaald na verificatie van de saldo-aanvraag. Deze verificatie slaat zowel op de gerealiseerde inhoud als op betaalde facturen.

Het hierboven uiteengezette scenario kan door de verantwoordelijke Vlaamse Administratie, met name de Afdeling Europa-Werkgelegenheid (AEW) van de Administratie Werkgelegenheid slechts gevolgd worden voor zover de Europese middelen op de betrokken "derdengeldrekening" zijn gestort.

Deze stortingen verlopen volgens het hierboven uitgelegde stramien, d.w.z. eerste voorschot van het eerste begrotingsjaar na goedkeuring van een programma, tweede voorschot kan worden aangevraagd nadat de helft van het eerste is opgebruikt, saldo na inhoudelijke en financiële verificatie van globale jaarsaldo's voor de hele regio of voor Vlaanderen, naargelang de doelstelling en/of initiatief.

Artikel 40

§ 1. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om kredieten voor de tewerkstellingsprogramma's over te schrijven naar de respectievelijke programma's :

41.20 – Bijzondere Jeugdbijstand

41.40 – Gezinsaanlegenheden

41.50 – Gehandicaptenzorg

41.70 – Maatschappelijk Welzijn

ter bevordering van de tewerkstelling.

§ 1. Betreft hier een gecorrigeerde versie van het artikel 43 in de initiële begroting 1996.

De overschrijving van de kredieten die voor regularisatie in aanmerking komen kunnen bij besluit van de Vlaamse regering worden overgeschreven naar de respectievelijke programma's.

2.2. Begrotingstabel

Afdeling I : Begrotingskredieten

Programma 52.40 - Werkgelegenheid

Inhoudelijke invulling van het programma

Overzicht van het programma in globale cijfers per kredietsoort

Programma 52.40	NGK
Totaalkrediet 1995	21.792,3
Totaalkrediet 1996	21.990,6
Totaalkrediet 1997	22.251,5

Media 1996 haalt de werkloosheid in Vlaanderen een iets lager peil dan een jaar geleden op hetzelfde tijdstip.

Onder de werklozen zijn er een 90.000 personen die langer dan twee jaar niet aan de slag zijn geweest. Een groot gedeelte is laaggeschoold, hetzij maximum lager secundair onderwijs.

Door de opeenvolgende aan de noodwendigheid aangepaste initiatieven zijn momenteel binnen de door het Vlaamse Gewest uitgevoerde tewerkstellingsprogramma's zowat 37.000 full-time arbeidsplaatsen ingevuld.

Meerdere tewerkstellingsplaatsen zijn mettertijd uitgegroeid tot structurele arbeidsplaatsen. Tewerkstellingsprogramma's die beantwoorden aan duidelijk erkende collectieve behoeften en als onontbeerlijk worden beschouwd voor de betrokken sectoren, zullen omgezet worden in reguliere werkgelegenheid.

De tewerkstellingsprogramma's worden grondig gescreend.

Het experiment sociale werkplaatsen wordt gereguleerd bij decreet. Een ontwerp van decreet werd op 16 juli 1996 door de Vlaamse regering goedgekeurd.

De privé-sector zal nog meer worden aangemoedigd om laaggeschoolde langdurige werklozen in te schakelen.

De experimenten met de invoegbedrijven (sociale economie) die zich richten op economische activiteiten met een maatschappelijke meerwaarde zullen worden verdergezet.

Daarnaast zijn er de Leereilanden binnen bedrijven in het normaal economisch circuit waar laaggeschoolde langdurige werklozen opleiding kunnen volgen of op de werkvloer werkervaring opdoen met het oog op het bekomen van een arbeidscontract van onbepaalde duur bij dezelfde werkgever.

Sinds 1995 worden de resultaten van studies gecoördineerd verwerkt. Jaarlijks wordt de situatie van de arbeidsmarkt in kaart gebracht in de publicatie "De arbeidsmarkt in Vlaanderen".

Een proportionele uitsplitsing van de uitgaven voorzien in het programma naar inzet van de beleidsinstrumenten

Programma 52.40 - Werkgelegenheid

Binnen het programma 52.40 worden volgende kredieten voorzien.

B.A. 01.02 - Allerhande uitgaven in het kader van het tewerkstellingsbeleid

bedrag : 11.750,5 miljoen frank. Dit omvat de middelen voor de tewerkstellingsprogramma's zoals het Programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest, het Derde Arbeidscircuit, de Gesubsidieerde contractuelen, de Sociale werkplaatsen, de Invoegbedrijven en de Leereilanden.

De parameter-aanpassing van bedragen in functie van autonoom evoluerende parameters en de aanpassingen naar aanleiding van macro-economische grootheden.

In 1997 wordt de structurele kostprijs vastgesteld op 11.170,5 miljoen frank.

De financiële weerslag van de voorheen (01.01.1997) genomen besluiten, waarvan de weerslag thans op kruissnelheid is gekomen.

Bij stabiel beleid dient rekening te worden gehouden met het feit dat het merendeel van de tussenkomsten onderhevig zijn aan index-, maar ook anciënniteitsverhogingen.

B.A. 43.01 - Subsidies aan de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten in toepassing van het koninklijk besluit nr. 474)

Bedrag : 8.965 miljoen frank.

Dit omvat de middelen voor de subsidies aan de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten voor

tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen binnen de met deze instanties afgesloten contingentovereenkomsten.

De parameter-aanpassing van bedragen in functie van autonoom evoluerende parameters en de aanpassing naar aanleiding van macro-economische grootheden.

Hier dient de evolutie van de cijfers voor de kredieten 1995 en 1996 als volgt te worden geïnterpreteerd.

In 1995 was er de overheveling vanuit de B.A. 01.02 van de kredieten van 688 miljoen frank en 393,4 miljoen frank (in totaal 1.081,4 mio frank) om te voorzien in de subsidies aan de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten voor het honoreren van de met deze instanties afgesloten contingentovereenkomsten tot tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen.

Het betreft hier een situatie van constant beleid, waar de besturen de met hen afgesloten contingenten nog niet volledig uitputten, maar in 1996 en 1997 wel langzaam verder opvullen.

De financiële weerslag van de voorheen (01.01.1997) genomen besluiten die thans op kruissnelheid zijn gekomen

Het betreft hier forfaitaire bedragen van 440.000 frank en 230.000 frank. Gelet op het contingent karakter, met vastgelegde aantallen, wordt een verdere opvulling grotendeels gerealiseerd ten laste van de laagste premiebedragen.

2.3. Initiatieven vanuit VESOC-middelen

Outplacement na faling

Outplacement wordt meer en meer aangewend als een sociaal vangnet voor ontslagen werknemers. De werkzoekende wordt gestimuleerd en effectief geholpen bij het zoeken naar een nieuwe werkbestemming.

In de definities van outplacement gegeven in de CAO van 10 februari 1992 en het decreet van 3 maart 1993, heeft de werkgever een cruciale en duidelijk omschreven rol te vervullen. Namelijk outplacementbegeleiding wordt slechts verstrekt in opdracht en op kosten van de werkgever van de ontslagen of met ontslag bedreigde werknemer.

Na faling, wanneer er geen werkgever meer is die de opdracht tot outplacement kan geven, noch de kosten ervan kan dragen stelt zich een probleem voor de werknemers die door dit faillissement zijn getroffen.

De Vlaamse overheid zal, omwille van het ontbreken van de nodige middelen in het bedrijf in faling, bij wijze van experiment, financiële middelen ter beschikking stellen om voor de ontslagen werknemers de nodige outplacement-contracten te kunnen afsluiten.

De Vlaamse overheid zal hiervoor in 1997 een bedrag van 50 miljoen frank ter beschikking stellen. Per werknemer mogen de kosten van de outplacement-opdracht maximaal 80.000 frank bedragen.

Aanmoedigingspremies voor deeltijds werk en loopbaanonderbreking

Doelstelling 7 van de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie van 14 december 1995 stelt dat de bestaande premieregeling ter stimulering van deeltijdsarbeid en loopbaanonderbreking met het oog op de verdeling van de beschikbare arbeid wordt voortgezet en zo nodig bijgestuurd.

Sinds de inwerkingtreding van het stelsel (maart 1994) tot en met augustus 1996 werden er in de privé-sector 6.713 premieaanvragen goedgekeurd. Voor de openbare sector bedroeg het aantal goedgekeurde premies 1.491.

Werknemers die tewerkgesteld zijn in een bedrijf waar een plan tot herverdeling van de arbeid van toepassing is en die vrijwillig hun arbeidstijd verminderen, kunnen gedurende twee jaar een maandelijkse premie ontvangen van 3.000 of 5.000 frank, afhankelijk van de grootte van de arbeidsduurvermindering.

Werknemers uit de privé- en de openbare sector die in loopbaanonderbreking gaan, ontvangen een maandelijkse premie van 2.000, 3.000 of 5.000 frank, al naargelang het gaat om een gedeeltelijke of volledige loopbaanonderbreking.

De premie wordt enkel toegekend indien de loopbaanonderbreking om welbepaalde redenen wordt opgenomen :

- het starten van een zelfstandige activiteit
- onbezoldigd deelnemen aan vrijwilligerswerk

- het opnemen van een bestuursfunctie in een socio-cultureel werk
- opvang van kinderen ten laste tot de leeftijd van 8 jaar
- verstrekken van palliatieve zorgen
- volgen van een beroepsopleiding.

Financiële weerslag

Op basis van voorgaande toekenningen en betalingen worden de uitgaven voor 1997 geraamd op :

- 232 miljoen frank voor de privé-sector
- 60 miljoen frank voor de openbare sector

wat neerkomt op een totaalbedrag voor de privé- en de openbare sector van 292 miljoen frank.

Vermits de aanvragen voor de aanmoedigingspremie mogelijk blijven tot einde 1997, dient ook in 1998 en 1999 rekening gehouden te worden met de financiële weerslag.

Deze wordt voor 1998 geraamd op

- 151 miljoen frank voor de privé-sector
- 40 miljoen frank voor de openbare sector.

Voor 1999 :

- 116 miljoen frank voor de privé-sector
- 30 miljoen frank voor de openbare sector.

Eerste Werkervaringsprojecten

Het federaal meerjarenplan voor werkgelegenheid bevat een vraag tot de Gemeenschappen en de Gewesten met betrekking tot de herinvoering van de stageverplichting ten belope van 1 percent van het personeelsbestand middels de zogenaamde EWE-contracten.

Het EWE-contract is een gedeeltelijke nieuwe invulling van de stage der jongeren (koninklijk besluit nr 230 van 21 december 1983), het omvat een stageovereenkomst met een duurtijd van 6 maanden (niet verlengbaar), hetzij op halftijds, hetzij op voltijdse basis. Gedurende de periode van tewerkstelling ontvangt de jongere een forfaitaire uitkering van 6000 frank per maand ten laste van de RVA voor zover het een halftijds EWE-contract betreft, hierop past de werkgever bij tot het wettelijk of conventioneel verschuldigd loonbedrag inclusief RSZ-bijdragen en sociale lasten.

Het VESOC-akkoord betreffende het Vlaams Werkgelegenheidsoverleg van 14 december 1995 bevat de verbintenis vanwege de Vlaamse regering om in het geheel van de Vlaamse openbare sector naar rata van 1 percent van het totale personeelsbestand stages in te voeren onder de vorm van EWE-contracten ; een samenwerkingsakkoord met de federale regering die een specifiek Vlaamse benadering mogelijk maakt werd terzake gesloten.

In concreto betekent de invoering van de 1 percent stage verplichting een tewerkstelling van 345 voltijdse equivalente aangelegenheden op jaarbasis met een geraamde kostprijs van 300.000.000 frank. Deze budgettaire meeruitgave wordt aangerekend op de enveloppe die bestemd is voor het VESOC-akkoord.

Sociale Werkplaatsen

Vanaf 20 juli 1994 werden sociale werkplaatsen bij wijze van experiment goedgekeurd (besluiten van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 met betrekking tot de gesubsidieerde contractuelen/Veralgemeend Stelsel en Stelsel voor sommige plaatselijke besturen).

Binnen deze projecten worden werkzoekenden die zeer moeilijk tot onbemiddelbaar zijn tewerkgesteld. Dit zijn mensen die geen of weinig kansen hebben inzake doorstroming naar het normale economische circuit. (NEC). De werknemers krijgen een gewoon arbeidscontract voor onbepaalde duur. Er is geen beperking van de individuele tewerkstellingsduur tot 12 maanden zoals van toepassing bij de werkervaringsprojecten. Het is dus eerder een finaliteitstewerkstelling. De doorstroming naar het NEC blijft evenwel een aandachtspunt. In de werkplaats moet er voor elke 5 werknemers 1 begeleider aanwezig zijn.

In tegenstelling tot de traditionele tewerkstellingsprogramma's kunnen de sociale werkplaatsen actief zijn in de profit-sector en kunnen zij noodzakelijke economische activiteiten ontwikkelen die niet door de bedrijven van het NEC verzekerd worden. De werknemers worden geacht op termijn tot 50 percent van hun eigen loonkosten te genereren.

De subsidie per voltijds equivalente arbeidsplaats (VE) bedraagt momenteel 685.904 frank. Het totaal aantal voorziene arbeidsplaatsen bedroeg 500 VE. Voor de beleidsuitbreiding wordt 150 miljoen frank voorzien.

De budgettaire meerkost voor de uitbreiding van het aantal tewerkgestelden in de sociale werkplaatsen zal worden aangerekend op de enveloppe bestemd voor het VESOC-akkoord.

Projecten in het kader van het Werkervaringsplan

In het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord van 14 december 1995 werd het opstarten van het Werker-varingsplan vastgelegd.

De aan te werven personen moeten ofwel 2 jaar uitkeringsgerechtigd volledig werkloos of bestaansminimumtrekker of 2 jaar als niet-werkende werkzoekende bij de VDAB ingeschreven zijn. Enkel on- of laaggeschoolden (maximum lager secundair onderwijs of tweedegraads beroepsonderwijs) kunnen worden aangeworven. De individuele tewerkstellingsduur bedraagt maximaal 12 maanden.

Voor 1996 werden 1.400 VE voorzien. Hiervan werden 100 VE aangewend voor de verlenging van projecten in het kader van het Jeugdwerkgarantie. Ongeveer 900 VE werden door de functioneel bevoegde ministers toegewezen aan werkgevers van projecten in het Jeugdwerkgarantieplan. De resterende 400 VE werden door de Vlaamse regering toegewezen aan geselecteerde typeprojecten waarin de prioritaire beleidsdomeinen, met name leefmilieu en stedelijk beleid, evenwaardig aan bod komen.

De typeprojecten zijn : Kringloopcentra, Natuurbeheer, Huisvesting & sortering afval, Selectieve inzameling van afvalstoffen en Onderhoud Patrimonium in achtergestelde wijken. De werkgevers ontvangen op jaarbasis een premie van 500.000.BEF per VE. Voor 1997 wordt eenzelfde budgettaire inspanning voorzien als in 1996.

Voor 1997 betekent dit een budgettaire inspanning van : 1.400 VE x 500.000,- = 700 miljoen frank.

2.4. Begroting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), instelling van de categorie B zoals bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut

De minister licht deze begroting toe als volgt.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding heeft als centrale actor op de Vlaamse arbeidsmarkt de prioritaire taak vraag en

aanbod op elkaar af te stemmen in een steeds wijzigende omgeving.

Belangrijk is daarbij de kwaliteit van het arbeidsaanbod op peil te houden en te versterken. Dit gebeurt voornamelijk door de eerstelijnszorg en de uitbouw van de begeleiding. Aanwezig zijn in de commerciële segmenten van de arbeidsmarkt, zoals uitzendarbeid, outplacement, recruitering en selectie is daarbij ook van groot belang.

De VDAB streeft ernaar om op technologisch vlak volledig bij te zijn. Dit blijkt onder andere uit het succes van het in 1994 gelanceerde Werk-Informatie-Systeem (WIS) waar naast de werkzoekende ook meer en meer mensen die reeds een job hebben, beroep op doen. Dit is belangrijk voor het efficiënt functioneren van de arbeidsmarkt. Deze vaststelling is ook niet zonder belang voor werkgevers. Het potentieel arbeidsaanbod dat bereikt wordt, wordt zo gevoelig verhoogd en versterkt.

De VDAB-vacatures zijn ook te vinden op teletekst (zowel op BRTN als op lokale zenders), radio, BRTN-infogate en Internet. WIS komt zo de huiskamers binnen. Deze nieuw media zullen de transparantie op de arbeidsmarkt zeker verhogen.

De bedrijven koesteren specifieke verwachtingen ten overstaan van de VDAB. Zo vraagt de werkgever voor bepaalde functies een administratieve recruitering en een professionele selectie. Op deze vraag speelt de VDAB in met zijn service VDAB-Consult.

Dit samenspel van begeleiding, actieve vacaturebemiddeling, WIS, VDAB-Consult en T-interim laat een geïntegreerde dienstverlening toe op maat van de werkzoekende en werkgever.

De beheersovereenkomst met de Vlaamse regering bepaalt dat de VDAB in de sector Arbeidsbemiddeling en Begeleiding een aantal kwantitatieve objectieven dient te halen wat afgehandelde vacatures, bedrijfsbezoek, vervullingspercentages, aantal werkzoekenden en aantal contacten met werkzoekenden betreft.

Om deze dienstverlening op peil te houden heeft de VDAB ook binnen de sector van de Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding de mogelijkheid de merit-activiteiten verder uit te bouwen.

Behalve het onontbeerlijke onderzoek naar de evolutie van de arbeidsmarkt, de beroepsopleiding en arbeidsbemiddeling wordt het allergrootste deel

van de middelen besteed aan tewerkstellingsprogramma's.

Via de uitbetaling van wedden of premiebedragen worden privaatrechtelijke instellingen en regionale en lokale overheden (economische classificatie 3 en 4) in staat gesteld projecten op te zetten die kaderen in de tewerkstellingsprogramma's.

Naast de subsidiëring van de Tewerkstellingsprogramma's en de financiering van de arbeidsbemiddeling door de VDAB beschikt de minister bevoegd voor tewerkstelling ook nog over beperkte budgetten om continu de situatie op de arbeidsmarkt wetenschappelijk te laten in kaart brengen.

Deze onderzoeken worden op gecoördineerde wijze uitgevoerd, de minister wordt hiervoor geadviseerd door een Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarkt en elk project wordt inhoudelijk opgevolgd door een visiegroep.

De effectiviteit van ingezette middelen bijvoorbeeld vanuit het Europees Sociaal Fonds, wordt bestudeerd via middelen ter beschikking gesteld via het programma enerzijds en via de Europese Commissie anderzijds.

Via toelagebesluiten worden specifieke acties en projecten facultatief ondersteund.

De minister verklaart, dat ingevolge een opmerking van het Rekenhof (Stuk 17 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 21-22) de ontbrekende gegevens betreffende de tewerkstellingsprogramma's, outplacement, T-interim en het begeleidingsplan aan de begroting 1997 VDAB werden toegevoegd.

3. VRAGEN EN BEDENKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER THEO KELCHTERMANS

3.1. Algemene bedenkingen

De heer Eddy Schuermans stelt vast dat de Beleidsbrief grotendeels uitvoert wat in het Regeerakkoord inzake het tewerkstellingsbeleid is opgenomen, alsmede wat tussen de Vlaamse regering en sociale partners in het kader van het VESOC-overleg van december 1995 werd overeengekomen (werkervaringsprojecten, arbeidsherverdelende maatregelen).

De heer Jean-Marie Bogaert is echter een andere mening toegedaan. Niettegenstaande de goede cij-

fermatige onderbouw van de werkloosheid als structureel probleem in de Beleidsbrief (Stuk 445 (1995-1997) - nr. 1, blz. 3) mangelt het deze beleidsbrief aan een concrete en duidelijke invulling van de vooropgestelde doelstellingen. Het optimisme inzake een snelle positieve ommekeer in de werkloosheidscijfers is volgens dit lid zeker niet gewettigd. Spreker is er in elk geval niet gerust in dat de in de Septemberverklaring vooropgestelde targets zullen kunnen worden waargemaakt. De heer Jean-Marie Bogaert blijft op zijn honger wat betreft een concrete invulling inzake de onderzoeksprioriteiten voor 1996. Een van de onderzoeksprioriteiten 1996 is het onderzoek naar groeisectoren en de impact ervan op de tewerkstelling. Bij voorkeur dient de aandacht te gaan naar diensten, persoonlijke dienstverlening en lokale dienstverlening. Ook wat de werking van de VDAB betreft is vaagheid troef (Stuk 445 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 17) : "Dit betekent in geen geval dat de werking van de VDAB, en in dit geval in al zijn aspecten niet kan en moet geoptimaliseerd worden". Wat is de concrete aanpak van de minister terzake ?

De heer Jef Sleeckx pleit dan nog voor een kritische invulling van het begrip "arbeid" naar de toekomst toe. Spreker meent dat men er zich terdege van bewust moet zijn dat in de 21ste eeuw een volledige tewerkstelling voor iedereen utopisch is. Gelet op het belang hiervan dringt spreker aan op een grondig debat hierover in deze Commissie of in plenaire vergadering. In deze context vraagt het lid hoever het thans staat met het Colloquium over de Werkgelegenheid, zoals door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd in een resolutie ? De heer Herman Candries repliceert op de opmerking van de heer Jef Sleeckx als volgt. Spreker maant aan tot enige omzichtigheid m.b.t. de draagwijdte van het begrip "geschooldheid". Heel wat waardevolle vaardigheden maken geen deel uit van de schoolse bagage. Ook de werkattitude is belangrijk. Iedere mens heeft een of meerdere talenten, die waard zijn te ontwikkelen. Vaardigheden kunnen mits zorg en aandacht en goede begeleiding verder worden aangescherpt. Spreker is geen voorstander van een "pick-up-the-winner"-mentaliteit.

De minister verklaart begrip te kunnen opbrengen voor de kritische opmerkingen van de leden van deze Commissie m.b.t. het tewerkstellingsbeleid. Nochtans merkt de minister op dat het voeren door Vlaanderen van een autonoom tewerkstellingsbeleid fel bemoeilijkt wordt vermits het Vlaamse tewerkstellingsbeleid geprangd zit in het keurslijf van de federale bevoegdheidsreglementering terzake. De belangrijkste hefboomen bevinden zich daarenboven op het federale bevoegdheidsdo-

mein (sociale zekerheid, werkloosheidsreglementering, loonkostbeheersing, vennootschapsbelasting).

Vlaanderen blijft vragende partij voor meer autonomie inzake het sturen van het arbeidsmarktgebeuren en doet hiervoor een grote inspanning vanuit de eigen begroting.

De minister verduidelijkt dat het Vlaams werkgelegenheidsbeleid zich toespitst op sectoren. Op het Sociaal-Economisch Forum werd gepleit voor de invoering van sectordialogen, informatie voor lager en laaggeschoolden. De minister neemt dit initiatief om af te rekenen met een aantal misvattingen die bij vele werkgevers t.a.v. de laaggeschoolden bestaan. De tewerkstelling van de juiste man/vrouw op de juiste plaats is een garantie voor een duurzame en loyale tewerkstelling. De werkgever heeft hier alle baat bij. De minister benadrukt dat werken aan werk voor laaggeschoolden een topprioriteit blijft van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid.

3.2. Het tewerkstellingsbeleid : versterkte aandacht voor laaggeschoolde langdurige werklozen

3.2.1. Kansen voor tewerkstelling

3.2.1.1. De Tewerkstellingsprogramma's – van tewerkstelling..... naar werkervaring

De heer Eddy Schuermans leidt uit de Beleidsbrief (Stuk 445 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 8-9) af dat voor de structurele tewerkstellingsprogramma's geen bijkomende investeringen meer worden gedaan.

Spreker dringt aan op een verder overleg met de federale overheid op de concretisering van het Protocol aangaande stelsels DAC en PWA.

Volgens spreker moet een verdere screening ook toelaten de programma's die in hun concrete toepassing zijn weggeleden van hun oorspronkelijk opzet te evalueren. Deze evaluatie moet ertoe leiden lopende projecten te bevestigen, te heroriënteren of waar nodig stop te zetten. Spreker looft de minister voor deze doelstelling doch heeft de minister inzake de afronding van de evaluatie, wel een concrete timing vooropgesteld ?

Vervolgens betreurt deze spreker, hierin bijgetreden door de heren Didier Ramoudt en Jean-Marie Bogaert, dat de coördinatie tussen het regionale en het federale beleid ver zoek is. De omzetting van de tewerkstellingsprogramma's in reguliere te-

werkstelling verloopt haperend. Is dit misschien te wijten aan een minder vlotte verrekening van de saldi van de trekkingsrechten ingevolge een gebrekkige doorstroming van de gegevens (verrekeningsstaten ?). De verrekening van de trekkingsrechten is een complexe materie, die de verschillende Gewesten aanbelangt.

Spreker pleit voor een gelijktijdige overdracht van de middelen en de tewerkstellingsprogramma's naar de bevoegde departementen o.m. Cultuur en Welzijn.

Inzake de houding van het federale niveau omtrent de oplossing van de problematiek van de trekkingsrechten meent de minister dat het begrotings-technisch mogelijk is om de trekkingsrechten binnen de budgettaire enveloppe Tewerkstelling van de Vlaamse regering te behouden, en nadien te affecteren aan de begroting van de diverse functioneel bevoegde ministers.

De minister stelt dat de Vlaamse ministers hiertoe niet happig zijn. Deze discussie moet echter nog ten gronde gevoerd worden in de Vlaamse regering.

De heer Didier Ramoudt verwijst vervolgens naar de Septembeerklaring waarin wordt vermeld dat er een extra financiële inspanning van 3,5 miljard frank voor de verlaging van de patronale bijdragen zal worden gedaan wat de projecten betreft in de social-profit-sector. Terzake dient dringend overleg gepleegd met de Vlaamse regering.

De minister antwoordt hierop als volgt. Voor de tewerkstellingsprojecten in de socio-profit-sector is een krediet uitgetrokken van 900 miljoen frank. Na twee jaar zal er een evaluatie zijn en dienen deze projecten omgezet in een reguliere tewerkstellingsvorm. In het kader van de sociale Maribel-operatie, werd overeengekomen dat de vermindering van het contingent, gekoppeld wordt aan een bijkomende tewerkstelling (cf. beslissing minister Martens).

Vervolgens wenst de heer Didier Ramoudt nog nadere toelichting in verband met de timing van de regularisatie van de nepstatuten.

De minister licht de timing toe als volgt.

De screening geschiedt zeer grondig. Voor de verschillende projecten wordt onderzocht of de tewerkstelling in de sector is gereguleerd. Vervolgens onderzoekt men of er een integratie

kan geschieden, zonder een aanpassing van de reglementering ?

Tevens gaat men na of de instelling erkend is. Zo ja, valt deze betrekking binnen of buiten het erkende kader ? Vervolgens onderzoekt men of het project beantwoordt aan de doelstellingen van het geplande beleid. Deze screening wordt verricht voor de DAC-projecten in overleg met de functioneel bevoegde minister. Gelet op het feit dat een belangrijk aantal projecten zich situeert in niet-erkende instellingen rijzen er knelpunten. Een globale overheveling van de DAC-projecten ligt moeilijk. Aldus wordt geopteerd voor een gefaseerde sectorale regularisering (klusjesdiensten).

Met de betrokkenheid van de functioneel bevoegde minister wordt aan deze regularisering doorgevoerd. Naar de begroting 1997 - 1998 toe zal reeds een belangrijk pakket DAC-projecten zijn gereguleerd.

De heer Eddy Schuermans attendeert de minister op de verdringing op de arbeidsmarkt, waarvan laaggeschoolden vooral de dupe zijn. Er is vraag naar laaggeschoolden op deze arbeidsmarkt, maar in de praktijk worden deze vacatures, heel vaak ingevuld door hoger geschoolde werknemers.

Alleen het Vlaams Parlement stelt in zijn aanwervingsvoorwaarden dat personen die in het bezit zijn van een hoger diploma voor functies met een lager diploma niet mogen mededingen (cf. aanwervingsvoorwaarden voor kamerbewaarders).

De minister deelt mede dat binnen VIONA een Stuurgroep het verdringingseffect op de arbeidsmarkt zal onderzoeken. De minister belooft de resultaten hiervan mede te delen aan de Commissie.

De heer Eddy Schuermans leidt uit de beleidsbrief ook nog af dat 1997 een belangrijk jaar wordt voor de werkervaringsprojecten. Momenteel krijgen reeds meer dan 3000 werklozen de kans na een periode van langdurige werkloosheid opnieuw 12 maanden werkervaring op te doen.

De minister meent dat de uitvoering van arbeidsduurvermindering ook kan bijdragen tot een verhoogde tewerkstelling van de groep van langdurig werklozen.

Spreker meent hier een contradictie te bespeuren : werkervaring halveren en het behoud van de desbetreffende reglementering.

De heer Didier Ramoudt stelt voor om met de minister van Onderwijs eens rond de tafel te gaan zitten voor een ernstig overleg over de problematiek van de laaggeschoolden. Hoe kunnen onderwijs, vorming en bedrijfsleven beter op elkaar worden afgestemd ?

De achterstand blijkt bij bepaalde jongeren immers reeds zeer vroeg. Spreker pleit voor een snellere integratie van de laaggeschoolden in het arbeidscircuit na een verplichte stageperiode van 3 maanden per schooljaar. Een dergelijk flexibel systeem van alternerend leren en werken leidt tot een vlugge evaluatie en draagt bij tot een tijdige bijsturing van het door de leerling gevolgde leerprogramma.

Volgens de heer Paul Deprez is de versterkte aandacht voor laaggeschoolde langdurig werklozen een positief feit. De noodzaak hieraan blijkt afdoende. Spreker refereert in deze context aan een studie, verschenen in de Weekberichten van de Kredietbank. Uit een vergelijkende studie tussen België en Nederland, resulteert het belang van een verdere loonkostbeheersing, als een van de spilfactoren in het voeren van een dynamische en concurrentie toekomstgericht werkgelegenheidsbeleid. Quid met de gevoelige verlaging van de loonlast van laaggeschoolden ?

Spreker is er zich terdege van bewust dat het voeren van een autonoom werkgelegenheidsbeleid fel bemoeilijkt wordt, vermits de belangrijkste hefboomen hiertoe zich situeren op het federale bevoegdheidsechelon (loonkostbeheersing, vennootschapsbelasting, sociale zekerheid, successierechten). Nochtans tekent zich een gunstige kentering af, aldus de heer Jef Sleenckx, die tot zijn vreugde vaststelt dat een aantal door het Vlaams Parlement voorgestelde initiatieven reeds zijn opgenomen in deze Beleidsbrief (invoegbedrijven, herplaatsingsfonds). Het segment van de laaggeschoolde langdurige werklozen dient echter blijvend te worden bewerkt.

Wat de opmerking van de heer Didier Ramoudt betreft, inzake deeltijds werken - deeltijds leren, wijst de minister erop dat dit geen onverdeelde succes is, ingevolge de omslachtige administratieve procedure en de te betuttelende aanpak.

De heer Robert Voorhamme meent dat er zich ook problemen stellen m.b.t. de doelgroep. Vaak viseert men de verkeerde doelgroepen. Probleemkinderen in bedrijven ? Is dit wel een goede aanpak. De discussie onderwijs-beroepsopleiding werd ook uit-

voering gevoerd bij de bespreking van de begroting in de Commissie voor Onderwijs.

3.2.1.2. De sociale economie

a. Invoegbedrijven

De heer Robert Voorhamme merkt op dat onder de noemer "sociale economie" eind 1994 het *experiment* invoegbedrijven startte. Het cruciale moment voor deze invoegbedrijven valt op het einde van het derde jaar, vermits op dit ogenblik de autofinancieringsgraad van deze invoegbedrijven 100 percent dient te bedragen. Kunnen nu reeds conclusies worden getrokken uit de thans lopende experimentele fase? Wellicht is de uitbouw van een decretale regeling hiervoor voortijdig. Wel vraagt spreker zich af of men 3 jaar dient te wachten? Kunnen nu reeds ter ondersteuning van de experimentele fase geen bijkomende initiatieven worden genomen?

Tijdens het Sociaal-Economisch Forum, werd het experiment van de invoegbedrijven teveel benaderd als een experiment voor een aparte categorie van bedrijven. Quid met de concordantie tussen de invoegbedrijven en de bestaande bedrijven? Laat men hier geen creatieve mogelijkheid onderbenut? Spreker voelt er niets voor om passief de afloop van deze experimentele fase af te wachten en dringt aan op actie.

De minister antwoordt hierop als volgt. Er wordt aangedrongen op een decretale regeling. De boot wordt echter best nog eventjes afgehouden, met het oog op de evaluatie. De suggestie om bijkomende initiatieven te nemen tijdens de tussentijdse fase kan worden overwogen, rekening houdend met de financiële middelen.

b. Sociale werkplaatsen

De heer Robert Voorhamme treedt de visie van de minister bij, zoals verwoord in de Beleidsbrief, dat de doorstromingsidee dient behouden. Nochtans merkt de heer Robert Voorhamme op dat, naar aanleiding van een werkbezoek van de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden aan een aantal sociale werkplaatsen bleek dat de tewerkgestelden in deze sociale werkplaatsen geen bedreiging kunnen zijn voor de tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit. De vraag rijst of de idee van een doorstromingsver-

wachting nog wel realistisch is, op enkele uitzonderingen na.

De minister verklaart dat de criteria werden vastgelegd teneinde een economische ontwrichting te vermijden. De minister treedt vorige spreker bij, dat in de sociale werkplaatsen inderdaad de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt zijn tewerkgesteld. Het doorstromingsresultaat is eerder gering. Volgens de minister dient men deze sociale werkplaatsen te beschouwen als een sociaal verantwoord vangnet inzake tewerkstelling onder begeleiding van sociaal zwakkeren. De minister ziet dit initiatief als waardevol en kondigt eerstdaags de neerlegging aan van het ontwerp van decreet op de sociale werkplaatsen.

Er wordt gedacht aan een uitbreiding met 300 sociale werkplaatsen.

Op het terrein leven grote verwachtingen (ongeveer 50.000 potentiële werknemers). Hierop merkt de heer Jef Sleenckx op dat de groep van laaggeschoolden zorgwekkend aangroeit.

c. De lokale dienstverlening

De heer Robert Voorhamme stelt vast dat in uitvoering van het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord momenteel de inventaris van de initiatieven in het kader van lokale dienstverlening wordt gefinaliseerd.

Spreker wenst van de minister te vernemen wat de verhouding hiervan is met de Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen? De PWA's zijn een Vlaams experiment, in tegenstelling met de recente uitspraak terzake van het Arbitragehof. Wat is het standpunt van de minister terzake?

De minister antwoordt wat de PWA's betreft als volgt. De minister hoopt om deze PWA's optimaler te kunnen inzetten als een volwaardig instrument van arbeidsbemiddeling. Mevrouw Miet Smet paste reeds de financiële bezoldigingsregeling van de PWA's aan.

3.2.1.3. Experiment Outplacement

De heer Robert Voorhamme stipt aan dat het Experiment Outplacement, vanuit de Vlaamse overheid wordt beschouwd als een zinvolle en efficiënte aanpak bij het zoeken naar een nieuwe werkbesteding.

Vanuit de Vlaamse regering worden de outplacementcontracten gefinancierd voor ontslagen werknemers, na faillissement van hun bedrijf.

Op de VESOC-enveloppe wordt hiervoor 50 miljoen frank voorzien voor 1997.

De minister stelt dat er reeds suggesties zijn binnengekomen vanuit de metaalsector om bij te dragen aan dit Fonds. Dit experiment loopt thans op bedrijfsmatig niveau. Vanuit de metaalsector is er immers een grote bereidheid om bij te dragen in de financiering van het Experiment-Outplacement, na faling vanuit de paritair beheerde sectorale fondsen.

Dit experiment wordt op Vlaams niveau opgevolgd, en de mogelijkheid tot creatie van een "herplaatsingsfonds" wordt onderzocht.

Spreker vraagt zich af hoe dit Fonds zal worden gefinancierd? Is er bovenop de financiering door de Vlaamse overheid een bijkomende financiering te verwachten vanuit de diverse sectoren? Worden er op Vlaams niveau akkoorden afgesloten met financiële implicaties terzake?

3.2.1.4. Arbeidsherverdeling

De heer Robert Voorhamme stelt vast dat de premieregeling voor arbeidsherverdeling zoals opgenomen in het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord van 14 december 1995, wel ruime weerklank vond bij de vrouwelijke werknemers, doch het succes ervan was ondermaats bij de mannelijke werknemers. Waaraan zou dit te wijten zijn?

Spreker meent dat de minister een bijzondere inspanning dient te doen, eventueel via een sensibiliseringscampagne naar de mannelijke werknemers toe. Een evenwichtige deelname aan het arbeidsherverdelingsproces, zowel van mannen als vrouwen, werkt roldeurbrekend.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey sluit zich bij deze visie aan. Inderdaad blijkt uit de Beleidsbrief (Stuk 445 (1996-1997)) Nr. 1, blz. 14) dat: "Bij de mannen de gemiddelde arbeidsduur toenam met 1,02 procent, bij de vrouwen bleef de arbeidsduur gemiddeld vrijwel stabiel (-0,01 procent)". Volgens de heer Jef Sleecx dient verder gestreefd naar een veralgemening van de arbeidsherverdeling voor mannen en vrouwen.

In deze Commissie is thans het debat aan de gang over de implicaties van de verdere ontwikkeling van de informatiemaatschappij.

De informatiesnelwegen zullen de arbeidsmarkt doorklieven en zeker resulteren in een banenverlies bij de bedienden en de lagergeschoolden.

Via outsourcing zal telewerken aan belang toenemen. Spreker uit haar bezorgdheid inzake een mogelijke depreciatie van het sociaal statuut van de telewerkers, die wellicht, omwille van de soepele combinatiemogelijkheden tussen arbeid en gezin, vooral veel vrouwen zal treffen. Telewerk mag niet worden gezien als een seksistische verdeling en aanpak m.b.t. de uitbesteding van routineklussen, meestal prestaties die dan nog geleverd worden binnen dit zwak uitgebouwd arbeidsrechtelijk kader (werken aan stukloon, statuut van een zelfstandige, preciaire tewerkstellingsomstandigheden). Telewerken moet voor vrouwen een volwaardige keuzemogelijkheid blijven, niet iets waar men dan maar genoegen mee neemt. Spreker vraagt aan de minister of er reeds studiewerk werd gedaan inzake een evenwichtige spreiding van de gevolgen van de informatiemaatschappij over mannen en vrouwen in het arbeidsproces. Kunnen de eventuele resultaten hiervan aan de Commissie worden medegedeeld?

De heer Jean-Marie Bogaert wenst concrete informatie over de toekenning van de premie voor arbeidsherverdeling m.b.t. het vrijwilligerswerk en refereert naar een zinsnede uit de Beleidsbrief die luidt als volgt: "Voortaan wordt ook een premie toegekend voor het verrichten van vrijwilligerswerk".

De minister antwoordt dat ook voor vrijwilligerswerk een arbeidsherverdelingspremie wordt uitbetaald.

De minister is zich terdege bewust van de noodzaak van een evenwichtige spreiding van de arbeidsherverdelende maatregelen zowel over mannen als vrouwen. Hoe men dit echter psychologisch dient aan te pakken, daarover is men nog niet volkomen rond.

3.2.1.5. Arbeidsmarktonderzoek

De heer Robert Voorhamme stelt vast dat voor arbeidsmarktgerichte opleidingen een krediet is voorzien van 750 miljoen frank als extra financiële incentive. In hoeverre kan een gedeelte van dit kre-

diet worden aangewend voor de financiering van VDAB-initiatieven ?

In welke mate kan de budgettaire enveloppe van het VESOC-akkoord terzake worden aangesproken ? Quid met de engagementen van het bedrijfsleven ? Kunnen hierover geen akkoorden worden gesloten ?

De heer Jef Sleeckx verbaast er zich over dat deze 750 miljoen frank (Vlaams Werkgelegenheidsoverleg) nog niet is geaffecteerd aan de begroting van de Vlaamse minister van Tewerkstelling. Spreker vraagt de affectatie hiervan voor de financiering van de opleiding.

Spreker pleit voor een betere functionering van de arbeidsmarkt, via een meer doelgerichte afstemming van de beroepsopleiding en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

De heer Jef Sleeckx stelt vast dat in bepaalde beroepssectoren het fenomeen van de knelpuntvacatures zich sterk aftekent (b.v. lassers, metsers, stukadoors).

Kan de Vlaamse overheid geen sensibiliseringscampagne starten voor de promotie en de erkenning van deze beroepen ? Vakopleidingen zijn even waardevol als hoogtechnologische opleidingen. Bepaalde knelpuntvacatures kunnen slechts met de grootste moeite worden ingevuld. Spreker pleit ook voor een mentale reconversie t.a.v. de vakopleidingen.

Inzake de knelpuntvacatures beaamt de minister dat in bepaalde beroepen de vacatures moeilijk worden ingevuld. Daarenboven bestaan er vaak ten onrechte een groot aantal voordelen ten aanzien van de bepaalde beroepen. De minister wijst erop dat ook de betrokken beroepssector niet stilzit en veel inspanningen doet op het vlak van beroepsopleiding en herscholing. De STC's hebben terzake een specifieke opdracht, gelet op de regionale verschillen inzake de invulling van de knelpuntvacatures.

De minister antwoordt op de andere bedenkingen als volgt. De opleidingspremie van 40 frank dient behouden. De VDAB is een pararegionale B, die zelf haar verantwoordelijkheid dient te nemen.

Bijkomende kan de VDAB nog putten uit de extrainkomsten van commerciële activiteiten (o.a. T-Interim). De VDAB kan terzake haar prijzen aanpassen. Nochtans kunnen de reserves van T-Inte-

rim niet blijvend worden aangesproken. De grens van de budgettaire elasticiteit is bereikt.

Opleiding zal hoe dan ook een van de topprioriteiten blijven van de Vlaamse regering. Paradoxaal worden echter, ingevolge financiële perikelen, vele opleiders bedankt (- 2000 eenheden).

Wat het bedrag van 750 miljoen frank betreft, waarvan eventueel een gedeelte zou kunnen worden besteed voor initiatieven van de VDAB, deelt de minister mede dat de voorbereidende gesprekken terzake eerstdaags zullen worden opgestart, en nadien zullen worden onderhandeld binnen het VESOC-overleg. Het element beroepsopleiding en de middelen hiervoor zijn van het grootste belang.

3.2.2. VDAB en de intermediaire actoren

3.2.2.1. VDAB

De heer Eddy Schuermans stipt aan dat de VDAB als overheidsinstelling belangrijke decretaal bepaalde opdrachten toegewezen heeft gekregen. De middelen die de VDAB van de Vlaamse overheid jaarlijks, via de dotatie verwerft, om zowel de economische als de sociale opdrachten op de arbeidsmarkt efficiënt en effectief uit te voeren dienen optimaal aangewend. Dit was een van de uitgangspunten om met de VDAB een beheerscontract af te sluiten.

Deze beheersovereenkomst die de dotatie aan de VDAB bepaalt, wordt op basis van de prestaties en realisaties in 1993 toegekend.

Spreker wenst te vernemen of er, los van de beheersovereenkomst, nieuwe kredieten ter beschikking worden gesteld voor de aanzuivering van de structurele financiële tekorten van de VDAB. Deze kunnen worden opgevangen via een verschillende financieringswijze nl. ofwel worden er los van de beheersovereenkomst extra-middelen ter beschikking gesteld. Dient de beheersovereenkomst niet aangepast aan de evoluerende noden op de arbeidsmarkt ? Mocht men hiervoor opteren, dan verdient het aanbeveling deze financiële bijsturing te laten voorafgaan door een audit van de VDAB.

Volgens spreker is het onzinnig om zich rigoureu te houden aan de bepalingen van de afgesloten beheersovereenkomst, vermits dit de structurele tekorten slechts verder zal doen toenemen.

Inzake de beheersovereenkomst met de VDAB wijst de minister erop dat na de voltooiing van de externe audit van de VDAB, tijdens de budgetcontrole definitief zal beslist worden over een mogelijke aanpassing van de beheersovereenkomst (mid-1997), gevolgd door een aanpassing van de dotatie.

De minister belooft om de resultaten van deze audit aan de leden van de Commissie mede te delen.

De heer Jean-Marie Bogaert werpt vervolgens het probleem van de decentralisering op. Inzake de werking en organisatie van de STC's stelt spreker vast dat aan deze STC's een belangrijke adviesfunctie wordt toevertrouwd, om te voorkomen dat de activiteiten van de sociale werkplaatsen geen ontwrichting teweeg brengen in het socio-economisch weefsel. Wel vraagt spreker zich af, op basis van welke criteria dit zal worden beoordeeld. De STC's moeten bij het vervullen van hun opdracht beschikken over duidelijke richtlijnen terzake.

De minister verduidelijkt dat de bevoegdheid van de STC's is controle uit te voeren op de lokale arbeidsmarkt. De minister is voorstander van een verdere decentralisering van de STC's. De minister meent dat de schaalvergroting van de STC's dient beperkt te worden.

De heer Jef Sleenckx vraagt aandacht voor de herscholingspremie die door de VDAB wordt toegekend. Deze premie werd afgebouwd, wat door het lid wordt betreurd. Denkt de minister niet aan een mogelijke wederinvoering hiervan? Ook de verplaatsingsvergoeding wordt verder afgebouwd. Spreker wijst erop dat indien een werkloze door de VDAB b.v. naar Antwerpen wordt gestuurd, deze hiervoor een verplaatsingsvergoeding ontving. Voor werklozen is dit een welgekomen financiële tegemoetkoming, vermits solliciteren duur is. De afschaffing van deze verplaatsingsvergoeding is fnuikend voor de arbeidsmobiliteit van vele werkzoekenden.

Wat er wel werd gehandhaafd is de toekenning van een werkloosheidsuitkering aan uitkeringsgerechtigde volledige werklozen (UVW's) die een opleiding volgen op het gewestelijke vlak bij de VDAB.

De daling van het aantal UVW's wordt door de heer Jef Sleenckx als positief ervaren, doch stelt spreker vast dat het aantal uitsluitingen toeneemt, wat bijdraagt tot een grotere sociale verpaupering en uitsluiting. De armoede is echt niet langer alleen een vrouwelijk probleem.

Inzake de evolutie van de statistische gegevens met betrekking tot de werkloosheidscijfers, maant spreker aan tot enige omzichtigheid en realiteitszin, vermits de werklozen, ouder dan vijftig jaar niet in deze statistieken zijn opgenomen.

3.2.2.2. *De intermediaire actoren op de arbeidsmarkt*

De heer Jean-Marie Bogaert wijst erop dat de minister om de opleidingen nog meer vraaggericht te organiseren, in het kader van de VIONA-actie, onderzoek zal laten verrichten naar de beroepsprofielen en dit in samenwerking met een beperkt aantal sectoren. Ook hier wordt weer geopteerd voor een enge sectorale benadering. Staat deze benadering niet haaks op de andere economische aangroei, waar de sectorale benadering wordt verlaten?

In deze context verwijst de heer Jean-Marie Bogaert naar een materiële vergissing in de Beleidsbrief (Stuk 445 (1996-1997) - Nr. 1, blz. 20 en stelt voor de zinsnede: "Vandaag worden nog steeds te veel mensen tewerkgesteld boven hun niveau" te vervangen door: "Vandaag worden nog steeds te veel mensen tewerkgesteld onder hun niveau".

De minister stemt hiermede in.

3.2.3. *De Europese programma's*

3.2.3.1. *ESF 3*

– De problemen met de "derden"

De heer Didier Ramoudt vraagt aandacht voor de oplossing van de problemen met de "derden". Vorige jaar reeds werden er naar aanleiding van het begrotingsdebat alarmerende geluiden terzake opgevangen. Vooral het geringe aantal projecten in West-Vlaanderen trok de aandacht, slechts drie projecten bleven overeind. In 1996 is hiervoor nog een krediet uitgetrokken van 150 miljoen frank, in tegenstelling met 1997 waar zich een aanzienlijke daling van dit krediet manifesteert, nl. tot 14 miljoen frank. Deze middelen zijn totaal ontoereikend. Wat is de stand van zaken van het overleg met de vertegenwoordigers van de "derden-projecten" voor West-Vlaanderen? Kan de minister een overzicht geven van de projecten die gesubsidieerd worden door het Europees Sociaal Fonds - doel-

stelling 3 : Integratie van risicogroepen op de arbeidsmarkt voor het begrotingsjaar 1996.

De minister belooft deze gegevens ten spoedigste te verstrekken ;

Inzake de projecten voor West-Vlaanderen zijn er nog geen beslissingen genomen. Het Comité van Toezicht zal op 18 december 1996 de evaluatie doen en de projecten aanduiden.

3.2.3.2. Europees Sociaal Fonds doelstelling 4

De heer Didier Ramoudt herinnert eraan dat doelstelling 4 van het ESF preventief is van opzet en zich richt tot werknemers uit KMO's die met werkloosheid bedreigd zijn ingevolge gewijzigde economische omstandigheden en productiestelsels.

Voor deze doelstelling stelt Europa heel wat middelen ter beschikking aan Vlaanderen, waarop echter slechts een eerder matig beroep wordt gedaan. Waaraan is dit te wijten ?

De heer Robert Voorhamme vraagt, dat gelet op de geringe aanspraak van deze kredieten, de financiële reserves wellicht zouden kunnen worden overgeheveld van ESF 4 naar ESF. Een dergelijke aanbeveling werd reeds geformuleerd naar de Europese Commissie toe, die hierop evenwel nu nog niet inging. Spreker benadrukt dat deze transfertmogelijkheid reeds een goede aanzet zou zijn voor de oplossing van de precaire financieringswijze van de "derden-projecten", die hierdoor over een grotere financiële zekerheid kunnen beschikken bij de uitvoering van deze projecten.

4. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMING

4.1. Decreetsbepalingen

Artikelen 13 (programma 52.40), 32 en 40

Op deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

Deze artikelen worden aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

4.2. Begrotingstabel

Programma 52.40 - Tewerkstelling

Op dit programma worden geen opmerkingen geformuleerd.

De kredieten voor programma 52.40 worden aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Het aan de Commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 (bevoegdheden Minister Theo Kelchtermans) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jacques LAVERGE

Robert VOORHAMME